

Szerkesztőség és kiadóiroda
SZUBOTICA
MAJ JOVIN TRG 8
Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 9-10. 8-83

Előfizetés és reklámok
egy évre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Regisztrált
minden nap, hétfőn és
másnap után naponta 8

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. OKTÓBER 2.

268. SZÁM

SZERDA

Tudományos céljai vannak a Graf Zeppelin északsarki expedíciójának

Nansen nagy optimizmussal néz az expedíció eredménye elé

Berlinből jelentik: Fritjof Nansen, a Graf Zeppelin 1930-ra tervezett északsarki expedíciójának vezetője érdekesen nyilatkozott az expedíció előkészületeiről.

A Graf Zeppelin északsarki expedíciójának célja elsősorban a földrajzi viszonyok, a szárazföld és a tenger megismerésének a tanulmányozása.

Főleg a tenger mélységét fogják mérni és ezt a levegőből fogják végezni úgynevezett visszhangmérő segítségével.

Pontos térképeket is készítenek a léghajó felületéről eszközölt fényképfelvételek segítségével a sarkvidékről.

Nagy jelentőségű lesz a meteorológiai megfigyeléseknek, tekintve, hogy az északi földtöke időjárási viszonyaira a sarkvidéknek van a legnagyobb befolyása.

A Graf Zeppelin expedíciója tulajdonképpen csak előkészítője lesz a sarkvidék rendszeres felkutatására tervezett további expedícióknak.

Az ut kiállításairól Nansen a legnagyobb optimizmussal nyilatkozott.

Nansen szerint a Graf Zeppelintek világszerte utján sokkal nagyobb nehézségekkel kellett megküzdeni, mint a sarkvidékeken.

Az északi sarkon ugyanis nincsen szél, nincsenek hegyek, a hőmérséklet állandó és a nappalok és éjszakák sem váltakoznak, mert az expedíció időpontjában, áprilisban és májusban a sarkon állandóan nappal van.

Arra a kérdésre, hogy átrepül-e az északi sarkot is, Nansen azt válaszolta, hogy a cél szempontjából ez teljesen mellékes; lehetséges, hogy átrepül a sarkot, de valószínűbb, hogy nem.

a munkanélküliség elleni intézkedéseket, valamint a konzervatív párt által megalkotott reaktív szakszervezeti törvény reformját fogják tárgyalni.

Ezenkívül a kormány meg fogja kísérelni, hogy egészségesebb alagra helyezze a nehézségek közé jutott bányáipart.

Alig fejezte be Morrison elnöki megnyitóját, a munkáspárt belső ellenzéke

a független munkáspárt azonnal offenzívába lépett.

Miss Dorothy Jewson volt képviselő, a dolgozók nyomorúságára való hivatkozással

határozati javaslatot nyújtott be a nagyobb vagyonok megadóztatásáról.

Utána Maxton, a független munkáspárt elnöke támadta élesen a kormányt, azt vetve a szemére, hogy

a kormányt terheli a felelősség a különböző iparágakban, így elsősorban a gyapotiparban végrehajtott bércsökkentésekért.

A független munkáspártnak még több szónoka beszélt és támadta a belügyminisztert, azután nagy többséggel elvetette Miss Dorothy Jewson határozati javaslatát.

A kongresszuson ezután több szónok hevesen bírálta a kormányt a munkanélküliséggel szemben követett magatartását.

Davis, a bányászszövetség kiküldötte panaszkodott, hogy a munkaközvetítő hivatalok a munkanélkülieket lealázó módon ellenőrzik állításaik valódiságát tekintetében és

a szocialista kormány semmivel sem jobb konzervatív elődjénél.

Campell Stephen papképviselő kijelentette, hogy amit Clynes belügyminiszter az ellenzék padjairól a munkanélküliek üldöztetéséről szövegelt, azt most a munkáskormány változatlanul fentartja. A munkásügyi minisztérium nem teljesíti kötelességét és az alkalmazást kereső munkásokkal úgy bánik, mint a gonosztevőkkel.

Clynes belügyminiszter válaszában türelmet kért és utalt arra, hogy a sok százezer igényt nem lehet egyszerre kielégíteni, egyszersmind elnézést kért Miss Bonfield munkásügyi miniszter számára, aki betegsége miatt nem védekezhetik személyesen.

Nagyszabású erődítményeket építenek Franciaország egész határvonalán

Painlevé hadügyminiszter válasza egy interpellációra a nagyszabású erődítési munkálatokról

Párisból jelentik: Painlevé hadügyminiszter hétfőn írásban válaszolt Louis Rollin baloldali republikánus képviselőnek a francia határ és főleg a keleti határ megerősítése ügyében beterjesztett interpellációjára. Painlevé válaszában részletesen ismertette a határmenti erődítményi vonal tervét. Eszerint

a francia határ egész hosszában teljes erővel folynak a védelmi munkálatok.

Vasutvonalakat építenek, földalatti telefonkábeleket fektetnek le és a raktárakban vegyi anyagokat és tüzérési municiót gyűjtenek.

A határ menti erődítményeket a legmodernebb felszereléssel látják el,

így elsősorban az elzászi erődítményeket. Az erődítési

munkálatok egyelőre Metz környékén folynak, később azonban az egész határra ki fognak terjedni. A már meglévő erődítményeket modernizálják, ezenkívül újakat építenek.

1930 nyara előtt el fog készülni azoknak a blokkházaknak és kazamatáknak a felépítése a Rajnavonal védelmére szükségesek,

Elszász-Lotharingia északi frontján pedig a legszükségesebb védelmi munkálatok 1930 téle előtt fognak elkészülni.

Az összes határerődítményi munkálatok hozzávetőlegesen 2,5-3 milliárd frankba kerülnek és építésük az eddigi tervek szerint megközelítőleg öt évig fog tartani.

Az angol kormány részletes programot terjesztett elő a munkáspárt kongresszusán

A baloldali ellenzék élesen támadta a munkáspártot — A független munkáspártnak a nagyobb vagyonok megadóztatására irányuló javaslatát a kongresszus elvetette

Macdonald a külpolitikai sikerek után demokratikus reformokat hirdet a belpolitikában

Londonból jelentik: A munkáspárt brightoni évi közgyűlésén közel ezer kiküldött vett részt. A kormánytagok közül megjelent a kongresszuson, a távollevő Macdonald, valamint Snowden kincstári kanclár kivételével, aki valószínűleg csütörtökön fog megérkezni Brightonba. Az ülésterem bejáratánál dektívek igazoltatnak mindenkit, esetleges kommunista tüntetések megakadályozására, ennek ellenére azonban hétfőn délután

egy ismeretlen egyén a karzaton botrányt rendezett

s állandóan ezt kiabálta:

— *Bocsássátok szabadon a meertől összeesküvést és a kommunista bányászokat! Le ezzel a rothadt szociáldemokrata kormánnyal!*

A botránykötőt végül is teremszolgák vezették ki. A konferenciát Herbert Morrison elnök, közlekedési miniszter nyitotta meg nagyobb beszéddel, amelynek keretében behatóan méltatta a munkáspárt választási győzelmét és az egyes miniszterek egyéni teljesítményeit. Kijelentette, hogy

a kormánynak, mint kisebbségi kormánynak súlyos nehézségekkel kell megküzdenie, de azért nem fogja végső célját szem elől téveszteni és megalkuvás nélkül küzd egy új társadalmi rendért. A tengeri leszerelés kérdésében halatlan nehézségek mutatkoznak,

de a miniszterelnök türelemmel, kitartással és diplomáciával ügyességrel remélhetőleg diadalmasan fog a nehézségek fölött is.

Felolvasták ezután Macdonald miniszterelnöknek a kongresszushoz intézett kiáltványát, amelyben

Macdonald kijelenti, hogy a fényes külpolitikai sikerek után, amelyeket a munkáspárti kormány Hágában, Genfben és a flotta-leszerelés kérdésében ért el, most előkezelt az ideje, hogy a »házal fronton« szüntelen folytatott demokratikus haladást kell tenni.

Bejelenti a miniszterelnök, hogy a parlament ázszi ülészakában a lakáskérdést, a szociális biztosítás reformját,

Japán súlyos feltételei a flotta-leszerelési konferencián

Takorabe admirális négy pontja

Londonból jelentik: Tokióban a legfelsőbb hadtitanács megállapította Japán tengerészeti leszerelési politikáját, amelynek alapelveit Takarabe admirális a következőkben körvonalozta:

1. Japán hozzájárul az elavult hadihajók kicserélésének elhalasztásához, de ellenzi a hajógyárak teljesítőképességének csökkentését.

2. Hetven százezer arányt követel a cirkálóflotta tekintetében, beleértve a tízezer tonnás elsőosztályú cirkálókat is.

3. Ellenzi a tengeraltatók betiltását és erre nézve teljes egyenlőséget követel a saját részére.

4. Követeli a kereskedelmi hajók hadicélokra való átalakításának korlátozását.

Államválság Litvániában

Woldemaras volt miniszterelnök meg akarja akadályozni az új kormány működését

Kovnából jelentik: Woldemaras volt miniszterelnök úgy látszik mégsem akar teljesen visszavonulni a politikai élettől, miután elejtette külföldi útjának tervét és ehelyett Woldemaras a litván fasiszták szervezetének az élére állt és úgy látszik, a volt miniszterelnök arra akarja felhasználni a fasiszta szervezetet, hogy nehézségeket támasszon az új kormánynak.

Woldemaras nyilatkozott az egyik kovnáli lap szerkesztőjének és élesen kritizálta Smetona köztársasági elnök működését. A volt miniszterelnök kijelentette, hogy lemondását saját pártjának palotafordalma okozta.

A tiszazugi mérgekverőket novemberben állítják bíróság elé

Tizenegy tárgyalás lesz a monstreünpörben — Eddig negyvenhat hullát exhumáltak és negyvenöt esetben kétségtelenül megállapították a mérgezést

Budapestről jelentik: A nagyrévi csendőrség az ismeretes mérgekverési ügygel kapcsolatban letartóztatta és a szolnoki ügyészség fogházába szállította Sülye Dénesné, B. Takács Lajosné és Győző Lajosné nagyrévi asszonyokat, akiket már régebben férjüik megmérgezésével gyanúsítottak, később azonban elhosszították őket a csendőrségről. Most megtörtént az exhumálás és a leérkezett bírósági vegyeszeti vélemény kétségtelenül megállapította, hogy férjüik mérgezés következtében haltak meg.

Sülye Dénes 1924 március 16-án halt meg. — A halottkémi vélemény szerint — tüdőgyulladásban. A vegyeszeti vélemény szerint olyan nagymennyiségű arzén volt a hullájában, amire még állig volt példa a kriminológiában. A szakértő a beküldött kis hullarészéből 9.1 milligram poralakra arzént tudott előállítani, ami kétségtelenül mutatja, hogy Sülye Dénesnek darabokban adták be a mérgezésre használt légykővet és a halának szinte gutaütésszerűen kellett bekövetkeznie. B. Takács Lajos 1911 november 15-én halt meg, a halottkémi jelentése szerint szívszélhűdés következtében. A felesége azóta már be is vallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el. Győző Lajos a falu legelső gazdája volt és feleségének letartóztatása a nagyrévi mérgezési ügy egyik legnagyobb meglepetése.

Az eddigi letartóztatásokat a napokban újabb követik és a bírósági vegyeszeti hivatal pozitív véleménye után azonnal Szolnokra szállítják a gyanúsítottakat. Most kilenc hullá részelt vizsgálat alatt, de még állandón folynak az exhumálások. Hétfőn Nagyréven felásták Szijj Gerzson hulláját, akit ez év március 9-én mérgezett meg a felesége, valamint Széll Éva hulláját, akit a sógorasszonya, Széll Józsefné mérgezett meg. Ugyanevak exhumálták Setét László holttestét, akit 1923 március 17-én »etettek meg« és akinek megölésével Kovács Imrénét gyanúsítják, aki már egyszer bent volt a szolnoki fogházban, de akkor bizonyítékok hiányában elhosszították.

Kedden dr. Nádas vizsgálóbíró jelenlétében dr. Kanitz és dr. Orsós törvényszéki orvosok három hullát exhumáltak: özvegy Molnár Lajosné, aki 1924 április 19-én halt meg, Kálmán János, aki 1928 március 12-én hunyt el és Cserevka Jánosné, aki 1917 április 13-án halt meg. Az utóbbi megölésével B. Szabó Mária-t vá-

dolták, akit elengedtek a fogházból, mert áldozata sírját nem találták meg. Ismeretlen tettesek ellopták a sírköveket és letaposták a sírhantokat. Most már pontosan és hitelesen megállapították, hogy melyik a keresett sír és most már ki fog derülni, hogy bűnös-e B. Szabó Mária.

Eddig összesen negyvenhat hullát exhumáltak, a leletek közül egyetlenegy volt negatív. A többi kétségtelen, hogy mérgezés következtében halt meg.

A tiszazugi mérgekverők tömegperében tehát még folyik a vizsgálata, de a szolnoki ügyészség fogházában már ülnek olyan mérgekverők asszonyok, akiknek ügyében a vizsgálat teljesen befejeződött.

Ezek az asszonyok egy a csendőrség, mint a vizsgálóbíró előtt beismerték bűnüket az áldozatok hulláiban kimutatták a gyilkoló arzént, a tonuk is terhelő vallomást tettek. Ezeknek a mérgekverők nőnek az ügyében a vizsgálatot lezárták.

A kiderített mérgekverési esetek nagy számára való tekintettel, de meg azért is, mert egyes ügyekben a vizsgálat részint lezárt, részint rövidesen befejeződik, míg más ügyekben sokáig el fog még húzódní, nem lehet egy főtárgyalást tárgyalni valamennyi írvet, hanem részleteiben állítják a bíróság elé a gyilkos asszonyokat. Tizenegy főtárgyalást fog tartani a tiszazugi mérgekverők ügyében a szolnoki törvényszék és az első főtárgyalás november második felében fog lezárni Szolnokon. Négy asszony bűnügyében a vádirat is elkészült és november második felében semmi akadály sem lesz annak, hogy ez a négy asszony a bíróság előtt feleljen bűnéért. A négy asszony közül egyik sem felel egyrendbeli gyilkosságért, hanem mindegyiket több hozzátartozójának megölésével vádolják. A főtárgyalás elnöke dr. Fuchs Gyula lesz, a szolnoki törvényszék elnöke, aki annakidején a csongrádi bombapert tárgyalta.

A tiszazugi bűnesetekkel kapcsolatban felmerült az a gyanú, hogy Fazekasnének, a hírhedt nagyrévi hábaasszonynak több más kétségtelen is voltak bűnösök. Ő- és Ulkócskén közül többen tettes feljelentést, amelyben gyanús halálesetekről tesznek említést. A nyomozást több alföldi helysége kiterjesztették. A feljelentők félve őrzik meg, inkognitójukat és sohan az egyes községek csendőrségi épületeinek kerítésén keresztül dobják be a feljelentést.

KIVÁNDORLÓK KÖZÖTT HAMBURGBAN

CSALFA REMÉNYEK, DÉLIBÁBOS VÁGYAK A DÉLAMERIKÁBA
VEZETŐ UTON

Hamburg, szeptember.

A vonat hatalmas gyárkémények kormosfalu házak, zöldöl mezők között rohan. A kerekek ütemesen zúgnak bődítő, álmosító zenét azok fülébe, akik messze utról jöttek, de akik előtt még sok száz kilométer ut, sok kiesel, meg nagy állomás van, amíg utjuk végpontjához érnek.

Sötét ruhába öltözött, kerekkalapu, csizmás, erős férfiak, baboskendős, napbarnított asszonyok bőbiskolnak a gyorsvonat kemény padjain. A kerekek zakatolva gurulnak át egy kisebb állomás váltóin, a kocsi éles kattogással párszor megrázódik, a fáradt emberek riadtan tekintenek ki az ablakon, de a tűnő távol már magával ragadta a kis várost, a virágdíszes állomást. Megint zöld mezők következnek, sárga gabonaföldek.

Egy tizesztendős fiúcska felkapaszkodik az ablakig. — Nézzé apám, emiatt még nem arattak, pedig mikor volt már Péter-Pál napja.

— Itt meg milyen furcsa zaklatba rakják a szénát! A magyar szóra a másik padról felkel egy fiatal férfi, alig esztendősfűfők gyerek a karján:

— Csehszlovákiából...

— Mi Jugoszláviából jöttünk.

A fiatal nagy alaposággal szemügyre veszi a költéllé áfont nagy vesszőkosarokat, amikre kerek, barnaszéll, nyomtatott cedulák vannak ragasztva, meg a hasadásig dagadó bevarrt száju zsákok.

— Aztán Argentínába mennek maguk is? Látom a kosarakról... Minek annyi ágynemű, csak akadály hosszú tunál a sok holmi?

— A sógor irt, hozzak neki is. De nemcsak az van benne, hanem zöldséggag, meg virág, meg piros paprika, azt irta, vigyek bőven, az ilvesmit ott drága pénzért is nehezen kapni.

A félkocsiban a sok poggyásztól alig lehet mozogni. Fent, lenn, pad alatt, ülések között, mindenütt zsákok, kosarak, ládák. Nagyhasú, vesszőfonásos üvegek hazai bor. Az elemózsiás szatyorból mézeskalács-szív, meg a kislány hajasbabája kandikál ki.

A tulsó sarokban, szinte elbarrikádozva a rengeteg holmi között, egy másik család húzódik meg. A férfiak kötött papucsokat, kötött mellényt hordanak, az asszonyok tornyos frizuráján élbe szalad a keményített

fejkendő. A ruhájukra tűzve piros, kerek gomb, rajta egy hajó, s alatta: Hamburg.

A kalauz jön, szól valamit, de nem értik. Az egyik tolmácsolja, azok közül, akik eddig fel sem figyeltek a beszédre:

— A jegyét mutassa meg szomszéd, azt kéri.

— Kend talán a közösknél szolgált a háboruban, hogy németül is tud?

— Nem bizony. Német az anyanyelvem. Bánsági sváb vagyok.

Pár peré mulva félretolják a csomagokat. A férfiak összeülnek, az asszonyok az elemőzsiát rakogtják elő, a gyerekek ámulva nézik a sok csodát, ami mellett elviszi őket a vonat.

— Maguk is Argentínába mennek? — kérdezik a németeket.

— Nem. Brazíliába. Éjszakra akartunk menni, ott rokonaink vannak, de ötödik éve, hátha várunk a vizumra. Most aztán odaátról irtak, ne várjunk tovább, menjünk előre.

— Biz' így van ez! Az ember csak megindul szerencsét próbálni. A gabonának miféleképpen nincsen ára, napszámban keveset fizetnek, gyári munka nem igen akad. Zsellemben volnék, de sok családom van, alig tudtam számukra eleget keresni.

— Nekem volt tizenöt lány földem, jó esztendőben többet is hozott, mint amennyi nekünk kellett, de eladtam mindent, odaát olcsóbb a föld... meg azért azt akarom, hogy a gyerekeim jobb sorban nőjjenek föl, mint én. A mi falunkból többen vannak odaát. Először rosszul ment nekik, de mindegyiknek szép gazdasága van. Kétszer vetnek, kétszer aratnak s a termésért nem kell olyan nehezen megdolgozni, mint otthon. Ők hívtak magukhoz, irtak, segíteni fognak, míg megállunk a magunk lábán...

Lassan alkonyodik, az ég alján piros felhők usznak. Nehéz kőd ereszkedik le, amin a kőzetes város lámpáinak fénye csak erőll ödve tör keresztül. A gyerekek álmosak, sorra végkétfesznek a padokon, az asszonyok szapora szóval a gazdaságról beszélnek, amit otthagytak, meg hogy utazás előtt sebtiben milyen olcsón kótyavetyélték el a holmit.

A férfiak a kis jegyzőkönyvet huzzák elő, a címe-

ket mutogatják egymásnak. Idő bőven van rá, meghánytorgatják az otthoni dolgokat, miért hagyták ott szülőföldjüket s miért indultak neki a bizonytalanságnak, az ismeretlenbe, az Oceánon tulra, szerencsét próbálni, új hazát keresni.

Egyik óra így telik a másik után, egyik állomás követi a másikat. A magyar családok magukra maradnak, az utasok nem zavarják őket. Kivándorlók. Tudják, hogy harminc-negyvenórás gyorsvonati ut fáradalmi, vámvizsgálat, átszállás, utlevélkontroll izgalmai vannak mögöttük s még éjszakánként is gyöttri őket a siker, a boldogulás reményének láza, a bizonytalanság szorongása s még a hamburgi pár napos plihenés ideje alatt sem tudják önfelédni, nyugedalmas álomra hajtani fejüket...

A távolban feltűnik Hamburg. A villanylámpák fénye még gyengén pisllákol, de a türelmetlenség nem hagyja őket nyugodni. Leszedik a poggyászt, fejlőtöztetik a gyerekeket.

— Csak aztán nehogy elmaradjunk egymástól, mert itt igazán nem ismeri ki magát az ember

— Azt mondta az úgynök, hogy várnak, ránk... Eddig még úgy volt, ahogy mondta, talán most sem lesz másként...

Es ezzel cdaállnak az ajtóhoz, készen a leszállásra. Már nem érdeklí őket semmisen, sem a hatalmas hidak, amilyen keresztülrohan a vonat, sem a hatalmas hőtömbök, sem a csatornák, meg az Elba csillogó vize, sem a roppant raktárházak, sem az óriási város nyüzsgő forgalma, sem az, hogy egy félóra mulva nyugodtan lepihenhetnek, rendes ágyon nyujtozhatnak végig, csak az jár az eszüikben, hogy utjuk első része véget ért, megérkeztek Hamburgba, itt a nagy víz, amelyen túl a remények és ígéretek földje vár rájuk s hogy itt áll már a hajó, amely néhány nap mulva sok száz sorsársulkkal együtt viszi őket az Oceánon tulra — Amerikába...

Bodó Pál

Oltárterítőt lopott, hogy betakarhassa gyermekét

Tárgyalás a szubotocai törvényszéken

A szubotocai törvényszéken kedden tárgyalta dr. Vasziljevics Ljuba tanácselnök büntetőtanácsa a lopás büntetővel vádolt Dancsó Mária huszonnégyéves özvegy marionosi napozásmasszony bűnügyét. Dancsó Mária-t az ügyészség azzal vádolta, hogy 1928. év télen Sztarakanizsán ellopott a római katolikus templomból két oltárterítőt, azután a gyóntatószékből két pokrócot, továbbá az apácázárdából egy vánkost és két kendőt. A tárgyaláson a közvádát Gajics Bogdán államügyész képviselte, a vádolt asszony pedig védő nélkül jelent meg.

A vádolt asszony két kisgyermeké közül az egyiket magával hozta a tárgyalásra, miután nem volt akire bízta.

Dr. Vasziljevics tanácselnök megnyitva a tárgyalást, közölte a vádottal a vádat, majd megkérdezte tőle, hogy bűnösnek érzi-e magát. A fiatal asszony, aki sürin tekintgetett alvó gyermekére, csendes hangon felelt:

— Az oltárterítőt nem loptam el. Az oltárról semmit sem vittem el, hanem a gyóntatószékből vittem el két pokrócot. Azután elvittem a zárdából egy vánkost és két kendőt.

Az elnök kérdéseire elmondta, hogy télen lett özvegy és az ura halála után a legnagyobb nyomorba jutott. Kemény hideg tél volt és azért lopta el a gyóntatószékből a pokrócot, hogy legyen mivel takarítani gyermekét. A zárdából akkor vitte el a párnát és a két kendőt, amikor a növendékek reggeli misén voltak.

A bíróság ezután Ficsor Antalt, a sztaranizsai római katolikus templom sekrestyését hallgatta ki. Ficsor kijelentette, hogy az esetről csak annyit tud, hogy a templom oltáráról elveszett a terítő. Néhány nappal később a gyóntatószékből tűnt el két pokróc. A két pokróc százötven dinárt érhetett.

Az elnök megkérdezte a tanutól, hogy tudja-e, hogy kivitte el ezeket a tárgyakat.

— Nem tudom — felelte a tanu — de a két pokrócot visszakaptuk.

Az elnök ezzel a bizonyítási eljárás befejezte és Gajics Bogdán államügyész elmondta vádbeszédét. Azal kezdte, hogy a vádat, amely lopás büntetőjére szól, megváltoztatja és csak lopás vétségével vádolja az asszonyt. Ezután azt mondotta, hogy a tárgyaláson nem derült ki az, hogy a vádolt asszony a templomból ellopott volna valamit, viszont az kintint, hogy egy nagyon szegény asszonyról van szó, aki a kemény télen vált özvegyé és maradt két gyermekkel. Mindezekről fogva kérte a bíróságot, hogy az ügy elbírálásánál vegyék figyelembe az enyhítő körülményeket és alkalmazásuk eiben az esetben a 92-ik szakaszt.

A bíróság az asszonyt bűnösnek mondta ki lopás vétségében és nyolcnapra fogházra ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott. Az elítélt asszony kijelentette, hogy ő sem felelbe az ítélet ellen és így az jogerőssé vált.

Az osztrák alkotmányreform lényegese- sem módosítani fogja a választójogot is

A nemzetgyűlési mandátumok számát 165-ről százra csökkentik — Bombamerényletet követtek el egy osztrák községben a szocialista kereskedelmi alkalmazottak üdülőotthona ellen

Bécsből jelentik: A minisztertanács hétfőn délután Schöber kancellár elnöklétével ülést tartott, amelyen négytagú kormánybizottságot alakítottak, amelynek az lesz a feladata, hogy megszövegezzék az alkotmányreformjavaslatot.

Ennek a bizottságnak a tagjai Schöber kancellár, Vaugoin helyetteskancellár, Schumy belügyminiszter

Schumy
belügyminiszter

Dr. Slama
igazságügyminiszter

és Slama igazságügyminiszter. A bizottság a reformtervezetet a minisztertanács elé terjeszti jóváhagyás végett és utána az alkotmánymódosító törvényjavaslat azonnal a parlament elé kerül.

A parlament folyosóin kedd délelőtt olyan hírek terjedtek el, hogy

a kormány az alkotmányreform-tervezetben nagyarányú választójogi reformot készít elő. A nemzetgyűlési mandátumok számát 165-ről százra csökkentik.

A választókerületeket újonnan osztják be és nyolcvan kerületet állítanak fel, amelyeknek mindegyike egy-egy képviselőt választ. Ezenkívül még husz képviselőt

választanak listarendszerrel, még pedig oly módon, hogy minden választó két szavazatot ad le, egyet a helyi kerületi jelöltre, egyet pedig az országos listára. Peyerbach jelentés szerint hétfőre virradó éjszaka bombát helyeztek el a szocialista kereskedelmi alkalmazottak üdülőotthonánál,

amely a főtéren a Fehér Rózsa-szállóházban van elhelyezve. A bomba felrobbant a szállóházban, valamint

Vaugoin helyettes kancellár

a szomszédos épületet súlyosan megrongálta, emberéletben azonban nem esett kár. A szomszédos házban a Heimwehr helyi csoportja székelt. A bécsi lapok a merényletet a Heimwehr embereinek tulajdonítják.

A hazaárulók vagyonának lefoglalásáról szóló törvény visszamenő hatállyal bír

A törvény mindenkire vonatkozik, akit az államvédelmi törvény első szakasza alapján elítéltek

A *Sluzbene Novine* szeptember 23-iki számában közölte azt az új törvényt, amely a hazaárulás büncselekménye esetén az állam kártalanításáról és a tettesek vagyonának elkobzásáról szól. A törvény első paragrafusában felsorolt büncselekmények bármelyike miatt elítélt személy tartozik megtéríteni az államnak minden közvetlen vagy közvetett kárát, amelyet tevél okozott, azonkívül pedig példás elégtételt tartozik szolgáltatni az államnak, amit a bíróság határoz meg. A törvény második szakasza megállapítja, hogy az első szakaszban kööltört kártérítés biztosítására az államvédelmi bíróság az ügyész indítványára a vádlott összes ingó és ingatlan vagyonát zár alá veszi.

Az új törvénynek ezekhez az intézkedésekhez érdekesen szól hozzá dr. Gradnik Aloiz, az államvédelmi bíróság tagja a *Politika* hasábjain. Az első kérdés — mondja — amely jogászai körökben felmerül ezzel a törvénnyel kapcsolatban, vajon a törvény bír-e visszamenő hatállyal. Ismeretes ugyanis az az elv, hogy a törvények nem bírnak visszamenő hatállyal, azaz nem vonatkoznak azokra az esetekre, amelyeket a törvény meghozatala előtt követtek el. Erre a törvényre vonatkozólag tehát sokan az az véleményük, hogy az nem alkalmazható azokra a személyekre, akik az államvédelmi törvény első szakaszában ütközött büncselekményt szeptember 25-ike előtt követtek el.

Azonban ez a felfogás nem állhat meg — mondja dr. Gradnik államvédelmi bíró. — Mindenekelőtt figyelembe kell venni, hogy az elv, mely szerint a törvényeknek nem lehet visszamenő hatállyal, nem abszolút. Az csak annak az elméletnek keretében bír érvényesül, amely szerint senki nem csalódhatik a jogrendbe vetett hitében, hogy a polgárok magánjogi viszonyát rendező törvényeknek megbízhatónak kell lenni, tehát a polgárok már megszerzett, konkrét, szubjektív jogait tiszteletben kell tartani. Ezen a kereten kívül ez a jogszabály nem érvényes. Ha a közjogi érdekek nagyobbak, ha bizonyos szabályokat a közérdek védelmére adtak ki, az új törvény megváltoztathatja, vagy teljesen megsemmisítheti az előbbi törvény alapján megszerzett szubjektív jogokat. (Például az usztoratörvény.) Ugyanez áll a juscogensre is, vagyis a kényszernormákra, amelyeknek alkalmazását, még az érdekeltek felelősségével sem lehet kizárni. (Például az el-

évülési intézkedések.) Hogy a hazaárulás miatti kártérítésről szóló törvénynek megvan a rációja és célja a közérdek szempontjából, miután csak az állambiztonság érdekében hozott törvény kiegészítése, azt nem kell különösebben hangsúlyozni. Ebből a szempontból nem kétséges, hogy ennek a törvénynek visszaható ereje van.

Azonban tekintet nélkül erre, hangsúlyozni kell, hogy ez a törvény nem tartalmaz semmiféle új jogszabályt, tudniillik abban az értelemben, hogy megállapítandó, vagy rendezendő olyan jogviszonyt, amelyre eddig nem volt jogszabály, vagy az más lett volna a mostaninál. Hogy vannak büncselekmények, amelyek kártérítési kötelezettséggel járnak, az már a magánjogi rendelkezéseiben meg van állapítva. A törvény első szakasza tehát nem kodifikál ebben a tekintetben semmit újat, csak a polgári törvények rendelkezéseit ismétli meg, amelynek terjedelmét kiterjeszti annyiban, hogy nemcsak a tényleges anyagi kárról intézkedik, hanem elrendeli, hogy az államnak példás anyagi elégtételt kell adni, tehát az absztrakt, ideális kárt is meg kell téríteni. Minthogy tehát a törvény nem tartalmaz semmiféle új jogszabályt a fentemlített értelemben, nem fejez ki semmiféle új elvet a magánjogi viszonylatban és így a visszamenő joghatály kérdése tárgytalan.

De abban az esetben is, ha a törvény alkalmazása annak visszaható erejétől függne, el kell fogadni, hogy ez a kérdés már magában a törvényben meg van oldva. A törvény első szakasza ugyanis kategorikusan megállapítja, hogy az államvédelmi törvény első paragrafusát alapján elítélt személyek kártérítéssel tartoznak. Tehát csak az a feltétel, hogy elítélt legyen az illető. Ezzel a törvényhozó kétségkívül azt mondta ki, hogy a törvényt azokra a büncselekményekre is alkalmazni kell, amelyeket a törvény életbe léptése előtt követtek el. Vajon a visszaható erő kimondása szándékában volt-e a törvény szerkesztőjének az irrealitás, mert mikor a törvény grammatikai magyarázata nem hagy fenn semmi kétséget, akkor a törvényhozó szándéka nem mérhető ki, még kevésbé a törvény szerkesztőjének véleménye. A törvény magában hordja a magyarázatát.

A visszaható erő tekintetében tehát nem lehet azt állítani, hogy a törvény nem világos, vagy elégtelen.

Ellenben elégtelen a törvény sok más irányban. Mindenesetre szükséges volna a törvényt utasítással kiegészíteni, amelyben rendezni kellene főleg a lefoglalási eljárást és azokat a szükséges intézkedéseket, amelyeket a bíróságnak kell alkalmazni a gyanúsított vagyonának ideiglenes biztosítása érdekében. Miután a büncselekmény elkövetéséről szóló feljelentés nem ad a bíróságnak pontos adatokat a gyanúsított vagyonáról, szükséges volna elrendelni, hogy a rendőri hatóságok terjesszék ki a vizsgálatot, ilyen esetekben a gyanúsított vagyon viszonyaira is. Kellene még egy olyan rendelkezés is, mely szerint mindenki, aki a zárlatról tudomással bír, tartozik büntető szankciók mellett a bíróságnak bejelenteni a gyanúsított ingóságait, amelyek nála vannak megőrzés végett (például bankok, letéti hivatalok stb.). Ugyisint szükség volna intézkedni a gondnok költségeinek megfizetéséről, a vagyon visszaadásáról felmentés, vagy az eljárás beszüntetése esetére és a határidőről, amelyen belül az állam tartozik követeléséért a pert megindítani.

Dr. Gradnik államvédelmi bíró fejtegetése jogász-körökben élénk érdeklődést keltett.

Pokollá lett Simon Böske élete

**A keszthelyi gazdasz főiskolások állandó gnyulódásának középpontja a világszép-
ségverseny győztese**

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a magyar ébredő diákok már több ízben tüntetést rendeztek az európai szépségverseny győztese Simon Böske ellen, aki az amerikai szépség királynővel együtt a Miss Universe nevet is elnyerte. Simon Böske egy keszthelyi zsidó orvos leánya és a tüntetések szülővárosában még mindig nem szüntek meg ellene.

Simon Böske élete, mióta hazajött a világszép-
versenyéről, Franciaországból — dicsőség helyett kétségbeesett szenvedés. Felülten emberek olyan súlyos inzultusok tömegével öjtik kétségbe Simon Böske és családját, hogy édesapja a legkomolyabban foglalkozik azzal a gondolattal, hogy elköltözik Keszthelyről, ott hagyja házáat, vagyonát, mert nem tudja nézni az inzultusok sorozatát, amelyeknek híres leánya valóságos áldozata.

Az egész világ ünneplése közben Simon Böske és családja eleinte nem helyezték nagy súlyt néhány érte-
len fiatalember kellemetlenkedésére, de most, amikor a világszépverseny hullámai már rég elültek, Keszthelyen újból megkezdődtek a tüntetések és a szépségkirálynő élte szülővárosában már türethetetlen kezd lenni.

Szeptember első napjaiban az új tanév kezdetére megkezdtek a keszthelyi gazdasz főiskolára a gazdasz ifjak, akik eddig sem rejtették véka alá antiszemita érzelmeiket. Az esti órákban naponként macskazenet rendeztek és rendeznek Simon Böskek ablaka alatt és olyan förtelmes nótákat gyártottak, amelyeknek sértő szövegét ki sem lehet nyomtatni.

Odáig mentek ezek a vakmerő "stréfák", hogy tényleg nappal sem mer Simon Böske Keszthelyen az utcára menni, mert az inzultusok egymást követik körötte és előtte az utcán. A legesélyesebb megjegyzés, amit gnyos jelzőkkel hangosan kiabálnak utána: — Miss Hebron!

Ehhez aztán hozzáfűzik saját egyéni antiszemita megjegyzéseket, izetlen kiszólásokat és mindezt a gnyos nevetés, a helyi káröröm sordala között kell elcsenvedni védtelenül Simon Böskeknek.

A legkínosabbak az éjszakák, amikor ittas ifjak Simonék háza előtt.

Természetesen az ébredő diákok garázdálkodását a város lakosságának komolyabb rétegei mélységesen elítélik, egyenlőre azonban senki sem mer szembezállni a garázda ifjakkal.

Véget ért a szláv turistaszö- vetségek szófiai kongresszusa

**Beograd és Prága lesznek a turista-fő-
szövetség székhelyei**

Szófiaból jelentik: Szeptember 25-ikén kezdődött meg Szófiaiában a szláv turista szövetségek kongresszusa, amely szeptember 25-ikéig tartott. A kongresszuson, amelyen Csehszlovákia, Lengyelország és Bulgária képviselői a résztvettek. Jugoszláviát dr. Pavlasz Ignác, a noviszedi Fruskagora turistaegyesület elnöke, valamint dr. Obláth Jozsef és Frovín Milán ljubljana delegátusok képviselték.

A kongresszuson Galesov Nikola szófiai ügyvéd, a bolgár turistaszövetség elnöke elnökölt, aki megnyitott beszédében ismertette a szláv turistaszövetségek eddigi működését és megállapította, hogy valamennyi szövetség szép eredményeket ért el a turisztika fejlesztése körül. A megnyitott ülésen résztvett a szófiai diplomáciai kar is. A kongresszus tizenkét határozati javaslatot fogadott el. Többek között elhatározták, hogy a turista főszövetség székhelye a következő négy év alatt Beogradban és Prágában lesz.

Pechje volt a szubotikai Fekete Kéznek

Izgalmas detektív-történet, amelyből hiányzik a költői igazságszolgáltatás

— Drága asszonyom, most már épp századszor kérdelem, még mindig nem gondolta meg magát?
— Bártran kérdezheti százhuszadszor is, akkor is azt mondom, hogy nem és nem... sőt a legnyeltesebben teszi barátságunk érdekében is, ha többé nem beszél erről, ugy is hiába való minden... nincs az a férfi, akipek a kedvéért megcsálnám a férjemet...

Körülbelül ez a párbeszéd volt a bevezetése annak a mulatságos és fordulatokban bővelkedő történetnek, amelyről két nap óta annyi szó esik Szubotícán.

A történetnek egyik hőse ismert szubotikai donjuan, akinek neve kalandokkal és váltóléjáratokkal kapcsolatban egyformán sűrűn van forgalomban. G. A.-nak keresztülük itt el, a legnagyobb jóakarattal. G. A. kitartóan udvarolt már hónapok óta egy csinos, fiatal asszonynak, P. K. nagykereskedő feleségének, azonban eredménytelenül. P. K.-né a legridegebben visszautasított minden gyöngéd közeledést, donjuani kifejezéssel élve, hajmeresztően megingathatatlannak bizonyult. Hiába voltak a szép szavak, hiába a ravaszul készült pletykák, amelyek a férj hűségbe vetett bizalmat igyekeztek megrendíteni, nem használt semmi. — Nem és nem — hangzott mindig a válasz, ami végül is visszavonulásra készítette volna a kitartó udvarlót, ha történetesen ezeket a nem-eket nem kísérte volna észbontó mosoly. Tehát a csábítás rendületlenül folyt tovább.

A városban lassacskán megindult a szóbeszéd. P. K.-ék és G. A. sűrű együttléte, azonkívül G. A. ismert sikerei csak hozzájárultak a gyanu milderőbb megalapozásához. P. K.-nének is fülébe jutott már egy és más arról, hogy mit beszélnek a kávéházak zsurjain, a kávéházi törzsszótárnál és a kaszinó kártyapartikánál. Néha a barátok lekötözöden jóakaratauk és nem mulasztják el, intő tanácsokkal szolgálni a nagyobb óvatosságot illetőleg. P. K.-né kétségbeesve vett tudomást a szállingozó pletykákról, előbb utóbb a férj is tudomást szerez ruhák és akkor vége, nincs mód az ellenkező bizonyítására. A gyanu örökké ott fog élni a férj lélek mélyén. Tenni kell valamit... erre az elhatározásra jutott P. K.-né. Sokáig gondolkodott. — Szakítsa meg a barátságát G.-vel? — védődött fel az első megoldás — nem, ez nem jó, a dolog csak gyanusabb lesz. — Kérjem meg, hogy kevesebbet mutakozzék a társaságunkban? — ez sem használ semmit, még azt mondanák, hogy már rám unt. — Addig addig gondolkodott, amíg elszánt lépésre határozta el magát. Megmond mindent a férjének, lesz ami lesz, történni úgy sem történt semmi, nyugodt lélekkel emondhat mindent.

P. K. fáradtságtól kimerülten sietett haza zárás után. Agyában még kánkántáncot jártak az üzleti gondolatok, amikor leült a vacsorához. Felesége idegesen csipegetett a feltálat rizsottból. Nem tudta hogyan kezdje el. Aztán mégis csak megszólalt:

— Karsci... valamit akarok mondani.
A hangja szokatlanul tompa volt. A férjet rossz sejtelmek lepték meg, izgatottan kapta fel a fejét.
— Nos...? — kérdezte a legrosszabbra is elkészülve. És az asszony beszélni kezdett:

— ...nem bírom már elviselni, a te kötelességed, hogy megvédi tolakodásával szemben. Barátja vagy, nyugodtan megmondhatod neki...

A férj arca megenyhült.
— Hát csak erről van szó, hm... hm... Várij csak, valahogyan majd elintézzük a dolgot. A gazembernek, jobb lesz a zsidótemplom előtt, ott várjon rám. Kicsoda, de hogy a legjobb barátjával szemben... sosem hittem volna. Ez megérdemli, hogy alaposan megühbödjék. — Rágyujtott egy szivarra és gondolatáiba merült.

Felesége kíváncsi várakozással telepedett melléje. Vajjon mi fog történni?

— Tudod mit — ütött az asztalra P. K. — és arcan pokoli mosoly jelent meg. — Adj neki randevut... Igen... mond meg neki, hogy én elutazom és... mondjuk pénteken este várjon rád a Szent Háromság szobor előtt... Várjon rád kilenc órákor. — Azzal elővette az újságot és látszólag már napirendre tért a dolog felett.

— Asszonyom szőgyedszer... még most sem?
— Maga ellenállhatatlan — csipogott önagysága — most már értem, hogy miért vannak sikerei. Magát nem lehet semmivel visszariasztani.
— Tehát...

— Igen. Meggondoltam, végeredményben ma más világot élünk és bevallom, maga tetszik is nekem.
— Drágám és mikor... mikor? — hangzott a türelmetlen kérdés.

— Pénteken elutazik a férjem. Legyen a Szent Háromság szobor előtt... este kilenckor. Vagy tudja mit? Ne a Szent Háromság előtt, ott sokan felismerhetnék, jobb lesz a zsidótemplom előtt, ott várjon rám. Pontosan fél kilenckor.

Másnap levél érkezett S. B. nagykereskedő címére:

— Kedves uram, legyen szives ötvenezer dindri egy borítékba tenni és a borítékot pénteken este a Szent Háromság szobor előtt várakozó urnák átadni, máskülönben a halál fia. Pénteken este kilenc órákor. Kiváló tisztelettel FEKETE KÉZ.

S. B. rémülten ejtette ki kezéből a levelet:
— Uristen, mit csináljak? — Megnézte a dátumot. Csütörtök van. Tehát holnap este... Hirtelen észbe ötlött valami. Felment az ügyeletre, ott van ismerőse. El is ment, meg is hallgatták és adtak tanácsot is.

— Nincs semmi baj — vigasztalták — majd lefűleljük, bizza csak ránk. Ön természetesen el viszi a borítékot, mondanunk sem kell, hogy üresen és át is adja az ott várakozó csirkefogónak, feltéve, ha ott lesz és nem rossz tréfát akarnak üzni Önrel. Amikor pedig szükség lesz ránk, majd ott termünk. S. B. megnyugodva távozott a rendőrségről.

Péntek este.
— Elméssz valahová? — kérdezte P. K., amikor látta, hogy felesége veszi a kabátját és készülődik.

— Átmegegk a Rozáékhoz, amíg te is oda leszel. Mikor jössz haza?

— Azt hiszem, tízre már elintézem az ügyet G.-vel és akkor hazajövök. Nem megyek érte, mert a Rozát ki nem állhatom, ezért úgy intéz, hogy te is itthon légy tízre!

P. K. elment jobbra, P. K.-né pedig balra.
A kereskedő kíváncsi volt, hogy mi történik azzal a gazemberrel és elhatározta, hogy meglesi a bokrok közül. Magában józuen nevetett:

— Nahát, ezt sosem fogja elfelejteni a csirkefogó. P. K.-né szinte futva sietett a zsidótemplomhoz. A lihegéstől alig tudott szóhoz jutni, amikor mellette megszólalt valaki:

— Kezelt csokolom...
— Jaj, de siettem. Menjünk, mert tízre okvetlen

otthon kell lennem és azzal G. karjába kapaszkodva, sietve eltűntek a Trumbiceva utcában...

— Csak nyugalom... nyugalom, ne félj a rendőrség a hátad mögött van — biztatta magát S. B., amikor a Fekete kéz randevujára igyekezett. A boríték a zsebében húzódtott meg, kitémve újságpapírossal. Pár perc alatt odaért. A közélben senki sem tartózkodott. A Városi kávéházból andalító tangómuzsika szűrődött ki a csipős őszi estébe.

— Na mi az, nincs itt senki? — kérdezte önmagától szinte csalódottan, attól tartva, hogy rossz tréfa középpontjába került. — Várok egy kicsit. Lássá az a Fekete kéz, hogy én udvarias ember vagyok. — Le-föl sétált a szobor előtt.

— Ahá S. B., már itt van, de hol az a gazember? — monologizált a bokorban várakozó P. K. Közben megzörrent a bokor és S. B. ijedten fordult arrafelé. Valami sötét tömeget látott benne mozogni és agyán átvillant a gondolat:

— A Fekete kéz — azzal elővette a borítékot és benyujtotta a bokorba.

Ebben a pillanatban a tuloldali bokorból két detektív ugrott elő és egykettőre kivonszolták rejtékhelyéből P. K.-t.

— Karsci! Ennyire sülyedtél!? — kiáltott fel meglepetésében S. B., amikor a gázlámpa gyér fényénél barátjára ismert.

P. K. azonban szólni sem tudott, a két detektív megragadta karjánál fogva és felvitte a rendőrségre.

— Uraim, tévedés — kiabálta P. K. szinte magánkülvül. Nagy nehezen kimagyarázhatta magát.

— Kérem, az igaz, hogy én írtam a levelet... de az a gazember G. megneszelte. Én csak kíváncsiságból jöttem ide, hogy lássam, mi történik azzal a gaz csábítóval. Kérem részemről igazán tréfa volt...

Elbocsájtották a rendőrségről. Komoran ment haza, felesége már várta otthon.

— Na — kérdezte — elintézted vele?

— A férj nem tudta, mit mondjon, borzasztóan restelte a dolgot. Végül is csak annyit mondott:

— El. Azt hiszem nem felejté el...

— Azt hiszem, én is — suttogta P. K.-né és ujjaiával végig szaladt a zongora billentyűin.

Magyary Domokos

A noviszadi gazdasági körök új pályaudvar, kereskedelmi kikötő és közraktár létesítését követelik

A legrövidebb időn belül fölépül a noviszadi közraktár

Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara vasárnapi plenáris ülésén — amelyről már beszámoltunk, — foglalkozott Noviszad város több nagyfotosságú gazdasági, közlekedési és községi problémájával, amelyeknek megoldása nemcsak városfejlesztési szempontból bir nagy jelentőséggel, hanem a gazdasági körök régóta sürgetett követelése.

A noviszadi pályaudvar kibővítése, illetve új-építésének kérdése régi kívánsága a noviszadi gazdasági köröknek. A noviszadi pályaudvar több évtizeddel ezelőtt épült és az akkori viszonyoknak meg is felelt, de ma már semmiképpen sem elégíti ki a sokszorososan megnövekedett forgalmat. Az idők folyamán a pályaudvar moعاتas környékén csak jelentéktelen kibővítéseket eszközöltek, néhány új sínpart fektettek le, de mindezek a bővítések ma már elégtelneknek bizonyultak és az államvasutak úgy oldották meg a kérdést, hogy átmeneti intézkedésként, a főpályaudvartól meglehetősen távolságra, néhány új sínpart létesítettek, építettek oda egy kis fűtőlázat és ez szolgált teherpályaudvarul. Csakhogy ennél a teherpályaudvarnál hiányzik minden technikai berendezkedés, így többek között a szükséges raktárak, amelyek ennél a »teherpályaudvarnál« egyáltalán nincsenek. A rakodó túl rövid és rossz állapotban van, nincs elegendő számú sínpart és a meglévők is túl rövidek. Még 1923-ban lépések történtek a vasutizgatóság részéről, hogy a két pályaudvart megfelelőleg kibővítsék. 1925-ben el is készültek az erre vonatkozó részletes tervek, amelyek a legszükségesebb kibővítéseket tartalmazták. Erre a célra a kormány négy millió dínárt engedélyezett a közlekedésügyi minisztérium költségvetésébe, de ezek a munkálatok mindeddig nem kezdődtek meg. Napról-napra tarthatatlanabba válik a pályaudvarokon a helyzet, a vasuti személyzet és a noviszadi kereskedők is egyformán panaszkodnak a mai állapotok elviselhetetlensége miatt.

Átmeneti megoldásként, hogy a tömegcikküket, mint gabonát, fát, szénét, stb. a dunai uszályokból a vonatokba lehessen berakni, a háboru alatt a Dunaparton, szemben a kamenicai szigettel, egy töltés és ideiglenes kikötő léteült, amelyet a háboru befejeztével a dunai flotilla és a kereskedelmi hajók téli kikötője céljaira vettek igénybe. Hasonlóképpen a főpályaudvartól a Dunapartig, a vasuti és a közuti híd között sínpartlégazást vezettek, azzal a céllal, hogy azt a szükséghez képest, a Kralj Alekszandra csatorna torkolatáig meghosszabbítsák.

A noviszadi Dunaparton az átrakodási munkálatok csak a legnagyobb nehézséggel végezhetők. Hogy a gabonakivittelt ezidén a dunai uton gyorsabban lehessen lebonyolítani és a tüzfát könnyebben lehessen a dunai uszályokból a városba szállítani, a noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara sürgetésére elrendelték, hogy az uszályokban érkezett tömegcikknek a Dunaparton, viszont a gabona berakása a téli kikötőben eszközöltessék. Ezek az átrakodási helyek természetesen csak ideiglenesek és minden technikai berendezkedést nélkülöznek. Ennek tulajdonítható, hogy a be- és kirakás a Dunaparton csak nagy nehézségekkel eszközölhető. A kamara a legutóbb a Beogradban megtartott országos gazdasági kongresszuson részletes és terjedelmes memorandumot dolgozott ki, amelyben a követelvényeknek megfelelő kereskedelmi kikötő építését sürgette, amint azt különben a városszabályozási terv is kijelölte. Ez a kereskedelmi kikötő a mai Hadisziget közelében létesülne és szükségessé lenne, hogy a csatorna torkolatát áthelyezzék, úgyhogy a csatorna ezentul magában a kereskedelmi kikötőbe torkolna. Ez az újítás megszüntetné a csatorna mai erős kanyarulatát is.

A teherforgalom lebonyolítása azért is iktözik Noviszadon nagy nehézségekbe, mert nincsenek megfelelő közraktárak és ennek megvalósítása érdekében a kereskedelmi kamara nyilvános közraktárak létesítését szorgalmazta és közbenjárásának köszönhető, hogy noviszadi nagykereskedők megalapították, hogy ezeket a közraktárakat magán iniciatívából megvalósítsák. Mindenekelőtt azonban szükség van arra, hogy a kormány a nyilvános közraktárakról szóló törvényt elkészítse, mert államunkban csak Dalmáciára és Szlovéniára vonatkozólag áll fenn az 1883-as évi törvény. A kamara ebben az irányban előterjesztést tett a kereskedelmi minisztériumhoz.

A noviszadi közraktár halasztást nem tűrő szükségesség. A téli kikötőben ezt az közraktárt már azért sem lehetne megvalósítani, mert ott a folyamviszonyok nem kedvezőek. A közraktár tehát csak a kereskedelmi kikötők közelében létesülhetne és mert a gazdasági körök nem várhatnák a közraktár létesítésére mindaddig, amíg a kereskedelmi kikötő létesítésével összefüggő valamennyi probléma megoldást nyerhetne, ezért a városi tanács részéről az a terv vetődött fel, hogy a seivemgyár közelében kell az új közraktárakat létesíteni. Ez a hely rendkívül kedvező, mert közvetlen közelében létesülne a központi vámraktár is és ezen a területen kerülne lebonyolításra az egész noviszadi áruforgalom is.

A teherpályaudvar klépítése tovább már nem odázható el és a vasúti vezérigazgató maga kijelentette, hogy a noviszadi pályaudvar az ország legkevesbé megfelelő pályaudvara. Addig is azonban, amíg ez az új teherpályaudvar elkészül, ideiglenes intézkedéssel segítenek a jelenlegi állapotot és e célból kotró-munkálatokat végeznek a Duna medrében, hogy ezáltal lehetővé tegyék, hogy minél több uszály köthessen ki a Dunaparton. Szükséges ezenkívül a Dunapart kijá-

tása, villamosvilágítással való ellátása, hogy a ki és berakodás éjjel-nappal történjék. Ma egy nagyobb uszály berakása, amely normális viszonyok mellett két nap alatt volna elintézendő, husz napig tart. Szükséges végül, hogy a téli kikötőnél a vasúti személyzet és a kereskedők számára megfelelő ideiglenes irodahelyiségek létesüljenek telefonnal és a téli kikötőhöz vezető rendkívül fontos utat használható állapotba helyezték.

logság, lovasság és tüzérség kvártélyozik német városokban. Mához egy évre azonban már hírlék sem lesz ott. Annyit jelent ez, hogy a Kellogg-paktum elgondolása tettekre váltódik. Valószínűnek veszem azt is, hogy a brit miniszterelnök és az amerikai külügyi államtitkár között hónapok óta folyó tárgyalások a tengerészeti fegyverkezés komoly és valóságos mérséklésével fog végződni. Nem hiszem, hogy két nagy nép között, amelynek szívéből több emberöltő óta az egymással szemben való fegyveres összekötkezés minden gondolata kiirtódott, legyőzhetetlen akadályt jelenthessen az a kérdés, vajon kettejük közül az egyiknek, vagy a másiknak van-e többje rongyos tizezer tonnával.

A Zeppelin a legviharosabb idők kemény próbáját is kiállotta

Eckener dr., a Graf Zeppelin parancsnoka szenzációs cikkben fejt ki nézetét a repülés jövőjéről

Berlinből jelentik: Ismeretes, hogy dr. Eckener Hugó, a Graf Zeppelin kapitánya földközi útja alkalmával Newyorkban nagy amerikai pénzemberekkel beható tárgyalásokat kezdett az Óceán fölötti repülőjárat állandósításáról. Amerikából Németországba hazatérve, most egyik nagy berlini újság hasábjain hosszú cikkben fejtette ki nézeteit az Óceán fölötti repülés jövőjéről. Az érdekes cikkben Eckener többek között a következőket írja:

— Egyes külföldi lapok a Zeppelin Óceán feletti repüléseiben mást is akarnak látni, mint sportszerűséget. Ezek nagyon tévednek, mert bár a magam részéről semmiféle rekordra nem töreksem, a Graf Zeppelin útjait sohasem tekinthetem másképpen, mint sportszerű utazást. Lindbergh, Chamberlain és Köhl kapitány repülései sportszerű hőstettek, a Zeppelin repülései csak sportszerű utazások.

A mi égi járműveink úgy készültek, hogy szabályszerű légi közlekedést bonyolíthassanak le.

Mostanában az újságokban számtalan cikk jelent arról, hogy a repülés terén a repülőgépeké, vagy a Zeppelineké lesz-e a végső szó. Az én nézetem szerint ilyen természetű konkurenciáról szó sem lehet. Annyira nem lehet szó, hogy szívesen látjuk az Óceán feletti repülésre alkalmas óriási repülőgépek készítését.

— Az Óceán fölötti repülések tekintetében azt tapasztaltuk, hogy a még legjobban sikerült repülőgépek által végrehajtott repülések sem nyújtanak kelő állapot arra, hogy rendszeres, szabályszerű időközönként történő utazásokat lehessen rájuk bázisolni. Ezzel szemben

a mi Zeppelineink a legviharosabb idők kemény próbáját is kiállották

és mindenkor elértek a kitűzött célhoz.

— A háború alatt a léghajózás óriási léptekkel haladt előre. A repülőgépek mint harci eszközök természetesen sokkal eredményesebbnek mutatkoztak, mint a kormányozható léghajók, ez azonban nem jelent azt, hogy a kormányozható léghajók megkonstruálása terén nem tettünk volna óriási haladást. Ha

összehasonlítjuk a legutóbbi években készült kormányozható léghajókat azokkal, melyek a háború előtt készültek, azonnal észrevehetjük, hogy részben nagyságban, részben pedig teherhordó képességben és az állandóan növekedő sebességben is rendkívül erős haladást tettünk. Azelőtt másodperceként csak 18 métert haladt a kormányozható léghajó, most ez 36 méterre fokozódott és az akciókörzet 5000 kilométerről 11.000 kilométerre növekedett. Ezeknek az adatoknak alapján bátran állíthatjuk, hogy

elérkezett az az idő, amikor a kormányozható léghajót mint nagy távolságra berendezett közlekedési eszközt lehet tekinteni.

— Ezen a ponton felmerült az a kérdés, hogy vajon a kormányozható léghajóval való közlekedés kifizetődik-e vagy sem. Mindenekelőtt a postaszállítás kérdését kell vizsgálat alá venni. A kormányozható léghajó ma hat és fél tonna postát tud szállítani tekintet nélkül az utasokra, ami magában véve lehetővé teszi az olcsó tarifát. Körülbelül két dollárra tehető különként az a postai tarifa, amely a Zeppeline alkalmaszható lenne. A leveleken és újságokon kívül természetesen kisebb csomagok szállításáról is szó lehet.

— A postaszolgáltatón kívül nem szabad megfeledkezni az utasok szállításáról sem. Az utasok szállítását a jelenlegi mértéknél jóval nagyobbra lehet fejleszteni anélkül, hogy magának a léghajónak nagyságát fokozni kellene.

A legénységen kívül száz utasra lehet berendezni a léghajókat.

A közlekedés tekintetében mindenekelőtt Észak- és Dél-amerikával kell összeköttetést létesíteni. Elsősorban az Észak-amerikai Egyesült-Államokkal kell összeköttetésbe lépni, nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy Dél-amerikával is előnyös légi forgalmat lehet lebonyolítani, tekintettel arra a nagy időkülönbsétre, amely a léghajó által megtett út és a tengeri hajózás útja között fennáll. Ugy Észak-, mint Dél-amerikában hivatalos körök már behatóan foglalkoznak ezzel a kérdéssel és remélhető, hogy rövidesen megvalósíthatjuk a rendszeres téli és nyári forgalmat Európa, valamint Észak- és Dél-amerika között.

Elég volt az örületből!

Lloyd George cikke a leszerelés és a rajnai kiűrités kérdéséről

Lloyd George az alábbi érdekes cikkben fejt ki véleményét a leszerelés és a Rajnavidék kiűritésének kérdéséről:

— Az idegen csapatoknak a rajnai tartományból való kivonulása az első komoly lépés — írja Lloyd George — mely az 1921-i washingtoni konferencia óta a világbéke megszilárdítása irányában történt. Annyi »uttörő jelentőségű« szerződést és megegyezést értünk meg, amely mind a béke és a testvéri szeretet országának eljövételét hirdette! De sohasem követte őket megfelelő cselekedet, amelyből a tárgyaló felek öszinteségére lehetett volna következtetni. Tíz évvel a béke megkötése után még mindig hetvenezer főnyi idegen sereg tart megszállva egy hatvanöt ezer négyzetkilométernyi, ötmillió németlő lakott területet. Még fél-évvél ezelőtt mi sem jellezte, hogy a szövetségeseknek komoly szándéka kiadni kezükből ezt a zálogot, akár csak a versaillesi szerződéstől meghatározott időpontig is. Sőt Poincaré kormány megkísérelte, hogy olyan új feltételeket erőszakoljon ki, melyeknek a megszállott területek állandó katonai ellenőrzése volt a célja. Olyan feltételeket, amelyek még a versaillesi szerződésben sem foglaltak benn.

— A londoni konzervatív kormány, amelynek helyét nemrég Macdonald kormány foglalta el, valahányszor arra került a sor, hogy a rajnai tartomány kiűritése tekintetében állást foglaljon, mindig a Quai d'Orsaytól várta az utasítást. Közben az angol csapatok nem mozdultak Wiesbadenből. A leszerelés kérdésében nyíltan ellentmondásba kerültek a szövetséges hatalmak a versaillesi békeszerződésben vállalt kötelezettségekkel. Ahelyett, hogy a békeszerződés szellemének megfelelően követték volna Németországnak

és szövetségeseinek példáját és a lehető legnagyobb mértékben megcsökkentették volna a hadsereg, a haditengerészet és a légihaderők létszámát, a győztes nemzetek szárazföldi, vízi és levegőbeli fegyverkezése évről-évre fokozódott és tökéletesedett. Ebben a mindennél jelentősebb kérdésben a szövetséges kormányok túltették magukat a versaillesi jegyzőkönyvön is, a népszövetségi szerződésen, a locarnói megegyezésen és a Kellogg-paktumon is. Ha az angliai általános kötelezettség megszüntetésétől, továbbá a brit hadseregnek békeidőszámba való mérséklésétől eltekintünk, akkor az 1919-i leszerelés óta az egyetlen lényeges igazi és komoly fegyverkezési korlátozást az 1921-i washingtoni tengerészeti tanácskozáson értek el. Ugy látszott, mintha azt az igazi békeszeretet, amely a világ valamennyi népében él, szépen hangzó, dagadó szövegekkel akarnék elnémítani. Ugyanakkor a militaristák nem kevésbé őszinte és igazi törekvést a már meglévőknél még költségesebb, még tökéletesebb és még pusztítóbb hadi felszerelésekkel elégtették ki. Így történt, hogy — a szentírás szavaival élve — a régi ember, aki belsejében még a háború elkerülhetetlenségében hisz, a béke új emberét az egész vonalon láttérőbe szorította.

— Ennyi csalódás után jólesik az az igazi fordulat, mely az utóbbi hónapokban és hetekben véghez ment. Ha a rajnai tartományt megszálló csapatok még nem is vonultak el mind, már megtörtént minden intézkedés arra, hogy — ha csak előreláthatatlan körülmények nem lépnek fel akadályként — a terület kiűritése a legközelebbi kilenc hónap folyamán befejeződjék. Ezidőszámon még hetvenezer főnyi idegen sza-

— Mi a magyarázata annak a fordulatnak, mely rövid idő óta a diplomáciai életben észlelhető? A világ közvéleményének, hál' Isten, végre sikerült szóhoz jutnia. Ha a fordulat csak egy vagy két vezető férfi kezdeményezésének volna köszönhető, akkor aligha bizakodhatnánk a világbéke tartósságában. De az a körülmény, hogy a nagy népek sok százezre érti és néje határozott ellensége annak, hogy az 1914-iki katasztrófa megismétlődjék, végre kezdi éreztetni hatását a kormányok politikájában.

— Engem nem lep meg, hogy a béke akarata olyan hathatósan és annyira egyetemesen jut kifejezésre. Csak nemrég tértem vissza az európai szárazföldről, ahol újra meglátogattam a világháború néhány híres csataterét. Történetesen olyan férfiak voltak vezetőim a küzdelemnek és megszárlásnak azokon a terein, kik maguk is részt vettek a háborúban. Így azután meglevenedtek szemem előtt Paschendale, a Somme, a Chemin des Dames és Verdun remességei. Csaknem kétféle fiatal férfi vesztette el életét azokban a szörnyű csatákban, más milliók nyomorékan kerültek ki belőlük. Tizezrekre rug azoknak száma, akiket a a megismerhetetlenségig elcsönkítva szedték fel a csatáról. Az emberiség vértől patakzó egész történelmében sem volt példa a vak pusztító düh akkora mértékére, mint amilyen ezeken a csatatereken tombolt ki magát. Verdun fensikáján hétszáz ezer franciát és németet öltek meg. Paschendale örök emléke lesz a katonai tudomány és művészet örületének és tehetetlenségének. A mi nemzedékünknek eleve volt ebből a borzalmas örületből. Örömmel állíthatjuk meg, hogy Európa vezető államainak kormányai mai összetételükben és magatartásukban békésebb hajlandóságúak, mint a fegyverszünet megkötése óta valaha is. Az angol választóközönség a legutóbbi tory-kormányt leginkább azért söpörte el, mert azzal gyanúsította, hogy a béke alapelvei iránt nemcseren kellő érdeke. Poincaré-hoz képest Briand kétségtelenül haladást jelent. Hoover elnökről mindenki tudja, hogy a béke barátja. Stresmann békülékeny politikája érdekében nem egy veszélynek tette ki magát, Angliában, Amerikában, Franciaországban és Németországban a közvélemény a béke politikáját támogatja. A népek hangulata az utóbbi hónapokban végre a diplomáciát is megfordulásra kényszerítette. Ne ígyünk azonban a medve bőrére és öbse se tegyük kezünket, különben könnyen megtörténhetik, hogy meg nem felelő eredményekkel kell beérnünk. A leszerelés kérdésében a tényleges eredmények felé vivő út nélküli és veszedelemmel teljes lesz s még sok idő eltelik addig, míg a háború kiközösítésére kerül a sor. Attól nem kell félnie a világnak, hogy az Egyesült-Államok és Anglia között valaha is fegyveres összekötkezésre kerüljön a sor. Bár beszélhetne az ember hasonló bizakodással a világ többi részének békereményseiről! Európa népei még nyakig fegyverben vannak, azaz a világháború győztesei a harc újakezdésére jobban fel vannak szerelve, mint egész nyugtalan és véres történelmünkben valaha is. Szakadatlanul és minden erejükkel azon fáradoznak, hogy hadifelszerelésüket tökéletesítsék. A rombolás eszközei évről-évre tökéletesebbek lesznek. Amerikában azonban a leszerelés kérdéseinek a fontosabb része fölött teljesen elsiklik a figyelem. Azon, hogy az európai szárazföldön több mint ötvenmillió férfi van kiképezve a fegyverek használatára, hogy fegyvereik a legteljesebb mértékben időszerűek és romboló erejük megfelelő a mai technika eredményeinek, továbbá, hogy az az egész romboló apparátus, mely végső eredményképpen a világháborút feloldozta, jelentéktelenség hozzájuk képest, attól az amerikai államférfiaknak nyilvánvalóan nem fáj a fejük. Mindaddig, amíg ezek az állapotok meglesznek, a világ békéje süppedő talajon áll. Mindazonáltal Robert Cecil lordnak genfi bátor hadakozását, melynek az volt a célja, hogy az egyszer mégis csak fölröbögő és a civilizációt elrejtett bombákat kihuzza rejté-
kükből a napvilágra, sem az ó, sem az újvilágban nem fogadta jóindulatu visszhang. Az európai régi kikkék között csak dühöt és bosszúságot keltett velük, mert ott még mindig az a hit, hogy csupán katonai fölénnyel lehet biztonságot teremteni. Az óvilág ugyan szenvedélyesen vágyódik a béke után, de történelmének irányítói még mindig az ágyura alapítják bizalmukat. Viszont az újvilág még nem jutott annak tudatára, hogy a föld kisebb lett, mint volt és hogy ha a föld egyik felén tűz támad, attól a másik fele is lángba borulhat.

Legjobb hirdetési orgánom a „BÁCSMEGYEI NAPLO“

Uj tanácsbeosztás a szubotocai törvényszéken

Három hónapra szól az új beosztás

A szubotocai törvényszéken október elsején új tanácsbeosztás lépett életbe, amelynek érvénye december 31-ig tart. Az új tanácsbeosztás a következő:

Polgári perek tandesa: Elnök dr. Vasziljevics Ljuba, előadó Gyorgyevics Jován, szavazóbíró Taszics Alekszandar, helyettes Kosztics Jován törvényszéki bírák. Jegyzőkönyvvezető dr. Pelikán Iván. A tanács hétfőn, szerdán és szombaton az 51. számú szobában tart ülést.

A polgári felelőviteli ügyek tandesa a szubotocai járásbírósg ügyeire: Elnök Carevics Vlaho, előadó Szubotoc Sztahinja, szavazó bíró Marinkovics Jován, helyettes dr. Vasziljevics Ljuba. Jegyzőkönyvvezető Marszenics Novo. A tanács hétfőn, szerdán és szombaton tart üléseket a 61. számú teremben.

Polgári felelőviteli ügyek tandesa a szentel és tolpai járásbírósg ügyeire: Elnök dr. Klunics Martin, előadó Sztarcsevics Mátó, szavazóbíró dr. Mimics Jakov, helyettes Marinkovics Jován törvényszéki bírák, jegyzőkönyvvezető Budák Petar. A tanács hétfőn, szerdán és szombaton ülésezik a 61. számú szobában.

Első büntető tandes: Elnök dr. Boski Ivo, szavazóbírák Vukcevic Márkó és Kosztics Jován, helyettes Sztarcsevics Mátó, jegyzők Szvacsarev Szevicszláv és Miletics Mitár. A tanács hétfőn, csütörtökön és pénteken tart ülést a 17. számú iőtárgyalási teremben.

Második büntető tandes. Elnök dr. Vasziljevics Ljuba, szavazóbírák Gyorgyevics Jován és Szubotoc Sztahinja, kedden, szombaton pedig Kosztics Jován. Helyettes Taszics Alekszandar. Jegyző dr. Pelikán Iván. A tanács kedden és szombaton tart ülést a 17. számú teremben.

Büntető felelőviteli tandes. Elnök dr. Klunics

Martin, előadó dr. Mimics Jakov, szavazóbíró Sztarcsevics Mátó, helyettes Gyorgyevics Jován, jegyző Miletics Mitár. A tanács hétfőn tart ülést az 51. számú teremben.

Vádtandés. Elnök Carevics Vlaho, előadó Marinkovics Jován, szavazóbíró Sztarcsevics Mátó, helyettes dr. Vasziljevics Ljuba, jegyző Kovacsév Sztanko. A tanács a szükséghez képest tart ülést.

Csődtügyek tandesa. Elnök Carevics Vlaho, előadó dr. Boski Ivo, szavazóbíró Klunics Martin dr., helyettes dr. Vasziljevics Ljuba.

Fegyelmi tandes: Elnök Carevics Vlaho, helyettes dr. Vasziljevics Ljuba, előadó Gyorgyevics Jován, helyettes Taszics Alekszandar, szavazóbíró Sztarcsevics Mátó. A tanács a szükséghez képest tart ülést.

Közjegyző tandes: Carevics Vlaho, helyettes dr. Vasziljevics Ljuba, előadó Radovics Szeretén, szavazóbíró dr. Mimics Jakov. A tanács szükséghez képest tart üléseket.

Bírói végrehajtóhat vizsgáztató tandes: Elnök Carevics Vlaho, a tandes tagjai: dr. Klunics Martin, dr. Vasziljevics Ljuba, helyettes Taszics Alekszandar. A tandes a szükséghez képest tartja üléseit.

Kisbörök tandesa: Elnök Carevics Vlaho, előadó Vukcevic Márkó, szavazóbíró Mimics Jakov dr., helyettes Szubotoc Sztahinja, jegyző Padesin Anica. A tandes a szükséghez képest tartja üléseit.

Egyes bírók: Taszics Alekszandar.
Megkeresések: Szubotoc Sztahinja.
Vizsgáztató: Radovics Szeretén, helyettese Taszics Alekszandar.

Kisbörök bírójá: Vukcevic Márkó, helyettese Kosztics Jován.

Választói névjegyzőkek bírójá Marinkovics Jován.

Fegyencek és rablógyilkosok mint beszélőfilmsztárok

Beszélgetés egy „extrával“, aki üres zsebekkel tért vissza a filmparadicsomból

Nemrégén tért vissza Hollywoodból egy beogradi Natalembor, Rapais Szlávko hajdani színővendék, aki szüleinek és rokonainak segítségével, ugyszólván utolsó parán, ment ki a filmparadicsomba szerencsét próbálni. Három évig lebsejt a világ legnagyobb stúdiói körül, néha kisebb szerepekre szerződtek, más alkalommal statisztált, de a legtöbbszor — saját bevallása szerint — állás nélkül tengődött, a véletlenre bázirózva egész egzisztenciáját. Szemben azokkal, akik dicsőséget, világhírt és aranyat arattak a kaliforniai filmmezőkön, ő üres tarisznyával, letörtén és névtelenül handukolt haza a tengerentúrl.

Egy extra a sok tízezer szerencsevadász közül. Rendszerint a sztárokat szokták meginterjúvolni. A kis házimesterlányt, aki feltornásta magát a mozijáratok homlokzatára, ahol izzó transzparensek égetik bele nevét, mosolyát, lábszárait a közönség tudatába. A pincéből, borbélylegény szivdöglesztő amozózá avanszált Diadalmas Hímet, aki büszkén urálja az öt világrész asszonyainak és bakfisainak szívet.

A statisztának nincs neve. Csak a képességei jönnek számításba. Artista, bohóc, vagy valami különösebb karakter szerepre alkalmas? Rossz embert, jó embert, szórakozott öregurat, pajkos diákot, vagy nyomorékot alakíthat.

Páradtan ül a kávéházi asztal mellett. A hollywoodi három esztendő: három évtizednek látszik rajta.

— Legtöbbször dublör voltam — mondja — vesélyesebb alkalmakkor beugrottam a »vakmerő« sztár maszkjába és lepotyantom helyette a tizenháromadik emeletől a mentőponnyába, vagy robogó autóval vdtattam a szakadékba, vagy formális ütközetet vívtam egy rablóbandával, amely — szegény, éhes extraserég — olyan elkeseredetten harcolt, mintha tényleg életről-halálról lenne szó.

Az arca tele van forradásokkal és sebhelyekkel. Több foga hiányzik.

— Souvenir a Hollywood — mosolyog és vigorgása torz, szinte ijesztő, akár a fimsátánoké. Neki már a vérében van: hátborzongató, libabőrztető finctorokat vágni. Az arcizmaival úgy játszik, akár mi egy gummibabával, amely minden nyomásra más és más pofát vág. Pillanatok alatt száz és száz indulat cikáz át rajta. De ezek a háborgások csak látszólagosak. Belül egyformán nyugodt, unott és szürke, mint a békés kispolgárok.

— Két fogamat egy kínai kocsmalétennél hullajtottam el — meséli busan, — alig pár dollár kártérítést adtak érte.

A filmgyárak szűkmarkuak, de az extrának is van magához való esze és apró ravaszkodásokkal jut külön dollárokhoz. A statiszták egymás között megállapodnak, hogy »véletlenül« betörök a másik felét, vagy kiütök a zápfogát — ugvis annyi felesleges ahhoz a kis harapnivalóhoz, ami néha napján akar, — avagy telkarcolják a combját, karját, amiért tudvale-

vőleg kártérítés jár. Ezeket a bónatpénzeket aztán testvériesen megosztják a csukások. A szerencsétlenek, akik a bőrtüket viszik vásárra, még örülnek is, hogy így »becsaphtták« a rendezőt.

Milyenek látja a hollywoodi életet egy extra?

Ellentétben az állandóan foglalkoztatott színészek házias robotjával, az övéké — a szerződésnélküli hetekben, hónapokban — egyhangú és telen. Peggelente megfutják a maguk kis stúdióját a közvetítő irodáig és vissza, bekukkantanak: »mi újság? Kell-e valahová ilyen és ilyen figura?« aztán ballagnak tovább. A gyáraknál kár kísérletezőknek, mert azok közvetlenül a »szállítókhöz« fordulnak, amely ugy kereskedik az emberavaggal, akár az állatseregletek.

A közönség csak a sztár életéről hall. Az ünnepeket primadonna így, a gyönyörű csillag amogy. Pedig más filmkirályok és filmkirálynők is akadnak a filmvárosban, akikről sokkal kevesebb szó esik, holott legalább olyan érdekesek, mint kétféle kollégák.

Például a kutyasztaók.

Rettentő bajban vannak. Elsősorban a népszerű farkaskutya, Rin-Tin-Tin. Megbukott a beszélőfilmen. Az ókos ebbel — elvégre haladni kell a korrál — új filmet csináltak, amelyen természetesen a kutya is megszólal. Ha nem is épen angolul, de kutyaül. Ugalnia kellett. És itt a bökkenő. Rin-Tin-Tin a film berkeiben eltöltött hosszú évek alatt nagy munkával megszokották az ugatásról, mert a néma kolécanóket idogostette az éles csaholás, sőt egyes partnerek egyenesen félték tőle. Tin ókos állat, amint megtanulta a különböző bravurokat, ugyanugy megtette, hogy nem szabad ugatnia, mert a szép misst halálra rémíti vele. Rin-Tin-Tin tehát az évek folyamán szinte elfelejtett ugatni. Most beültött a beszélőfilm és szegény Tin itt áll: elsatnyult hangszallagokkal. Amikor először szólalt meg, kétségbeesett a rendező. Inkább megkényesítendő, mint beszélő kutyavandáshoz hasonlított a hangja. Nem, ez a nyöszörgő nyöszögés semmiesetre se hallatszik a mennyországba, de még a mikrofonig sem. Híába próbálkoztak vele, sehogysse ment. Végül is egy általánosan is huzta ki Rin-Tin-Tin a balból: ő ugatott helyette élethűen. De a rendező kijelentette, hogy nincs kivétel, ezuttal még megkegyelmezett, ám ha Rin-Tin-Tin nem tanul meg sürgösen ugatni, fel is ut, le is ut. Keresnek egy másik kutyát. Elvégre annyi szaladgál az ocean...

A monoklis kutyával hasonló malőrök voltak. A rendező végül is eszellez folyamodott. Az üldözési jelenetnél — a statisztá nadrágjába kellett kapaszkodnia a tehetséges néma ebnek. — hegedti szólt meg. A monoklis kutya ki nem állhatta a hegedést. A zenétől úgy megvadult és olyan pokoli ugatást vitt véghez, hogy a rendező boldogan dörzsölte a kezét... a jelenet fényesen sikerült.

Mióta beültött a beszélőfilm, még késhegyig menőbb harcot folytatnak egymással a konkurens film-

gyárak. A versengés fantasztikus méreteket öltött, elvégre vagyonokról van szó és a szemközt álló stúdiók nem riadnak vissza semmitől, hogy megtarthassák vezető pozíciójukat. Napról-napra újabb felfedezésekkel tökéletesedik a beszélőfilm és természetesen minden gyár szeretné tudni, mi történik a szomszédos laboratóriumban? Így született meg a legújabb foglalkozási ág, egy új egzisztencia, amely ugyan vesztélyes, de jobban fizetik, akár a legdiadalmasabb csilagot: a kém.

Feladata nehéz és kockázatos. Néha az életével játszik, mert ha a kiképzett gyár még idejében rájön, hogy a spión megtudott valamit, elveszik a láb alól. Mint a hadviselő államok, úgy állanak szemben egymással a mammut stúdiók. Polyton résen lenni! — ez a jelszavuk. Híszten sohasem tudni, hol éri őket meglepetés. A feltalálót, aki csak egy új hasznos csavarral is gazdagítja a beszélőfilm felvevőjét, királyian honorárlak. A pillanatnyi előnyök is milliókat jelentenek! Nincs az a középkori vár, alkímista laboratórium, amely légmentesebben lenne elzárva a külvilág elől, mint egy hollywoodi stúdió. A filmműtermek bejáratát corherusok őrzik. Csak háromszoros igazolással juthat be az idegen, akkor is állandóan a kíséretében van egy »bizalmi«, aki minden lépését megfigyeli. A kémeket azonban csábítja a horribilis jutalom és így nem riadnak vissza semmitől. Legutóbb csunya botrány játszódott le az egyik nagy műteremben. A gyár naivája, akit kisebb szerepekre alkalmaztak, ellopta az ufonnan épült felvevő apparátus tervrajzait. A stúdióban tartózkodó detektív nyomban letartóztatta, de a felülhődött rendező ütegeitől már nem tudta megmenteni.

A beszélőfilmnek most már a rendőrség is behődött. A rendőrségnek azonban nem Pola Negri, Greta Garbo, vagy Al Jolson Chaplin a kedvencei, hanem a hűnöző világ sztárai, notórius gonosztevők. A new-yorki és a kaliforniai rendőrség beszélőfilmfelvételeket készít a híresebb betörőkről, rablógyilkosokról, silkaszókról, szélhámosokról és kalandorokról. A fegyverek énekelnek, neveiknek, beszélnek a filmen, hogy így könnyebben megfigyelhessék őket a polícmánok. Különösen segítségükre van a beszélőfilm a beszélőhivatal rendelkező rovtimultuaknál, akik sejtjenek, dadognak, vagy valamilyen tájszóval beszélnek. Aztán jellegzetes gesztusaik, járásuk, mozgásuk is beidegződik a rendőrlégénység tudatába és játsza felismerik őket az ocean, vagy nyomozásnál.

A beszélőfilm az igazságszolgáltatás szolgálatába állott. Hogy a gonosztevők mit szólnak a dologhoz? Alig hinném, hogy valami nagyon büszkék lennének ezekre az »alakításokra...«

Tamás István

Maniu új életet akar teremteni Romániában

Életbelép Romániában az új közigazgatási törvény

Bukarestből jelentik: Maniu miniszterelnök hétfőn fogadta a sajtó képviselőit, akiknek nyilatkozatot adott munkaprogramjáról és többek közt a következőket mondotta:

— Most azon dolgozunk, hogy a nemzeti parasztpárti parlament első ülészakán megszavazott törvényeket gyakorlatilag alkalmazzuk. Ez év végéig a román állam új közigazgatási és gazdasági alapokon fog állni. Az új közigazgatási reform alapján az országot direktóriumokra fogjuk felosztani és a november 15-én összeülő parlament megnyitása után az év hátralévő másfél hónapjára pótkötséget fogok megszavaztatni, hogy az új direktóriumok berendezéséhez szükséges összegek felett rendelkezünk. A parlament őszii ülészaka folyamán több fontos jogi, katonai és iskolai törvényt fogunk hozni, hogy megkíséréljük, hogy az egész országban új életet és új szellemet teremtsünk.

Ujabb petroleumrobbanás Moreniben

Huszonnyolc tölcsérből ontja a föld az égő petroleumot

Bukarestből jelentik: Vasárnap este óta Ismét hatalmas rettegésben élnek a moreni petroleumferrások özeleiben fekvő községek lakói. Mint ismeretes, már két hónap óta ég a petroleummező egyik kulja és eddig a legkiválóbb szakértők sem találtak módot a pokoli tűz eloltására. Vasárnap reggel kilenc óra tájban a vidéken erős földalatti morajok hallatszottak, majd több helyen mély tölcsérek keletkeztek a föld felszínén és valóságos vulkánikus petroleumlámgnyelvek törték elő a földből.

A föld gyomrából félelmetes robbanásck zaja tört fel. Reszkeiet, rázkódott a talaj és nagy területen inogni kezdtek a házak. A lakosság páni félelemmel menekült ki lakásából, de a föld sehol sem volt nyugodt a lábuk alatt. Rövid idő alatt huszonnyolc kráter-szerű nyílás ontotta magából az égő petroleumot. A lakosság körében, amely már eddig is nyugtalan napokat élt, annyival nagyobb az aggodalom, mert a helyszínen megjelent külföldi szakértők véleménye szerint a mostani kitérés vulkánikus jellegű

Buzdugan román régens sulyosan megbetegedett

Maniu miniszterelnök a régens betegségére megszakitotta utját és visszatért Bukarestbe

Bukarestből jelentik: Buzdugan román régens állapota kedden kritikusra fordult. A régens nyakán furunkulus szerű daganat képződött és ennek következtében kedden délelőtt hirtelen erős hőemelkedés állt be nála.

A kezelőorvosok sulyos vérmérgezést állapítottak meg.

Maniu miniszterelnök, aki kedden utban volt Balcsik felé, ahol kihallgatáson kellett volna megjelennie Mária özvegy királynénál, távirati úton értesült a Buzdugan egészségi állapotában beállott kedvezőtlen fordulatról. A miniszterelnök nyomban megszakitotta utját és visszatért Bukarestbe.

Buzdugan régens állapotát az orvosok véleménye szerint komoly aggodalomra ad okot. Romániában Buzdugan betegsége nagy izgalmat keltett. Buzdugánt, mint ismeretes, Ferdinánd az elhunyt román király betegsége idején a legfelsőbb román törvényszék elnöki székéből hívta meg a régens tanácsba. Az esetben, ha a katasztrófa bekövetkezne, a parlament rendkívüli ülésre ül össze, hogy a kormánnyal egyetértésben megválassza a Buzdugan utódját a román régens-tanácsban.

Római fürdőre bukkantak Sziszákon

Beogradi archeológusok utaztak Sziszákra az érdekes lelet megtekintésére

Sziszákról jelentik: Janosics Tómosz sziszaki kereskedő házának építése közben rendkívül érdekes és művészettörténeti tekintetben szinte felbecsülhetetlen értékű leletek kerültek elő a földből.

Janosics a sziszaki vasúti állomás közelében egy nagyobb telken házat és raktárakat épített. Néhány nappal ezelőtt kezdték meg az épület alapozását. Több méter mélységben leástak a földre és ez alkalommal a munkások legnagyobb meglepetésére egy római korabeli fürdő maradványai bontakoztak ki.

Az érdekes leletről nyomban jelentést tettek a beogradi nemzeti múzeumnak, ahonnan archeológusok szálltak ki Sziszákra és megállapították, hogy a hatalmas területen levő római fürdő egyes részei szinte teljes egészében maradtak meg a földben. Megmaradt a fürdő bazinja, amely olomszókkal van körös-körül hálózva. Kiástak több gyönyörű oszlopot, amelyek a bazin széleit díszítették, ezenkívül közel kétezereves kályhákat találtak szénrel és hamuval.

A lelet helyén az ásásokat folytatni fogják, mert remélik, hogy az eddigieknél is értékesebb épületek és tárgyak fognak napfényre kerülni.

CIRKUSZ

A sirás szépit

Két ur beszélget a kávéházban.

Az egyik: Van nálad plajbász?

A másik: Van. Minek?

Az egyik: És papiros? Van egy darabka papirosod is?

A másik: Van. Hogyne volna. De nyugodj már ki, minek kérdegetsz ilyen felesleges dolgokat?

Az egyik: Ne kérdezz annyit, hanem írd. Majd én diktálok. Betűket. Írjad: S. — H. — U. — T. — T. — L. — E. — W. —

A másik: Még nincs vége?

Az egyik: Nincs. Csak írd tovább. Úgyelj. I. — O. — H. — T. — Megvan?

A másik: Meg. De mire jó ez a komédia?

Az egyik: Ez egy név. Tizenkét betű. És most próbáld kimondani.

A másik: Nem tudom. Belebicsaklana a nyelvem. És minek erőlködjem egy név miatt, amelyhez semmi közöm? Sohase hallottam életemben. Azt se tudom ki a viselője.

Az egyik: Megmondhatom. Ez egy amerikai orvos. Még két betű dikkal a neve elé, az, hogy DR. És ha nem hallottál róla soha, majd hallasz még eleget. Ez a kimondhatatlan nevű ur egy nagy felfedezést tett, amely alkalmas arra, hogy boldoggá tegye az emberiséget. Legfőképpen az emberiség női felét. Rajt a szépség titkára. Széppé tudja tenni az asszonyokat minden operáció, parafin, kozmetikai szer, villanyozás, masszázszs nélkül. Nem kell hozzá ruzs és puder és krém és kenőcs. Nem szorulnak a nők ezután Rogerre, Houbiganra, Hadnutre. Nem járnak kozmetikai intézetekbe, nem festik magukat, nem használnak punkrollert, mégis ragyogóan szépek lesznek, hódítók, bübafosak, tejbé esett rózsák.

A másik: És hogy érik el ezt a csodát?

Az egyik: A legegyszerűbb háziszerral. Sirnak.

Ez a DR. S. H. U. T. T. L. E. W. I. G. H. T. nevezetű tudós bácsi rájött, hogy a legtökéletesebb szépség-szer a sirás. Az arcon lepergő könnyek a drága nedű kipréselésére szükséges izomrágások simává, finomná, ruganyossá, rózsássá varázsolják az arcot. Minél többet sir egy asszony, annál szebb lesz. S ezután, ha hálba készül, hódító utra megy, nem kell, hogy órákszámba kenje-fenje magát, hanem egyszerűen sir egy-két verset és gyönyörűvé válik.

A másik: Mit ér ez? Én nem szeretem a siró asszonyokat.

Az egyik: Én se. Férfit még kevésbé se. De ez nem jelent semmit. Nem kell nekik nyilvánosan sirniok. Elintézhetik otthon, zárt ajtókkal mögött. Az se szép és azt se szeretem, amikor az asszonyok nyilvános helyeken puderozzák és sminkelik magukat és pirosítják az ajkukat. De arra gondolj, micsoda nagy megtakarításokra vezet ez az új szépségi eljárás. Milliók és milliók mennek el az ezerszáz szépség-szerekre. Az asszonyok többet költenek az arcukra, mint a nyomrukra. Ez a temérdek pénz mind megmarad. És arra gondolj, hogy ezután a szegények is szépek lesznek, mert nekik több okuk van sirni. És arra gondolj, hogy az özvegyek milyen ösztönös fogják ezután elköltöztetni férjeiket megsírattatni, ha előre tudják, hogy a sirás szépít és elősegíti az újbóli férjhezmenést.

A másik: No jó. Hát akkor szervusz.

Az egyik: Mit szervusz? Csak nem akarsz elmenni?

A másik: De igen. Hazaszaladok. Valami sürgős dolgom van.

Az egyik: Ilyenkor sohase szokott sürgős dolgod lenni. Ilyenkor rendszerint le szoktunk ülni róminzi.

A másik: Csak néhány percre szaladok haza. Félóra múlva visszatérek.

Az egyik: Mi az ördögöt keresel otthon?

A másik: Tudod, a feleségem már egy hete rájga a fülemet, hogy új ruhára van szüksége. Fél-nappal ezt duruzsolja a fülemben, úgyhogy már félig-meddig megígértém neki. Most hazaszaladok és a legerélyesebb módon megtiltom neki, hogy még csak gondolni is merészen új ruhára.

Az egyik: És mit érsz vele? Előbb-utóbb mégis csak kizsarolja belőled az új ruhát.

A másik: Persze, hogy kizsarolja belőlem. De mennyit fog addig még bögni. Leterszám fogja a könyveket ontani. Megpróbálok. Hátha használ. Ráférne szegényre egy kis szépség...

Végéhez közeledik a szép idő

Felhős, éjjel enyhébb idő várható

A napok óta tartó szép, nappal enyhe, éjjel hűvös őszi idő végéhez közeledik. Németország már egész területén enyhe, de nedves óceáni légáramlás hatáskörében van, az idő általában borús és esős, de igen enyhe. Anglia felől azonban északi eredetű hűvös levegő tör előre, erős lecsapódásokat és lehűlést okozva. Anglia északi részén kedd reggel 5 fok körül volt a hőmérséklet a berlini 16 fokkal szemben.

Európa délkeleti részein az időjárásban lényeges változás nincs. Nálunk az idő még majdnem teljesen derült, csak átmenetileg volt itt-ott kisebb felhősödés. Az időjárás jellege azonban a közeljövőben teljesen megváltozik. Belekerülünk egyelőre abba a délnyugati meleg légáramlásba, amely Németországot árasztotta el. Az első következménye ennek a hőmérséklet erősebb emelkedése és különösen az éjjeli lehűlés csökkenése lesz. Magával fogja hozni ez az áramlás a borulást is és egy-két napon belül valószínűleg csendes esőket is fog okozni.

A távolabbi, két-három nap múlva várható, jövőben pedig újabb lehűlésre van kilátás, ha majd a hideg front érkezik meg, amely most az angol partokon van.

A Meteorológiai Intézet prognózisa szerint délnyugati légáramlással felhősebb és éjjel enyhébb idő várható.

Sikerrel kecsgetnek az angol-orosz tárgyalások

Londonból jelentik: A külügyi hivatal jelentése szerint Henderson angol külügyminiszter és Dövgalevszki orosz megbízott között a két állam közeledése érdekében megindult tárgyalások sikerrel kecsgetnek és a legutóbbi tanácskozás folyamán megállapodás jött létre az Angolország és Szovjet-oroszország közötti elmentétek kiküszöbölése tekintetében. A létrejött megállapodás öt pontból áll, amelyekre vonatkozólag a normális diplomáciai viszony újrafelvételé után azonnal megkezdik Anglia és Szovjet-oroszország között a diplomáciai tárgyalásokat. A két pont a következő:

1. Egyelőre megállapítják azt, hogy milyen álláspontot foglaljon el a két kormány az 1924. évi szerződésekké szemben.

2. Tárgyalásokat kezdenek a két állam között megkötdendő kereskedelmi szerződések és az ezekkel összefüggésben levő ügyekre vonatkozólag.

3. Különösen megvizsgálják a magán- és állam-

adósságokra vonatkozó angol és orosz igényeket és rendezik a többi pénzügyi kérdést is.

4. Részletesen megvitatják azokat a kérdéseket, amelyek a két állam halászati jogával függenek össze.

5. Egyértelműleg megállapítják, milyen mértékben és módon alkalmazzák a régebbi szerződéseket és megállapodásokat.

Henderson kijelentése szerint a megállapodások írásbafoglalása már folyamatban van és remélhetőleg még Dövgalevszki pénteki párisi útja előtt aláírják.

Titokzatos gyilkosság a bécsi munkásotthonban

Meggyilkolták a köztársasági védőrség egyik tagját

Bécsből jelentik: Titokzatos gyilkosság ügyében indított nyomozást a bécsi rendőrség. A központi rendőrgazdagságon jelentették, hogy a Favoriten munkásnegyedben meggyilkolták a köztársasági védőrség egyik tagját, aki épp szolgálatban volt.

A rendőrség részéről bizottság szállt ki a gyilkosság színhelyére a munkásotthonba, ahol az egyik helyiségben holtan találták Tomerle József huszonhat éves asztalossegédet, a védőrség szolgálatban volt tagját. A mellén lött sebet találtak és feltűnő volt, hogy a holttest körül a vérnyomokat felmosták. A nyomozás során megállapították, hogy közvetlen a lövés után egy Petrács János nevű cipészsegéd futott ki ebből a helyiségből. Petrács hamarosan előkerítették, jobb keze bo volt köve. Izgatott hangon adta elő, hogy ketten tartózkodtak a helyiségben, amikor a nadrágjában tartott revolvere elsült és a golyó átütve a tenyerét, Tomerle mellébe furdott. Nagyon meglejt és a revolvert a szekrény mögé rejtve, elmenekült. A revolvert meg is találták a szekrény mögött, de gyanus az a körülmény, hogy a fegyverből valamilyen golyó hiányzik.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást.

TÖZSDE

Zürich, okt. 1. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Páris 20.33, London 25.175, Newyork 518.20, Brüsszel 72.175, Milánó 27.13, Madrid 76.85, Amszterdam 208.10, Berlin 123.55, Bécs 72.90, Szófia 3.75, Prága 15.35, Varsó 56.15, Budapest 90.43, Bukarest 3.68.

Beograd, okt. 1. (Zárlat.) Páris 221.90—223.90, London 275.35—276.35, Newyork 56.59—56.49, Brüsszel 1094.40—1097.70, Milánó 296.62—298.32, Amszterdam 22.78—22.87, Berlin 13.5275—13.55, Bécs 7.9773—8.0073, Prága 167.13—168.73, Budapest 9.899—9.929.

Noviszdai terménytőzsde, okt. 1. Buza bácskai 77 kilós 190—192.50, bácskai 78 kilós 192.50—195, Bega hajó 78 kilós 195—200, szerémi 77 kilós 180—185, Rozs bácskai 150—152.50, Árpa bácskai 63—64 kilós 125—127.50, szerémi 63—64 kilós 125—127.50, Zab bácskai 145—150, szerémi 145—150, Tengeri bácskai új 102.50—107.50, bánáti Duna III. 192.50—147.50, szerémi új 102.50—107.50, Liszt 0kg. és 0g. bácskai 290—300, 2-es 270—280, 5-ös 245—255, 6-os 210—220, 7-es 175—185, 8-as 115—125, Bab bácskai fehér 2%-os 480—500, szerémi fehér 2%-os 480—500, Korpa bácskai jutezákokban 105—110, bánáti 105—110, szerémi 105—110, Irányzat változatlan. Forgalom 43 vagon.

Budapesti gabona-tőzsde, okt. 1. Határidőzlet: Buza októberre 21.13—21.23, zárlat 21.22—21.23, márciusra 23.55—23.67, zárlat 23.62—23.63, májusra 24.33—24.42, Rozs októberre 15.53—15.60, zárlat 15.70—15.75, márciusra 18—18.15, zárlat 18.13—18.15, Tengeri májusra 17.20—17.25, zárlat 17.20—17.20, Készárúpiac: buza 20.90—22.65, rozs 15.25—15.46, takarmányárpa 15.25—16.50, sörárpa 17.50—22, köles 11—12, repce 51—53, tengeri 19—19.25, zab 13.25—15.50, korpa 11—11.25.

Bécsi sertésvásár, okt. 1. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: zsirsértés 6663, hussértés 9916, obli-11 jogszámvai eredetű 2950. Árak: prima urasági fajsértés S. 1.90—1.95, kivételesen 2.00, szedett sertés 1.80—2.10, kivételesen 2.15, öreg sertés 1.80—1.85, hussértés 1.85—2.60, Irányzat: nagyon lanya, árak 10—15 garással olcsóbbak.

Chicago-i terménytőzsde, okt. 1. Középfolyamok (zárlatban az előző napi zárlat): Buza december (135.75) 135.25, március (142.25) 141 hétnyolcad, május 145 ötnyolcad, Tengeri december (97.375) 97 és fél, március (101.75) 101 háromnegyed, május 104 háromnyolcad, Zab december (53.75), március (56.375), Rozs december (109.625) 109 egynyolcad, március (117.25).

Liverpooli terménytőzsde, okt. 1. (Zárlat.) Buza október (8 sh 8 és fél d) 8 sh 11 és fél d, december (9 sh 2 egynegyed d) 9 sh 4 és fél d, március (9 sh 8 háromnegyed d) 9 sh 11 egynegyed d, május (10 sh 1 és fél d) 10 sh 3 és fél d.

HIREK

Az ember megy az uccán...

Mondjuk, az ember megy az uccán, de nem is gondol rá. Nem gondol az uccára, vagy még több esetben egyáltalán semmire sem gondol. Nem gondolkozik. És akkor jön az ucca és elkezd játszani. Színházat, Kabarét, vaudeville-t, Sue-féle színművet, Bernstein-dramát és idegeken táncoló grandguignolt vegyesen. Az embernek, aki az imént még semmire sem gondolt, legkevésbé pedig arra, hogy immár huszadszor vagy huszonötödik alkalommal pillanatfelvételek előhívó szolamait fogja ráírni a sebtében előráncigált papírszalagra, igen az embernek ilyenkor már meg kell látni bizonyos dolgokat, bele kell nézni az aszfalt gyomrába, ahol annyi megemésztetlen keserűség, elintézetlen ügy, dráma, vér, rongy, vitriol, sósav és más könny keveredik.

Méltóztassanak idefigyelni...!

A táblabíró-világ és a boldog gondtalanságban strandoló századvég friss riportlehetőségeket kereső ifjú újdonságai kezdtek felfedezni a hírlap számára az uccát, mint anyagot, mint témát és mint a tettek színhelyét. No igen, természetesen, hogy Zola után szabadon, sőt sokszor nagyon is szabadon. A derék »reporterek« ekkor más mellre szívták a nagy francia regényíró-riporter, vagy — ha úgy tetszik — riporteregényíró aszfalt-dramáit, a Pálinka-ból talán a kelleténél nagyobb adagot nyakalt az ügybuzgó sajtó és valahogyan ez az a betlehemi jászol, ahol a bulvárlapstílus, a plakátbetűmártással feltálat egy, két, három, tíz hullára nem néző sajtótudósított uccariportok születési és illetégségi helyét kell keresnünk.

Ez volna az ucca igazi arca?

Lehet. Janusnak a mitológiából két arca volt, Karinthy Telma Tituszának ezer, az uccának azonban legalább tízezer van. Vagy amennyi tetszik. Innen lehet, hogy ma is annyi regény, cikk, novella, riport, kapcsolat, vers és film íródik és datálódik az uccáról.

Hadd dicsérem meg ebben az egyéni szívifájások számára fenntartott rovatban az uccát, amelynek zavarosából a postabélyeg keltéig legalább kétszáz kis riportot halasztam ki én is. És hadd szövezzem le, hogy az uccáról nem is lehet banálisat, ismerőset és unalmasat írni. Legalább is azok számára nem, akik természet, ösztön, szórakozás, vagy mesterség követeztében megszokták, hogy maguk is nyílt szemmel közlekedjenek a járdák végtelenségén.

Ime egyetlen pár pernyi séta, vérből gyümölcse. Sürgönystuliban. Két felvétel a vasútállomástól a kiskápolnájáig.

A vasúti park sarkán. Három lépésenkint koldusok. Rongyosak, nyomorékok, reménytelenek. Dél van és ebédet hoznak az árváknak a hasonlóan rongyos, nyomorék és reménytelen hozzátartozók. — Hozzátartozó! — milyen furcsán és groteszken hangzik ez, ha kéregetővel kapcsolatban írom le. Hát a koldus is tartozik valakinek? Hozzá is tartozik valaki?

Ugy látszik igen. Belenéztem a koldus fazekába. Felnyitogáltam az ebédjét. Enyhe krémszínű szafit, amelynek színén valami furdik. Hus, mócsing, vagy nyúlós, főtt kenyérhéj. Ki tudja? Nincs az az olesó hus, amelynek hibább lehetne a leve, mint ez. A koldus belekóstol!

— Hideg — véli azután dühösen. — egész hideg. Az ... tenfaját hányszor megmondtam, hogy melegítsék meg rendezen azt a fazekat.

Az ebédet fuvarozó kislány vézna teste idegesen megremeg a félelemtől.

— Te... te... — üvölt a koldus — mingyárt agyonváglak...

Biztos megverné szegénykét, ha nem kövödné valaki. A kundschaft láttára azonban sietve teszi vissza a mankót: Kántál:

— Nagyságos ur, a jó Isten...

A kislány, a koldus kislánya, közben eltűnik a park sűrűjében. Nincs kedve verést kapni a hideg ebédért. Más.

Köveztelen kisuca. Sikátor. A kerítés tövében három ósz hácsika. Rongyosak, elgyötörtek és legalább hatvan évesek. Munkanélküli napszamosok. Dináros alapon játszanak fej vagy írást.

Az egyik meséli:

— En sohase izgulok játékközben. A multkor tizenkét dinárt vesztem és istenbizonny olyan nyugodtan mentem haza utána, mint most. Cseppet sem bánt a veszteség.

Önkéntelenül áradó tisztelettel néztem erre a hatvanéves, higgadt játékosra, erre a szegény, szerencsétlen munkanélküli skótra, aki a multkor tizenkét dinárt veszített és mégsem veszítette el idegegyensúlyát.

Ez nem tréfa és nem ironia. A hatvanéves munkanélkülinek legalább olyan anyagi és erkölcsi kizsáratást jelentett az a tizenkét dinár, amit elvitt a fej vagy írás, mint... mint egy hatvanéves kereskedőnek az a pillanat, amikor be kell szüntetnie a fizetéseket.

Üdv a higgadt játékosnak.

Ime a két felvétel. Retusálatlan és groteszk Mintegy nyers illusztráció a fentebb mondottakhoz

(d. j.)

— Hindenburg nyolcvankétéves. Berlinből jelentik: Hindenburg, a német köztársaság elnöke, október

2-ikán, szerdán tölti be nyolcvankétéves életét. A német köztársaság elnökét ezalkalomból az egész birodalomból elhalmozták szerencsekívánatokkal.

— Marinkovics külügyminiszter hazérkezett. Az Avala jelenti Beogradból: Kedden visszaérkezett Beogradba Marinkovics Voja külügyminiszter, aki hosszabb ideig volt távol. A külügyminiszter a hági konferencián és a Népszövetség genfi ülésén képviselte az országot.

— Drinkovics szociálpolitikai miniszter Szusákon. Az Avala jelenti Szplithól: Dr. Drinkovics Máté szociálpolitikai és közegészségügyi miniszter, aki Szplithben tartózkodott, hétfőn este a Koszovó nevű pénzügyi ellenőrző hajón Szusakra utazott. A miniszter kedden megtekinthette a szusaki népegészségügyi és szociális intézményeket és szerdán, délelőtt is Szusákon marad.

— Püspöki konfliktum Szremszki-Parlovcin. Noviszadról jelentik: Október 14-ikén kezdődik Szremszki-Parlovcin a püspöki konfliktum, amelyen Dimitrije patriárka fog elnökölni. A koncilium négy hétig fog tartani. Dimitrije patriárka, aki az ülések előkészítése végett több napig Szremszki-Parlovcin tartózkodott, hétfőn visszautazott Beogradba.

— A szubotica városi főmérnök visszatért szabadságáról. Petrovics Koszta, Szubotica város főmérnöke visszatért szabadságáról és újból átvette a városi építési osztály vezetését.

— Saponovics külügyi sajtófőnök visszatért Genfből. Az Avala jelenti Beogradból: Hétfőn visszaérkezett Genfből Saponovics Radomir, a külügyminisztérium sajtóosztályának főnöke, aki résztvett a Népszövetség ülésén, mint a jugoszláv delegáció tagja.

— Nyugdíjazások. Az Avala jelenti Beogradból: Öfelsége a király a szociálpolitikai miniszter előterjesztésére nyugdíjba helyezte Gyorgyevics Radoje szociálpolitikai minisztériumi titkárát és dr. Grünwald August osztrák egészségügyi referensét.

— Kitüntetés. Fleischmann József mitrovicai borkereskedőt — üztetének negyvenéves jubileuma alkalmából — Öfelsége a közgazdaság és a városi ügyek terén kifejtett hasznos tevékenységeért a Szent Száva-rend öbödik osztályával tüntette ki.

— A noviszadi adóügyi tanácsnok szabadságon. Noviszadról jelentik: Kiss Gyula helyettes adóügyi tanácsnok, kedden megkezdte négy heti szabadságát.

— A rabsovgaságról szóló konvenció ratifikálása. Az Avala jelenti Beogradból: Dr. Sumenkovics Ilija berni követ, az SHS királyság genfi megbízottja, szeptember 25-ikén átadta a rabsovgaságról szóló konvenció ratifikációs okmányait a Népszövetség főtitkárságának.

— A rogaskaszlatinai sakkverseny tizenegyedik fordulója. Zagreből jelentik: A rogaskaszlatinai mestertorna tizenegyedik fordulójának eredményei a következők: Rubinstein győzött dr. Singer ellen, Pirc győzött Sämisch ellen, Przepiora győzött Rozsics ellen, Grünfeld-Takács remis, Maróczy-Flóhr remis, dr. Geiger-Jovanovics remis, Höllinger-König remis. A Canal-Brinckmann-játszma függőben maradt. A verseny állása a tizenegyedik forduló után: Rubinstein 8½, Maróczy 7½, Flóhr, Grünfeld, Pirc és Przepiora 7, Sämisch és Takács 6½, Canal 6 (1 függő), Höllinger 5½, Brinckmann 5 (1 függő), dr. Geiger 5, König 3½, Rozsics 2, Jovanovics és dr. Singer 1½.

— Kitiltott könyvek. Az Avala jelenti Beogradból: A belügyminisztérium szeptember 26-ikán kelt rendeletével megtiltotta a következő maganyelvű könyveknek az országba való behozatalát és terjesztését: Szabó Dezso: Az elsodort falu. A trianoni Magyarország. A vörös Vajdaság története. Móra Ferenc: Ének a buzamezőkről, miután ezeknek a könyveknek tartalma az állam érdekei ellen irányul.

— A beogradi városi takarékpénztár ünnepélyes megnyitása. Az Avala jelenti Beogradból: Kedden délelőtt tizenegy órakor történt meg az új beogradi községi takarékpénztár ünnepélyes beszentelése és megnyitása. A beszentelésen résztvett Öfelsége a király képviselőiben Szarics ezredes, továbbá Dimitrije patriárka, a pénzügyminisztérium képviselőiben Toszics osztályfőnök, a kereskedelmi minisztérium részéről Zebics osztályfőnök, Bayloni Ignjat, a Narodna Banka kormányzója, Novakovics Dragomir, a Narodna Banka vezérigazgatója, a bankok egyesülete nevében dr. Markovics Laza, továbbá az egész városi tisztviselőkar. Szavcsics Milos polgármester hosszabb beszédben mutatott rá az új intézmény jelentőségére, majd Dedics és Toszics osztályfőnök, Bayloni Ignjat és Markovics Laza beszéltek. Szavcsics Milos polgármester indítványára táviratilag üdvözlötték Öfelségét a királyt, mint a nemzetgazdaság hatalmas tényezőjét.

— Nagy sikerrel járt az új óriási repülőgép első próbaprepülése. Friedrichshafenből jelentik: A Dornier repülőgépgyár új óriási repülőgép a Do 10. hétfőn délután hosszabb próbaprepülést végzett, amelyen kizárólag a sajtó képviselői vettek részt. A Dornier dr. közlése szerint a próbaut minden várakozásfelülmúlt. Az új óriási replőgéppel a közeljövőben különböző rekordjavító kísérleteket végeznek. Mindenkélt a megterhelési világrekordot akarják megdönteni, később pedig a távolsági és a tartamrepülés világrekordját. A Do. 10. először Európában végez próbaprepüléseket, majd Dél- és Északamerikába fog repülni. Az új óriási repülőgép hosszabb utra 72 utast vihet magával, kisebb utazásra azonban száz utast is elhelyezhető a gépen. Az első nagy próbaprepülés alkalmával hétfőn a repülőgép megterhelése huszezer kilogramm volt. Az óriási megterhelés ellenére a start a legsimábban ment és a hatalmas repülőgép egy perc alatt emelkedett a levegőbe.

— A beogradi új Szokolház alapkövetétele. Az Avala jelenti Beogradból: A beogradi Matica szokolgyesület október 6-ikán délelőtt tartja meg új szokolházának alapkövetételeit. Az új épület az egyesület saját telkén épült.

— Feltűnik az előirányzatot a második évnegyed vámbevételéről. Az Avala jelenti Beogradból: 1929. szeptember hó második felében a vámbevételek összesen 52.422.629 dinárt tettek ki. Ez a bevétel a következőképpen oszlott meg: Beograd 12.456.000, Zagreb 13.079.000, Noviszad 9.067.000, Ljubljana 10.428.000, Dubrovnik 4.393.000, Szkoplje 1.869.000, Szplit 1.122.000. Szeptember első felében 41.305.000 dinárt tettek ki a vámbevételek. Április elsejétől szeptember huszadikáig összesen 733.753.000 volt a vámbevétel, míg a költségvetési előirányzat erre az időre 693.090.000-t tett ki. A mult évvel szemben némi visszaesés mutatkozik, mert tavaly ugyanebben az időben a vámbevétel 767.801.000 dinár volt.

— Konferencia a déli vasut tartozása ügyében. Az Avala jelenti Beogradból: Október hetedikén Bécsben azok az államok, amelyeknek területén a Déli vasut vonalai keresztfülhaladnak, konferenciát fognak tartani. Ezen a konferencián résztvesznek: Ausztria, Magyarország, Olaszország és Jugoszlávia képviselői és arról fognak tanácskozni, hogy milyen álláspontot foglaljanak el abban a perben, amely a bécsi bíróság előtt folyik 79 tehervagon ügyében. Ezeket a tehervagonokat a Verkehersantalt nevű állami intézmény kölcsönözte a háború alatt a Déli vasutnak és még nem adták vissza. A Verkehersantalt négyezer svájci frank kártérítést kér. Az SHS királyságot a konferencián a közlekedési ügyi minisztérium két főtisztviselője fogja képviselni.

Gerber-féle Special világos sör elismerten a legjobb és legizletesebb.

— Szentán nem tartanak közgyűlést a hetipiac napjain. Szentárról jelentik: Dr. Répás Nándor ügyvéd, városi képviselő azzal a kéréssel fordult a polgármesterhez, hogy hetipiacokon, amikor a képviselőtestületi tagok nagy részének a piacon van dolga, ne tartsnak ezental közgyűlést. Gyorgyevics Szlobodán polgármester helyt adott dr. Répás kérelmének és kijelentette, hogy ezental hétfőn, szerdán és pénteken nem tartanak közgyűlést.

Ügyvédi hír. Pilics György ügyvéd, volt járás- és törvényszéki bíró, kinck sokévi bírói gyakorlata van, ügyvédi irodát nyitott saját házában Suboticán, III. kör, Beogradski put 9. szám alatt.

— Jugoszlávia és Olaszország ratifikálta a be- és kiviteli korlátozások megszüntetéséről szóló nemzetközi egyezményt. Genfből jelentik: Jugoszlávia és Olaszország hétfőn ratifikálták a be- és kiviteli korlátozások megszüntetéséről szóló nemzetközi egyezményt. A ratifikáló államok száma ezzel tizenhétre emelkedett. Az egyezmény azonban azt a feltételt tartalmazza, hogy csak akkor lép életbe, ha azt szeptember 30-ikáig legalább 18 állam megerősíti. Tekintettel arra, hogy Németország, Lengyelország és Csehszlovákia részéről a ratifikálás még nem történt meg, a Népszövetség főtitkári hivatala értekezletre fogja összehívni azokat az államokat, amelyek az egyezményt látrák, hogy megállapítsák, hajlandók-e egymás között ennek ellenére is életbeléptetni az egyezményt.

— **Furfangos módon losztottak ki Noviszadon egy kulpini szabósegédet.** Noviszadról jelentik: Bösörményi Jenő kulpini szabósegéd kedden reggel Noviszadra utazott, hogy munkát keressen. A Kralj Alekszandar uccán megszólította egy ismeretlen, aki detektívnek adta ki magát és felszólította Bösörményit, hogy adja át a revolverét. Bösörményi azt mondta, hogy nincs revolvere, mire az ismeretlen ráparancsolt, hogy kövesse őt a törvényszékre. A törvényszék folyosóján azt mondta Bösörményinek, hogy adja oda a pénzét és a csomagját, mire Bösörményi átadta a nála levő 45 dinárt és a csomagot, amelyben ruhái voltak. Az ismeretlen ekkor két dinárt visszaadott neki, hogy ezért hozzon okmánybélyeget, de mire Bösörményi az okmánybélyeggel visszatért, az ismeretlennek már hült helye volt. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Alapítvány szegénysorsu válni akaróknak.** Amerikában az emberek egyik legelterjedtebb szórakozása — a válás. A baj csak az, hogy ez a különös szórakozás egy kicsit költséges. Ezen akart segíteni David L. Linder milliomas, aki nemrég meghalt. Végrendeletében ötezézer dolláros alapítványt létesített a szegénysorsu válni akarók számára. Ha valaki igazolni tudja, hogy olyan szegény, hogy még válásra sem te'ik fel, az alapítvány kamataiból juttatnak majd neki válóperköltségre valót. »Annakidején sokat szenvedtem a pénztelenség miatt, írta végrendeletében a milliomas, szerencsétlen házalettel éltem, de nem tudtam elválni feleségemtől, mert nem volt annyi pénzem, hogy a perköltséget fedezhessem. Ettől a szomorú sorsától akarom megóvni szegénysorsu embertársaimat.«

— **Leszálltak a léggömbök a Gordon Bennett-versenyben.** Saint Louisból jelentik: Demuyter, a Belgica belga léggömb vezetője táviratilag közölte, hogy vasárnap este nyolc órakor 28 óras repülés után az Indiana állambeli Corydonnál leszállott. A legnagyobb magasság, amelyet a léggömb elért, ötezer méter volt. Most már valamennyi léggömb leszállott. A léggömbök szombaton este szállottak fel Saint Louisban, hogy versenyezzenek a Gordon Bennett díjért.

— **Fényesen sikerült a mitrovicai mezőgazdasági kiállítás.** Mitrovicáról jelentik: Az első járási mezőgazdasági kiállítás, amely pénteken nyílt meg és vasárnapig volt nyitva, úgy anyagi mint erkölcsi tekintetben fényesen sikerült. A kiállítást mintegy négyezer látogatója volt. A szakértők szerint ez a kiállítás volt a legsikerültebb az eddig rendezett szerémségi kiállítások közül és ezért az az óhaj merült fel, hogy gyakrabban rendezzenek Mitrovicán mezőgazdasági kiállításokat. A kiállítás megtekintésére, amelyen több mint ezer gazda állított ki, az iskolák növendékeit is elvitték. A kiállításon hét szakelőadást tartottak, három mezőgazdasági, két szövetkezeti és két egészségügyi tárgyú előadást, amelyeket nagy érdeklődéssel hallgatták. A zsűri százötven gazdát tüntetett ki. A testületek közül a horvát mezőgazdasági szövetkezet arany diplomát, a mitrovicai fegyintézet szőlőművelés terén szerzett érdemeiért aranydiplomát, a mitrovicai leányiskola aranydiplomát, a mitrovicai tejszövetkezet aranydiplomát, a csalnai tejszövetkezet, a suljani és a mandjelosi tejszövetkezetek oklevelet kaptak.

— **Szent Ilona szigetén megszűnt az autófflafom.** Szent Ilona szigete volt talán a világ egyetlen helye, ahol tilos volt az autó. A sziget kormányzója szigorú autóellenes rendeletet adott ki annak idején, amikor az első autók forgalomba kerültek. Különböző közbiztonsági és közlekedési szempontok alapján tiltották ki az autót Szent Ilona területéről. Most már azonban ez a nevezetes sziget sem zárkozáhatott el tovább az autók cöl. A sziget mostani kormányzója néhány nappal ezelőtt hatályon kívül helyezte a rendeletet. Már másnap készen voltak a nagyszabású utépitési tervek és rövidesen megkezdik az autóutak építését. Ezentúl tehát az amerikai turisták autókön kereshetik fel azt a házat, amelyben Napoleon meghalt.

— **Nagymamák harca az unokáért.** Egerből jelentik. A hevesmegyei Besenyőtelep községben történt, hogy egyik családban háborúságra keveredtek egymással az atyai és anyai nagyszülők az árván maradt kis unoka miatt. A kis unoka az anyai nagyszülők házában élt, amibe az atyai nagyszülők nem egyeztek bele. Egy éjszaka, amíg a ház gazdái a tanyán elaludtak, behatoltak az atyai nagyszülők az ellenagyszülők házába és magukkal vitték a kis két éves unokát. Ezt a gyermeklopási ügyet tárgyalta most a törvényszék. Rausz Károlyné, az apai nagymama, két gyermekével együtt állt az egeri törvényszék előtt a vádlottak padján, magánlakásért büntetvével vádolva. Kriston Lukács, az anyai nagypapa, akinek elhunyt lányává volt a két éves unoka, igazságot kért a törvényszéktől. A bíróság, a perbeszédok elhangzása után, Rausz Károlynét bűnösnek mondta ki magánlakásért büntetésben, aminek minimális büntetése: hathónapi börtön. A bíróság azonban a 92. paragrafus alkalmazásával, tekintettel arra, hogy nemes emberi érzésből: az unoka iránt érzett szeretetből fakadt a cselekmény, csupán egy napra fogsázbüntetésre ítélte a nagymamát. A nagymama a tárgyalás után kijelentette, hogy kész azonnal leülni az egy napot kis unokájáért. Le is ülték a fogságba, ahonnan másnap délelőtt már el is bocsátották.

RÁDIÓ

NEM
a rádió árakat képviseljük
hanem a vevőközönség érdekeit.

NEM
neveket adunk a pénzért
hanem megbízható rádiókészülé-
keket, melyeknek állandó jókar-
han tartásáért teljes garanciát
vállalunk

Konrath d. d. Subotica
valamint fiókjai és képviselői

— **Továbbra is a vasuti állomástönkösség szedi Szentárvánról jelentik:** A város közeletvámját a szentárváni vasuti állomás tisztviselői szedték és a város öt százalékkal honorálta ezért a munkáért a vasuti állomás. A vasutigazgatóság néhány héttel ezelőtt úgy rendelkezett, hogy a vasuti állomás nem szedheti a vámot és nem intézheti a vámgügyet. A városi tanács hosszas tárgyalást folytatott a vasutigazgatósággal, mely eredményre vezetett. A vasutigazgatóság továbbra engedélyezte, hogy a vasut intézze a közeletvámot. A város ezért a munkáért az eddigi öt százalékos honorárium helyett hat százalékkal jutalmazza a vámközvetítő tisztviselőket.

— **Sáskaraj a repülőgép ellen.** Londonból jelentik: Furoca légi párbaj zajlott le most Indiában. Az ellenfelek egy Moth-gyártmányú kis repülőgép és egy repülő sáskasereg voltak. A repülőgép Karachi közelében kisebb útra indult, amikor hirtelen valóságos sáskafelhő közeledett feléje. A sáskák vastag rétegekben telepedtek a gép szárnyaira, úgyhogy a pilótának gyorsan kényserleszállást kellett végeznie, mert különben a gép a nagy súlytól lezuhant volna. Amikor a gép leszállt, megállapították, hogy egy csomó sáska a gép motorjába is bekerült és valóságos csoda, hogy a motor ilyen körülmények között működni tudott.

— **Rádióval konzervált tej.** Angliában felfedeztek most egy érdekes természeti jelenséget. Kiderítették, hogy a rádió jót tesz a tejnek. Arra már éveket azelőtt rájöttek, hogy a nagy leudóállomások közelében tenyésztő virágok sokkal szebbek és színpompásabbak a szokottnál. Arra következett ebből, hogy a rádióhullámok elősegítik a virágok fejlődését. Most Seyden angol egyetemi tanár, aki tovább foglalkozott ezzel a kérdéssel, arra a megállapodásra jutott, hogy a rövid rádióhullámok a nyers telet három-négy hétre konzerválják. A hullámok ugyanis elpusztítják a tejben levő erjesztő anyagokat. A tanár azt ajánlja, hogy főleg meleg időben mindenki bocsásson rádióhullámokat a tejeskannába. Nem kell hozzá semmi különös, csak kontaktust kell szerelni a tejeskanna falára és össze kell kapcsolni a szobarádióval.

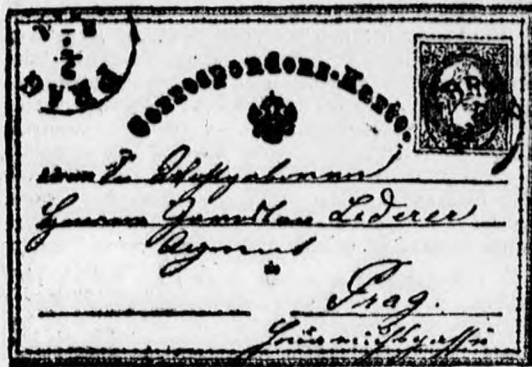
— **Tüntetnek a palozsina arabok.** Jeruzsálemből jelentik: Az arabok Jaffa, Haifa és Jeruzsálem városában gyűléseket tartottak és tiltakoztak a zavargások után hozott ítéletek ellen. Elhatározták, hogy szerdán egész Palesztinában bezárják üzleteiket és beszüntetik a munkát.

— **Nagy tűz egy csehel szálláson.** Noviszadról jelentik: Kedden délután a Noviszad határában levő csehel szállásokon nagy tűz pusztított. Sztójcsics Nenád, Sztójcsics Tóca és Sztójcsics Száva gazdálkodók közös birtokán kigyulladt harmincöt kazal széna és szalma. A közelben még negyven kazal szalma volt, amit a közeli gazdasági épületekkel együtt nagy erőfeszítések árán sikerült megmenteni. A kár jelentékeny. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy egy kisfiú vigyázatlansága idézte elő a tüzet.

— **Cyanus halál.** Noviszadról jelentik: Sovjanszki Szávó noviszadi vendéglős hirtelen meghalt. Az ügyészség névtelen levelet kapott, amely szerint Sovjanszki nem természetes halállal halt meg, mire az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

— **Elmaradt a mitrovicai ipartestület rendkívüli közgyűlése.** Noviszadról jelentik: A mitrovicai ipartestület vasárnapra egybehívott rendkívüli közgyűlést, amelyen az új vezetőséget kellett volna megválasztani, határozatképtelenség miatt október 6-ra halasztották.

— **Hatvanéves a posta levelezőlap.** A postal levelezőlap ma már annyira közkeletű és a használatban olyan mindennapos, hogy levelezésünk lebonyolítását el sem tudjuk képzelni nélküle. Pedig a levelezőlap mindössze csak hatvanéves. 1869 október 1-én bocsá-

totta ki az osztrák posta az első levelezőlapot, amelyet azután csakhamar átvetit és bevezetett a többi állam postájára is. Az egyszerű sárga levelezőlap most már annyira népszerű, hogy megérdemli, hogy említést tegyünk hatvanadik születésnapjáról. Képünk az első forgalomba került osztrák levelezőlapot ábrázolja.

— **Shearer amerikai delegátus kihallgatása a szenátus vizsgálóbizottsága előtt.** Washingtonból jelentik: A szenátus vizsgálóbizottsága kihallgatta Shearer amerikai delegátust, aki ellen mint ismeretes a megvesztegetés vádját emelték. Shearer kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy nem azért ment el a genfi le-szerelési konferenciára, hogy azt felrobbantsa. Arra a kérdésre, tette-e azt a kijelentést, hogy a konferenciát kudarcba fogja fojtani, azt válaszolta, hogy nem ezt a kijelentést tette, csupán azt, hogy a konferencia kudarcba fog fulladni. Hivatkozott Gibson amerikai delegátus beszédére, amely megmagyarázta a konferencia kudarcát. Kijelentette azt is, hogy a huszonegyezer dollárt lapoktól kapta tudósításokért. Az ülésen ezután felolvasták a londoni rendőrség átiratát, amely szerint a londoni rendőrség fekete könyvében Shearer mint nem kívánatos idegen van feltüntetve.

— **Megszűntetett kereskedelmi iskolák.** Az Avala jelenti Beogradból: A kereskedelmi miniszter megszüntette a tuzlai kénosztályú kereskedelmi iskolát, továbbá a nisi kereskedői egyesülete által fenntartott kénosztályú magánkereskedelmi iskolát, mert a tanintézetekben nem volt kellőszámu tanuló.

— **Nusics Braniszláv Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Nusics Braniszláv, a kiváló drámaíró kedden délután darabja bemutatására Noviszadra érkezett. A pályaudvaron a színházegyesület nevében dr. Tyrilovics Dimitrije, az állami levéltár igazgatója üdvözölte. Megjelentek a pályaudvaron a noviszadi kultúregyesületek képviselői is, akik lelkesen ünnepelték a kiváló író.

— **Játék a gyufával.** Szentárvánról jelentik: Csirik István gazda háza udvarán felgyulladt és elégett a szalma, majd onnan tovább terjedt a tűz és a szomszéd Kazinczy-ház kerítése, valamint sertésölje is elégett az öltöző helyett néhány kocsi szalmával együtt. A kár mintegy tízezer dinár. A tűz úgy keletkezett, hogy a kőgyerekek játszottak Csirik udvarán, gyufát gyújtottak és azt a szalmára dobták.

— **Az R. 101. angol kormányozható léghajó próbatelje.** Londonból jelentik: Az R. 101. angol kormányozható elkészült és már minden előkészület megtörtént a próbatelre. A hajótestet kivontatták a hangárból és egy hatvan méter magas kikötő árbóchoz erősítették. A szakértők szerint a starttól nem várható jó eredmény, mert a gépek még nem dolgozták be magukat. A próbatel elő nagy várakozással tekintenek.

— **Száznyelvűhárom tárgy, tizenhat képviselő.** Szentárvánról jelentik: A hétfői városi közgyűlés napirendjére száznyelvűhárom pontot vettek fel. A közgyűlésen mindössze tizenhat képviselő jelent meg, úgyhogy Vuics Jócó indítványára a megjelent kevés képviselő áment a tanácsterembe és ott tartották meg a közgyűlést.

— **Uj hivatalos órák a noviszadi rendőrségen.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrségen október elsejétől délelőtt 8—11-ig és délután 4—6-ig tartják a hivatalos órákat. A városháza többi hivatalára ez az intézkedés nem vonatkozik.

— **Orkánállás Szigon.** Szubotica város értesítést kapott, hogy hígen október 6-ikán nagy bor- és szőlőkiállítás lesz. Az irigi kiállítás látogatói ötven százalékos vasuti kedvezményt élveznek.

— **Nincs száj- és körömfájás Petrovoszelón.** Petrovoszelóról jelentik: A főszolgabíróság a járási állatorvos előterjesztésére betiltotta Petrovoszelón a közlegelő használatát, mert, mint tévesen megírtuk, Petrovoszelón száj- és körömfájás lépett fel az állatok között. Petrovoszeló község előjáróságának értesítése szerint a községben egyetlen egy állatmegbetegedés fordult elő és a közlegelő használatát azért tiltották el, mert a szomszédos Szekics községben járványos állatbetegség ütötte fel a fejét.

— A noviszadi felelős bíró elnöke Beogradban. Noviszadról jelentik: Dr. Ignjatovic Nikola, a noviszadi felelős bíró elnöke kedden Beogradba utazott, ahol részveszt az igazságügyminisztériumban a polgári perrendtartás és a közjegyzői törvény kodifikálásában.

— Elmaradt a román orvosok noviszadi látogatása. Noviszadról jelentik: A Népszövetség ismeretes kirándulási akciója ezidén román orvosokat hoz országunkba, hogy az itteni egészségügyi intézményeket és viszonyokat tanulmányozzák. A román orvosoknak hétfőn Noviszadra kellett volna érkezniük, de az egészségügyi minisztérium megváltoztatta a román vendégek programját és így azok nem jöttek Noviszadra, hanem közvetlenül Beogradba utaztak és onnan folytatják útjukat az ország több vidékére.

— Bosznijában is leesett az első hó. Szarajevóból jelentik: Bosznia nyugati vidékein, Rovac és Kljuc községek környékén kedde virradó éjjel hirtelen hidegre fordult az időjárás és hajnaljában nagymennyiségű hó esett. A korai havazás ezeken a vidékeken igen ritka.

— Kisklott egy tehervonat a Bród—szarajevói vonalon. Bródból jelentik: A Bród—szarajevói vasútvonalon Reljevo és Szemizovác állomások között súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Egy tehervonat, amely Szarajevóból Bród felé haladt, eddig ismeretlen okokból kisklott és a mozdony, valamint hat teherkocsi felborult. A vonatkísérő személyzet tagjai közül Budimir Máté szarajevói illetőségű vasutas clyan szerencsétlenül esett ki az egyik nyitott teherkocsiból, hogy szörnyethalt. A szerencsétlenség okának megállapítására megindították a vizsgálatot.

— A jugoszláv alkoholellencs folyóirat új száma. A jugoszláv antialkoholisták folyóiratának, a Novi Zsvatnak új száma gazdag és értékes tartalommal jelent meg. A kitűnő folyóirat előfizetési ára hat száma tíz dinár. Megrendelhető a kiadóhivatalnál, Zagreb, Opatička ulica 3.

— Propagandamutatókat végzett Beogradban egy Ford-gyártmányú utasszállító repülőgép. Beogradból jelentik: Kedden hajnalban leszállt a beogradi repülőtéren egy Ford-gyártmányú utasszállító repülőgép, amely propagandauton van Európában. A géppel hétfőn különböző mutatókat végeztek, annak bizonyítására, hogy Ford utasszállító gépei megbízhatóak és üzembiztosak. A próbarepüléseket nagy közönség nézte végig.

— Ford pénzt csinál még a szemétből is. Newyorkból jelentik: Henri Ford ajánlatot tett Detroit város polgármesterének, hogy hajlandó saját kezelésébe venni Detroit és körzetébe tartozó városok szemétszennyítő s szállító üzemét. A városok hulladékából és szemétyéből Ford kenőolajat, műtrágyát és egyéb vegyi melléktermékeket akar gyártani. A detroiti városi tanács kedvezően fogadta a tervet, amely jelentős könnyebbséget szerez a városi költségvetésnek. A detroiti szemét összegyűjtése és elégetése évi kétnyíllo dollárjába kerül a városnak és nemcsak hogy ezt az összeget takarítanak meg, hanem Ford részéről a várost a feldolgozott vegyi termékek hasznából. Ford régóta hirdeti, hogy az amerikai városok szemétkorsaraiban vagyonok pocsékolódnak el és amit az amerikai nép eldob, abból egy másik kontinens meg tudja élni. A terv szerint Ford gyártelepén központi feldolgozótelepet állít fel és külön e célra konstruált szemétszennyítő teherautók szedik össze a hulladékot. Egész valószínű, hogy az új teherautók szintén Ford gyárából fognak kikerülni és így Ford duplán keres az üzletben. Minden jel arra vall, hogy Detroit városi tanácsa kedvezően fog dönteni Ford ajánlatáról. A terv olyan feltűnést keltett, hogy a csikágói és newyorki városi tanácsok részéről kérdést intéztek Fordhoz, hogy nem volna-e hajlandó ezekre a városokra is tervét kiterjeszteni.

— A zsidó újév miatt pénteken délután tartják meg a szubotcai gazdasági konferenciát a javadalmi hivatal átszervezése ügyében. Osztójcs Szelimir szubotcai polgármester, mint jelentették, vasárnapra általános gazdasági konferenciát hívott össze, amelyen a városi javadalmi hivatal átszervezéséről szóló új szabályrendelet-tervezetet fogják lefárgyalni. A vasárnapra hirdetett értekezletet pénteken délután három órakor fogják megtartani a városháza nagy tanácstermében, Vasárnap ugyanis zsidó újév lesz és a polgármester azt akarja, hogy a zsidó vallású érdekeltek résztvehessenek az értekezleten. Az értekezletre a polgármester nemcsak a gazdasági szervezeteket hívja meg, hanem mindenkit, akit a kérdés érdekelt.

Köhögést, meghűlést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a *Sirofen* Gyógyszertárakban kapható.

— Súlyos szerencsétlenség az alibunári országúton. Beeskerekéről jelentik: Bakin Vászta és Marsetics Filip vladimirováci telepések kocsiin igyekeztek Alibunárra. A község közelében szembejött velük egy autó, amittől a lovak megbokrosodtak és a kocsi belefordult az út mentén húzó árókba. A két utas az árókba esett, a kocsi és a lovak pedig rájuk zuhantak, úgyhogy súlyos sérüléseket szenvedtek. Brkin Vászta három bordája törött el, Marsetics pedig a lábát törte és mindketten súlyos belső sérüléseket szenvedtek. Az életveszélyesen megsérült telespecket kórházba szállították.

— Mükedvelők figyelmébe. Modern színházi felszerelés, díszletek, jelmezek és husz különböző legújabb operettanyag jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet Szabó Mártonnál (Szubotica, Jugovicsa-utca 8. szám).

— Halálozás. Sztaribecsejéről jelentik: Bakics Rajkó cipésmester, a sztaribecseji Radnicski Sport Klub elnöke huszonhat éves korában szombaton meghalt. Vasárnap délután temették el nagy részvét mellett.

— Zsidó újévi Istentiszteletek a noviszadi templomban. Noviszadról jelentik: Zsidó újév mindkét napján Noviszadon az esti Istentisztelet egynegyed hat órakor, a reggeli Istentisztelet háromnegyed hét órakor kezdődik.

— Baleset munkaközben. Szentáról jelentik: Molnár István ötvenéves gazda kedden délelőtt boroshordókat rakott kocsijára. Amint egyik hordót feldobta a kocsi, ujjai a hordók közé kerültek és a hordók két ujját összemorzolták. Molnárt a kórházban ápolják.

— Befejező íteket a beiratások a szubotcai ipari és kereskedelmi tanonciskolában. Hétfőn befejeztek a beiratások a szubotcai kereskedői és ipari tanonciskolában. A tanonciskolába mintegy ezerkétszáz tanuló iratkozott be.

— Országos vásár Szubotcán. A szubotcai rendőrség közli, hogy az idei országos vásárt Szubotcán október 27-ikén és 28-ikán tartják meg.

— Hitközségoktatás a kulai zsidó templomban. Kuláról jelentik: Dr. Guttmann Simon szombori főrabbi szeptember 29-ikén a kulai zsidó templomban magas színvonalu hitközségoktatást tartott. Az ugyanezen a napon megtartott hitközségi képviselőtestületi ülésen a palesztinai károsult zsidók segélyezésére négy százalékos, a noviszadi aggok és árvák otthona részére egy százalékos pótdát vetettek ki a hitközségi tagokra.

*Irgyelt, boldog emberré lesz,
Ha sorsjegyet «Gibusnál» vesz!
Ujévüknek alkalmával
Megtalál a kollekturral,
Kívánom, hogy szerídkban
Hozzon az év új szerencsét,
Kontékieknek egy lönyereményt!*

Gunesch Árpád

központi irodavezető

Karadžičeva ul. 6. (Bárányköz)

14507

SPORT

SZREMSZKAMITROVICA

Nak (Noviszad)—Gradjanski (Mitrovica) 1:1 (1:1). I. osztályu bajnoki. A vezető gólt a Nak érte el, de a második féldobben a Gradjanski fölénybe jutott és csak a Nak közvetlen védelme akadályozta meg a győztes gól megszerzésében.

SABAC

Maesva—Vojvodina (Noviszad) 6:1 (2:1). I. osztályu bajnoki. A noviszadi kerület bajnoksapata fölényes győzelmet aratott a Vojvodinán, a gólarány azonban nem volt kifejezője a két csapat közti erőviszonyoknak. A Vojvodina kapusának indiszpozíciója sokban hozzájárult a súlyos vereséghez.

NOVISZAD

Deutsches Volksblatt—Délbácska, nyomdászcsapat 5:5 (3:3).

Nak ifjusági—Vojvodina ifjusági 0:0.

Petrovaradini Gradjanski—Fruskagorac 2:2 (1:1). II. osztályu bajnokság. Az eddig jó eredménnyel szereplő Gradjanski elbizakodottsága következtében csak eldöntetlen tudott elérni a sokkal gyengébb képességű Fruskagoracal szemben.

RUMA

Sparta (Ruma)—Trgovacki (Mitrovica) 1:1 (1:0). A mérkőzés alatt több botrány fordult elő és csak hatóságai közbelépésnek köszönhető, hogy a mérkőzés folytatni lehetett.

CSURUG

Hajduk—Temerini TC 1B 8:0 (2:0)

Zanatlija—Sztaribecseji Jadran 6:1 (2:0)

ADA

Adai SC—Sztaribecseji Radnicski 3:1 (2:1). II. osztályu bajnoki. Bíró: Danis. Szépszámu közönség előtt folyt le a két csapat bajnoki mérkőzése. Az adai csapat az alábbi felállással vett részt a mérkőzésen: Cabaffy — Simonovics, Vállay — Péter, Fodor, Horvát — Dudás, Csuzdi, Vrgov, Kelemen II., Manheim, Radnicski: Sági I. — Sági II., Szabó — Zebics, Rigó, Bartusz — Kuszi, Kuntscher, Osztójcs, Zimányi, Bata. A mérkőzés erős adai fölényrel indul és a 6-ik percben sikerül Adának elérni a vezetést. A gól után a Radnicski jut fölénybe. A 15-ik percben a bíró egy percre megállítja a mérkőzést a Radnicski szombaton elhunyt elnökének emlékére. A szünet után a Radnicski támad és a 17-ik percben Osztójcs révén sikerül egyenlitenie. Ezután erős adai támadások következnek és a 40-ik percben Zebicsnek, a Radnicski balhátvédjének egy rossz fejese a hálóba pattan. A második féldobben a Radnicski jut fölénybe, a 14-ik percben Vrgov egy labdát kézzel fog, a megittelt tizenegyest azonban Kuntscher a kapu kezébe lövi. Ezután többnyire Ada támad és sikerül Dudás révén a 38-ik percben gólt elérnie és ezzel beállítani az eredményt. Az adai csapatból Cabaffy, Simonovics és Horvát váltak ki, a Radnicskiból Osztójcs, Kuszi és Bata. Danis bíró mindkét fél meglegedésben bíráskodott.

APATIN

Tri Zvezda—Vinkovci Cibalijsa 1:1 (1:0). Az erős iramu és kemény mérkőzés eredménye megfelel az erőviszonyoknak. A csapatok közül a két közvetlen védelem emelkedik ki, ezzel szemben a halvesorok csak átlagmunkát végeztek. Apatin csatársora a 15-ik percben érte el a vezető gólt Czár révén. Utána még egy gólt lőtt Czár, de a bíró nem ítélte meg. Az első féldob nyomoztó apatini fölény után a második féldobben a vinkovci csapat dominál harminc percen keresztül. Ezután Apatin ismét felnyomult, Zimmermann kornerét Stark befejelte, de Czár of side-ja miatt a bíró nem adta meg a gólt. Vinkovci ezután lerohanásokkal kísérletezett és egy ilyen alkalommal az apatini jobbhalf lecsuszott passzával Cvirkovics megugrott és öt méterről védhetetlen gólt lőtt.

BÁCSKOGRADISTE

Sztaribecseji «Tesla» — Bácskogradištei AK 4:0 (2:0). II. osztályu bajnoki. Bíró: Lozanov. Nagy érdeklődés mellett folyt le a Tesla és a BAK bajnoki találkozója Bácskogradišten. A csapatok a következőkép álltak fel: BAK: Fejstihamel II. — Antal, Stefanov — Dósa, Vasas, Tubics — Nacs, Tóth I., Németh, Dosztán, Fejstihamel I. Tesla: Szökő — Csányi, Papp — Benkő, Janek I, Balaska — Novák, Tihanyi, Kóvágó, Janek II, Mágóri. A BAK kezd, azonban a Tesla rögtön átveszi az irányítást és mindjobban támad, de a csatárok nagy balszerencsével küzdenek. A 13-ik percben BAK tizenegyest vét, amit a Tesla nem tud értékesíteni. Ezután néhány percig a BAK van fölényben, majd ismét a Tesla kerekedik felül és a 20-ik percben Kóvágó révén megszerzi a vezetést. A gól után még erősebb Tesla-főlény következik és a 40-ik percben Janek II. kettőre emeli a gólok számát. A második féldob szép mezőnyjátékkal kezdődik, majd a Tesla milderősebb tempót diktál, amit a BAK nem tud ellensúlyozni és a 19-ik percben Tihanyi lő gólt, míg a 34-ik percben Kóvágó gyönyörű fejesével beállítja az eredményt. A BAK-ból Stefanov, Vasas, Németh és Tóth I. váltak ki, a Teslában minden játékos kitűnő formát játszott ki. Lozanov bíró jó volt.

A Vrbászi SC és a Becseji Szoko megőrizték veretlenségüket. A vasárnapi fordulóban az Odszaki SC csapata elszenvetve az első vereséget és ma már csak a Vrbászi SC és a becseji Szoko veretlen a vidéki bajnokságban résztvevő csapatok közül. A bajnokság állása a vasárnapi forduló után a következő:

Becseji Szoko	4	3	1	—	12	4	7
Odszaki SC	4	2	1	1	10	4	5
Vrbászi SC	3	1	2	—	5	3	4
Szombori Sport	3	2	—	1	7	6	4
Szombori TK	3	1	1	1	9	3	3
Duleis	4	1	1	2	9	6	3
Szentai AK	3	1	—	2	5	6	2
Szombori Zsak	3	1	—	2	6	11	2
Szombori Szoko	3	1	—	2	5	19	2

Csak a FIGOL és semmi más

gyógyítja meg Önt a legrégibb, legmakacsabb és legelhanyagoltabb székszorulástól, valamint a gyomor és a belek bármilyen betegségeitől. A FIGOL gyógyerejű tengeri növényekből és fügeből készült háziszser, íze rendkívül kellemes. Készíti és postán szétküldi Dr. Semelié gyógyszerháza Dubrovnik 2. — Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

KÖZGAZDASÁG

Jövő héten megkezdődik a szüret Felső-Bácskában

Kevesebb, de minőségileg jobb a bortermés, mint az elmúlt évben

A szubotica-i szőlő- és bortermelők már évek óta a legnagyobb gondokkal küzdenek és a mezőgazdaságnak ezt az ágát komoly veszély fenyegeti országunkban. A bortermelés nehézségeinek fő oka a borkivitel súlyos problémája, mert az országból, mint azt a bortermelők és borkereskedők szpliti kongresszusán is hangsúlyozták, csak jelentéktelen mennyiségű bort tudnak külföldre szállítani. A jugoszláv borkor ugyanis Csehszlovákia volna a legjobb piaca, de miután a jugoszláv sörvám határozottan védi a helyi sörpárt és így a csehszlovák sörgyárak egyáltalán nem hozhatnak be Jugoszláviába sört, ezért a csehszlovákok viszont nem vásárolnak jugoszlávai bort.

A bácskai, de főleg a szubotica-i és Szubotica-környéki bortermelés súlyos válságban van. Ezidőszent még igen nagy mennyiségű óbor-készlet van a szubotica-i és környéki szőlősgazdák pincéiben és nagy gondot okoz az új bor elraktározása.

Hivatalos helyen nyert értesülésünk szerint a felső-bácskai szőlőtermés igen gyenge és egyes jelek szerint az idén negyven-ötven százalékkal kevesebb bor lesz Felsőbácskában, mint az elmúlt évben.

A rossz bortermés híre azonban egyáltalán nem befolyásolja a borárakat és habár normális viszonyok között az újbor árának, valamint az óbor árának is emelkedni kellene, ez nem történt meg.

A bortermelőnek egy dinártól egy és fél dinárig terjedő árat kínálnak a szőlőért, míg a mustért literenként mindössze két dinárt.

Az alacsony árak miatt semmi számbavehető kötés nem történt. A bortermelési költség sokkal nagyobb, mint az az összeg, amit a vevők kínálnak a borért. Egy liter mustért maximum két dinárt ígérnek, míg egy kiló szőlő termelési költsége két dinár-két dinár huszonöt parát tesz ki.

Szubotica-n négyezer szőlőtermelő van és a jelenlegi helyzetben aligha remélhető, hogy az idel termés meghaladja a 30.000 hektoltot. A múlt évi bortermelési illetőleg a városi javadalmi hivatalnak nincsenek adatai, de ebben az évben pontos statisztika készül a bortermelésről és megállapítható lesz, hogy mennyi bor termelt ebben az évben Szubotica-n.

A szüretet már igen sokan megkezdték, de az általános nagy szüret csak a jövő hét folyamán fog megkezdődni.

Természetesen itt az időjárás is nagy szerepet játszik és ha továbbra is szép napos idő lesz, akkor a nagyobb szőlőkben a szüretelést október 15. utánra is elhalasztják.

Az idei bor minősége sokkal jobb, mint az elmúlt évben és a szőlősgazdák azért is olyan tartózkodóak az alacsony árakkal szemben.

Megélénkült a külföld érdeklődése a jugoszláv dohány iránt

Markovics Márko monopolvezérigazgató nyilatkozata a szelektáló állomásokról, az új egységes dohánytípusról és az idei termésről

Beogradból jelentik: Markovics Márkó, a dohányegységváros vezérigazgatója vasárnap érkezett vissza Beogradba hosszabb délserbiai körutjáról. A vezérigazgató utjának inspekciós jellege volt és a körút során a dohánytermeléssel és a dohánykivittel kapcsolatos problémákat tanulmányozta. Markovics Márkó visszaérkezése után érdekes nyilatkozatban számolt be tapasztalatairól és impresszióiról.

— Bejártam az ország legnagyobb dohánytermő vidékeit és tanulmányoztam a dohánykultúrát. Mindenekelőtt azt állapíthattam meg a legnagyobb örömmel, hogy a dohánytermés az idén ugy mennyiség, mint minőség tekintetében lényegesen meghaladja a tavalyi eredményeket. Hercegovinában az időjárás az utóbbi időben nem a legkedvezőbb alakult a dohányültetvényekre nézve és ez az oka annak, hogy a hercegovinai terméseredmények nem jelentettek rekordot.

— A kivitel fejlesztésére vonatkozólag nagy terveink vannak. A termelők kívánságait a lehetőség szerint figyelembe fogjuk venni, azonban fel kell hívnom a figyelmet arra, hogy a beváltási árak emelése, amely a termelők első és főkövetelése, csak úgy válik lehetővé, ha a termelt áru minőségét sikerül feljavítani és ezzel mód nyílik arra, hogy dohánynyerőért nagyobb árat érjünk el külföldön. A jugoszláv dohány minőségének feljavítása érdekében elsősorban szükséges, hogy a fontosabb dohánytermő centrumokban szelektáló állomások létesítsenek, amelyek a válogatás munkáját végzik, ezenkívül szellős, száraz és tűzbiztos magazínokat kell építeni, hogy a behordott termék minősége ne romoljon le, mielőtt az áru feldolgozásra kerülne.

A külföldön újból fokozódik az érdeklődés és a vételkészség a jugoszláv dohány iránt. A népszerűséget ki kell használnunk és olyan átlagos minőség előállítására kell törekednünk, amely sikerrel veszi fel a versenyt a többi dohánytermő állam produktumaival. Dohánykultúránk fejlettsége, országunk klimatikus viszonyai és a nép hozzáértése lehetővé teszik, hogy versenyen felül álló dohánnyt produkálhassunk.

— Az első és legfőbb teendő — végezte érdekes nyilatkozatát a dohánymonopol vezérigazgatója — az, hogy új egységes dohánytípust termeljünk. Az új egységes minőségű dohány termelésének előmozdítása a felállítandó szelektáló állomások feladata lesz. Minden remény megvan arra, hogy országunknak ez az egyik legfontosabb mezőgazdasági terméke rövidesen elfogja érne az importra szoruló államokban azt a népszerűséget, amelyet minősége és versenyképes árai folytatólagosan megérdemel.

Némileg javult a külföldi komlópiacok helyzete. A Nürnbergi komlópiac az elmúlt héten a helyzet némileg javult, mert nagyobb vásárlók jelentkeztek, akik azonban főleg hegyi termésű komló iránt érdeklődnek. Ebből a fajtából csak 275 zsák került a piacra, ami nem elégítette ki a kereskedőket. A forgalom egyébként csendesen és szűk keretek között mozgott. Az árak változatlanok. A Nürnbergi piacra összesen 1.200 zsákot hoztak, amely mind elkelt. Hegyi komló piaca 45—55, középminőségű 30—40, sílányabb 25—30, hallertai prima 75—85, közepes 59—70, sílányabb 40—50, stájerországi prima 45 birodalmi márkáért került métermázsánként vevőre. A saazi piacon is megélén-

kült a forgalom és főleg a prima komló ára szilárdult meg. A múlt héten 400—675 csehkoronába került a prima áru. Az elszászi piacok még üzletellenek, nagy a kínálat, ellenben kereslet nincs. A francia piacokon az irányszót és az árak nyomottak. Jegyzések: 150—200 frank.

Must után nem kell fogyasztási adót fizetni. Beogradból jelentik: A bortörvény értelmében must után, amennyiben az november 20-ig kimérésre kerül, sem állami boradót, sem pedig tartományi és községi fogyasztási adót nem kell fizetni. Ez a körülmény lehetővé teszi, hogy a termelők a mustot nagyobb mennyiségben hozhassák a piacra.

Dr. Goszpodnetics Fran segédpenzügyminiszter Becskereken

A segédminiszter konferenciát tartott a város és a közzgazdasági körök képviselőivel a vámhivatal újbóli felállításáról

Becskerekéről jelentik: Dr. Goszpodnetics Fran segédpenzügyminiszter szombaton este automobilon Becskerekre érkezett. Kíséretében voltak Gyakovics Szlobodán pénzügyminiszteri osztályfőnök, Gencsics Jovan, a segédminiszter titkára és Lazics Sztevan főfelügyelő. Még szombat este a segédminiszter és kísérete kiszállt a becskereki cukorgyárba, ahol megtekintették az üzemet.

Vasárnap délelőtt a segédminiszter konferencián vett részt a polgármesteri hivatalban. A konferencián a segédminiszter és kíséretén kívül résztvettek a város részéről Rajics Timotije főjegyző és Vladov Milorad pénzügyi tanácsnok, továbbá Griles Sztevan postafőnök, Jankovics Koszta kamarai elnök, Risztics Gyoka, a kereskedők egyesületének elnöke, Cvetkov Boriszlav kamarai fogalmazó és dr. Dosen Vojislav ügyvéd.

Goszpodnetics segédminiszter közölte a megjelentekkel, hogy a becskereki kereskedők egyesülete előterjesztést tett a pénzügyminiszteriumnak, hogy állítsák vissza a becskereki vámhivatalt és azért jött Becskerekre, hogy személyesen győződjék meg róla, szükség van-e a vámhivatal visszaállítására és nem ütközik-e az nagyobb nehézségekbe. Rajics Timo városi főjegyző kijelentette, hogy a város elsőrangú érdeke a vámhivatal visszaállítása, s azért a város a legmosszebbmenő áldozatra hajlandó és kész a hivatali helyiségeket a vámhivatal céljaira rendelkezésre bocsátani. A többi felszólaló adatokkal világított rá, hogy a vámhivatalra milyen nagy szükség van. Rámutattak arra, hogy Becskereknek milyen fejlett gyár-ipara és kereskedelme van, hogy milyen élénk export és import-forgalom bonyolódik le Becskereken és hogy a Bega-folyó milyen jelentős külkereskedelmi szempontból. Risztics Gyoka kijelentette, hogy a kereskedők egyesülete a várossal karöltve kész egy a hivatali helyiségekről, mint a vámtisztviselők lakásairól gondoskodni, úgyhogy a vámhivatal visszaállítása esetén az államnak a tisztviselők fizetésén kívül semmi kiadása nem lenne.

Ezután a konferencia résztvevői megtekintették a szóba jövő helyiségeket. Először a postahivatalba mentek, ahol a segédminiszter megtekintette a postacsomagok elvámolására kijelölt helyiséget, azután megnézték a villanyközpont mellett lévő házat, amelyet a város vámhivatal céljaira hajlandó felajánlani. Innen az olajgyárba mentek, amely tudvalegőleg évek óta üzemen kívül van és amely szintén számításba jön vámhivatal és tisztviselői lakások céljaira.

Goszpodnetics segédpenzügyminiszter a látottak fölött teljes megelégedését fejezte ki. Kijelentette, hogy a becskereki vámhivatal visszaállítása elől a maga részéről nem zárkózik el. Felhívta a kereskedők egyesületét, hogy újabb előterjesztést tegyenek ebben a kérdésben, amelyet pontos adatokkal támasszanak alá Becskerek kereskedelmi, gyár- és ipari, behozatali és kiviteli viszonyairól. Ennek alapján fog majd referálni a pénzügyminiszternek és valószínűleg tartja, hogy a vámhivatalt Becskereken újból fel fogják állítani.

Dr. Goszpodnetics Fran segédpenzügyminiszter és kísérete vasárnap délután utazott el Becskerekről. Becskereki gazdasági körökben most nagy reménységgel várják a döntést a vámhivatal újbóli felállításáról, ami Becskerek és a Bánát gazdasági fejlődésére elsőrendű fontossággal bír.

Csüd, Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék Csányi Sándor sztaribecsei rövidárkereskedő ellen a Gross és Lazics noviszadi cég kérelmére elrendelte a csődöt. Csődbiztos Hartmann Iván noviszadi törvényszéki bír, csődítomegmondnok dr. Davidovac Milán sztaribecsei ügyvéd. A csőd tárgyalást december 21-én tartják. Felszámolási határidő: január 23.

Jugoszláv szőlő a bécsi piacon. Beogradból jelentik: Az osztrák kereskedelmi szövetség legutóbb megállapodást létesített a szerb mezőgazdasági szövetségek szövetségével. A megállapodás értelmében a közeljövőben nagyobb jugoszláv szőlőszállítmányok kerülnek a bécsi piacra. A mezőgazdasági szövetségek a kebelébe tartozó összes mezőgazdasági egyesületeket felszólította a kiviteli tranzakcióban való részvételre. Különösen Szmederevó, Szremszkarlovci és Vrsac vidékéről kerülnek exportra nagyobb tételek.

Minden „Pyram-paszta“ dobozban van egy betű, aki a „Gramofon“ szót összegyűjti, kap ajándékkul egy szép, sokszáz dinár értékű koffer-gramofont

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Irtta: Baedeker

A nyelvnek, ez alapján természeti jelenségnek, logikusnak kellene lenni, mert az alkotója: a Természet mindent logikával csinál. Nos, azoknak az embereknek, s különösen azoknak az íróknak a nyelve, akik (mielőtt beszélnek és írnak) maguk is gondolkoznak, rendszerint nincs logika híján. Ámbár... És mégis...

Nézzék csak a házasságon kívül született gyermeknek az elnevezését. A törvényi törvényszerűségeket jelentő ki őket, holott ugyanazon emberi, természeti, sőt isteni törvények szerint fogantatnak és erednek mint azok, akik házasságon »belül« jönnek a világra. Nem hasonló tartalmu időszak után születnek-e meg mint »szerencsésebb« testvéreik, s ez idő alatt nem hasonló módon fejlődnek-e az anyjuk méhében mint emezek? A törvény, a nagy »nyelvész« (amely máskor se mindig nevezi valódi nevén a gyermeket), mégis csak az utóbbiakat, a boldog vagy boldogtalan házasságból származottakat ismeri és nevezi el törvényeseknek. Szóval: a törvény nem tudja, mi a törvény...

Még különösebb és még logikátlanabb persze, mikor a megelőző házasság szentséges pecsétje nélkül világramerészkedelt fiút vagy leányt »természetesnek« mondja a nyelvészokás, a sajtó, a szépirodalom és a művelt közönség. Hogyan? Hát a házasság gyermekgyümölcseivel talán »mesterséges« uton, homunkuluszgyárban, jönnek létre? Mert hiszen a természetesnek a mesterséges az ellentéte s — logikával gondolkozva — ha a törvénytelen, azaz házassági áldás vagy átok nélkül megszületett embercséméteknek a »természetes« jelző dukál, akkor a törvényes formák betartása mellett megjelent kis világpolgárokat mesterségeseknek vagy — szintén logikusan — természetellenesnek kellene tartanunk. Pedig hát, mi tagadás benne, ha talán kevésbé heves szerelem kelti is életre, a házasságban fogant gyermek is egészen természetes uton módon szaporítja az emberiséget. Nem igaz?... És mégis — fogadjunk! — a t. c. közönség és a magas nemesség ezental is törvényszerűségeket s egyszerűségeket természetességüknek fogja tekinteni a házasság mellőzése vagy közbenjötté nélkül berukkolt újszülötteket, és nem fogja mesterségeseknek vagy természetelleneseknek mondani azokat, akiket számarul ugyan, de józan logikával így kellene hívni, míhelyest amazok az egyedül természetesek.

S mivelhogy már nyelvi kérdéssről van szó, nem hallgathatom el megdöbbenésem azon a jelenségen, hogy sok — különösen művelt — ember mily kevéssé szereti az anyanyelvét, amelyet pedig azért emlegetnek együtt az anyával, akik még a legelvetemültebb gonosztevő se tagad meg, hogy ez is hirdesse, mily szeretettel tartozunk iránta. Itt természetesen nemcsak arról a nyelvről beszélnek, amelyen ezt az újságot írják, de minden nyelvről mint millió meg millió ajknak az anyanyelvéről. S csak azért gondolok most elsősorban a magyarra, mert az nekem is anyanyelvem, a legjobban ismerem, s mert ennél tapasztalom legtöbbször azt a könnyelmű és léha numbánomságot, amellyel épp úgy bánnak el vele azok, akik kivüle egyetlen más nyelven se értenek mint azok, akik még néhány nyelven tudják kifejezni magukat. Se francia, se szláv, se olasz, sem semmiféle más emberfajnál nem találjuk az anyanyelvnek hasonló elhanyagolását és vétkes simmibevezését. Egy August Lewald nevű német író mintegy száz év előtt panaszosan, de igen találóan írta: a művelletlen francia (pincér, kocsis, szakácsné, kofa) jobban beszél az anyanyelvén mint más nemzetbeli műveit a magáén. Lewald ur itt alkalmasint a németekre gondolt, akik abban az időben szintén nem becsülték meg kellően a nagy Goethe-jük nyelvét, amelyet pongyolán, hanyagul ejtettek. Ők már azóta megszerették ezt a kincset, — ellenben a nyelve srésáért aggódo magyar író ma okkal-joggal kesereglet, hogy a művelletlen német (az esetleges dialektusától eltekintve) korrektebbül szólal meg az anyanyelvén mint sok művelt magyar a magáén.

Ennek a műveltnek a saját nyelve sehogyse akar neki szívügy lenni s ha a nyelvet féltő-szerető író vagy más entellektüel valamely hibájára, s főleg a társalgásban hemzsego germanizmusokra figyelmezteti, akkor vállat von, tovább törli-zuzza a nyelvet (*car tel est son plaisir!*), s még meg is haragszik az illetéktelen tanácsadóra, akinek a kioktatása egy csüppet se érdekli, s akiről ebbe a pár rövid szóba foglalja össze a megvettó itéletét:

— Ez egy kiállhatatlan ember!

Ami persze újabb magyartalanság és sült germanizmus, mert ha kiállhatatlan is az az ember, semmi esetre se egy kiállhatatlan!

De hát tessék megfigyelni a becses környezetüket, nem így beszél-e belőle hatból legkevésbé őt és legfeljebb hat? (Ezt természetesen csak a nagyobb hat's kedvéért írtam, de hát az ilyet rettentően kell tulozni, ha azt akarja az ember, hogy tudomásul vegyék.)

Bennem is megvan az a naivság, hogy néha egyik-másik ismerősömet figyelmeztetem azokra az ordító

németségekre, amelyek a máskülönbben okos és élvezetes beszédét sokszor elcsufítják, s ezek ilyenkor rendszeren azt felelik:

— Eh, mit! Nem tesz semmit! Az a fontos, hogy megértsek az embert!

(S ebben még félig-meddig igazuk is lehet. Mert sokan a hibás beszédet, mivelhogy maguk is hibásan beszélnek, könnyebben értik meg mint a korrekteket.)

Hány embert kértem például — mondani se kell tán, hogy hiába —, hogy »őniitt« és »elbizakodott«, »képzelődő«, »magahitt«, »rátartós« vagy »rátarli« helyett ne használja derüro-borura a magyartalan és még hozzá rosszul is hanzó »beképzelt«-et, a német »eingebildet«-nek betűszerinti, szelgai és izléstelen fordítását, amely sehogyse egyezik a nyelvünk szellemével. Ezek közül valaki, hallom, így nyilatkozott rólam:

— Ez egy beképzelt ember! Azt hiszi, mert irt néhány könyvet, már joga van leckéztetni felnőtt embereket!

Ezt a derék urat arra is nem egyszer figyelmeztettem, hogy határozatlan névelőt csak ott kell használni, ahol az elkerülhetetlen — a jelen esetben például: nem. S ha e sorok írója csakugyan elbizakodott (és a világrt se: beképzelt), akkor is egyszerűen »elbizakodott ember« és nem »egy elbizakodott ember«.

De higgye meg az az ur: épp oly kevéssé vagyok elbizakodott mint (óh, borzalom!) »beképzelt«, csak a nyelvemet szerető ember vagyok, míg ő csakugyan elbizakodott (vagy ha jobban szereti: »egy beképzelt«) férfiú, míhelyest azt hiszi, hogy a tekintélyén vagy a méltóságán csorba esik, ha beismer és korigráni igyekszik egy hibát, amelyet, fádalom, sokadmagával követ el naprul-napra. Óh, mert újságokban, sőt »örökzél« a német-magyar szóval, — reméllem csak azért, mert az íróknak eszükbe se jut tán, hogy szabad olyan szokat is használni, amelyek a nyelv szelleméből fakadtak és nem szolgai fordítások. Hiszen a mutatóba közölt féltucat jelző, ha nem is mind kifogástalanul kifejező, de egytől-egyig eredeti, s közülük kettő-három nemcsak szebb a »beképzelt«-nél, de világosabb is annál, mert érthetőség céljából nem kell előbb visszafordítani németre...

És aztán: elbizakodottságra vall, ha az író olykor leckét próbál adni felnőtteknek? Felelet: az egész irodalom — nemcsak a tudományos — azon alapszik, hogy felnőttek tanítják a felnőtteket. Csak a tudatlanok szoktak haragudni, ha valamely kérdésben tanulnivalójuk akad. (Mert azt hiszik, már mindent tudnak.) Reméllem, nem ilyenek olvasták ezeket az igazán nem »beképzelt«-ből fakadt sorokat. S ha így van, akkor talán máskor is fogunk nyelvészkedni.

Eisler Izsó

ruhaáruhaza
Subotica

a barátok temploma során

Férfi
öltönyök
390 dinártól

Férfi
téli kabát
380 dinártól

Gyermek-
RUHA
160 dinártól

Női
téli kabát
350 dinártól

Nagy választék!

ELAVULT TELEP

Felesleges gőz- és szénpazarlás.

ÚJ TELEP

Nincs füst, nincs pazarlás, mert modern a gőztermelő központ!

GANZ

kazánok és tüzelőberendezések a legmagasabb ökonómiát biztosítják.

Különleges tüzeések alacsony érrékű, aprószemű szenekre, stb.

JUGOSZLÁV GANZ RÉSZV.-TÁRS.
Beograd, Karadjordjeva ul. 75
Tel. 23-90, 44-33
Zagreb, Draškovićeva ulica 27
Telefon 55-87

Naponta friss
elismert legjobb

jug. tescheni vaj
kapható

Trišić Todor
tejtérmékek kereskedése
Subotica, Halpiac 11504

Almát, körtét, szőlőt
valamint minden más gyümölcsöt
átvevünk bizományi eladásra
bankgarancia mellett

MEJUHAS & BARUH
Wien I., Fietechmarkt 22

Vetőmag,
nemesített
fajbuza

kapható vagy
becserélhető
Glied-malom

Három igaz szó: Nyomatvány Minerv..ban olcsó!

MISS VILÁGSZÉPE

DEBRECZENI JÓZSEF ÉS LÁSZLÓ FERENC REGÉNYE

Copyright by Bácsmegeyi Napló
1929

(Végzetes félreértés)

— Alfréd, hogy kerül maga ide? — kérdezte önkéntelenül is magázva Margit. Ennél a sablonos kérdésnél többet nem tudott most mondani, holott a szívverése is elállt nagy boldogságában.

A férfi szenvedélyesen magához ölelte és hosszan, forrón megcsókolta. Mintha nem történt volna semmi köztük azon az ideges nizzai délutánon és mintha nem lettek volna hónapokig távol egymástól. Margit sem gondolt most erre, hanem boldog kábulatban adta oda a száját a férfinak.

— Hozzad jöttem, érted siettem édes kis Marguó — mondotta Vignier a hosszú csók után. Nem bírtam tovább nélkül... —

Együgyű, szerelmes szavakat duruzsoltak egymás fülebe. Nem a híres regényirő szépen kigondolt mondatai voltak ezek, hanem minden vágytól izított, szerelemtől felbolygatott ember együgyű szerelemi ömlengései, hiszen ilyenkor annyira egyforma a szótára mindkétnek.

Amíg Margit a spanyolfal mögött átöltözött, az elmúlt hónapok eseményeiről számoltak be egymásnak. Margit most csodálatosképen nem tudott volna a férfi előtt öltözni, holott, Vignier már sokszor látta lemeztelenítve és máskor, találkozás után szégyenkezés nélkül öltözött előtte. De most megint szemérmes volt a férfi előtt, szégyenkező, kislány, mintha sohasem lett volna az övé.

Egy eldugott étterembe mentek valahol a Friedrichstrasse egyik mellékutcájában a Dorotiënstrassén. Egyedül akartak lenni, kerülni akarták az elegáns restauránokat, ahol ismerőssel találkozhattak volna. Nem fogták ki a kérdésekből, minden kicsiség érdekelte őket, ami a másikkal történt. Csak a nizzai szakításról nem beszéltek, a párisi színésznőről és Thomas Balingről sem. Ezt a kényes kérdést gondosan kerültként mindketten, mert egyikük sem akart régi sebeket felszaggatni, most csak örülni akartak annak, hogy újra egymásra találtak. Margit őszintén elmondta Vigniernek a filmen való próbálkozásának kudarcát és azt is, hogy a varietészínpadon sincs sikere. A férfi nagy érdeklődéssel és a szánakozás alig észrevehető vonásával az arcán hallgatta, majd elmondta újabb terveit és készülő új regényének a témájáról is beszélt néhány szót. Közben azonban minduntalan elhallgattak és hosszan, vágyakozón néztek egymás szemébe, mintha az el nem mondott titkos gondolatokat, a rejtve őrzött érzéseket akarnák onnan kiolvasni.

Aztán egy hosszú, boldog autózás következett, úgy mint azon a feledhetetlen első párisi éjszakán. Csakhogy most a Bois fái helyett a Tiergarten sötét és elhagyott alléinak a körvonalai rajzolódtak homályosan az éjszakába, amikor a kocsi a Charlotter Chaussén robogott velük. Fülledt csókok és izzó ölelések magasra duzzasztották a vágyaikat és olyan magától értetődő, annyira természetes volt az, hogy Vignier felment Margit lakására, hogy nem is történhetett volna másképp.

Szerelmük legszebb, legmámorosabb éjszakája volt ez. Margit hónapok óta visszafojtott szexualitása most féktelenül tört át minden korlátot és Vignier a kínzó vágyak boldog beteljesülésének gyönyörével vette újra birtokba a lányt...

Boldog, gyönyörű napok következtek. Azon a néhány órán kívül, amit este Margitnak a Wintergartenben kellett töltenie, állandóan együtt voltak és szerelmük a gyönyör legmagasabb csúcspontjára emelkedett. Csak a bizonytalan jövő vetett néha árnyékot a boldogság napsütéses derűjében. Vignier így szólt a lányhoz:

— Marguot, magammal szeretnék vinni Párisba. Hadd itt a varietét, hiszen ugyem nekem való. Gyere velem és meglásd boldogok leszünk az én kedves kis otthonomban, amelybe már úgy belenőttem, hogy úresnek érzem nélküled.

Margit még várt volna néhány szót, egy biztatást, egyetlen célzást arra, hogy a férfi arra

gondol, hogy egyszer talán feleségül is venné... De erről nem beszélt Vignier. Margitnak egy pillanatra valami tompa fájdalom ütötte meg a szívét, de azért hálásan, melegen nézett Alfrédra, hiszen az is boldoggá tette, hogy a férfi magával akarja vinni Párisba és egészen magához akarja láncolni, ha nem is a házasság törvényes kötelékeivel, hanem a szerelem annál is erősebb láncával. Belátta, a házasság nem olyan kóbor, függetlenségre áhító művésziélethez való, mint Vignier és gyönyörűen megcsókolta a férfit:

— Köszönöm, hogy olyan jó vagy hozzám, Alfréd — mondotta hálásan — hiszen boldog vagyok, ha közelében lehetek... De azért be kell látnod, hogy nekem is kell, hogy legyen hivatásom, nekem is vannak ambícióim, amelyeket szeretnék megvalósítani...

Vignier megértően simogatta meg a lány fejét.

— Azt megpróbálhatnád Párisban is.

Még néhányszor beszéltek ezekről a bizonytalan kontúru tervekéről, anélkül, hogy végleges döntésre jutottak volna, de titokban már úgy érezték, hogy sohasem fognak elszakadni egymástól és Margit alázatos hálát érzett, amiért Vignier el tudja feleltetni és meg tudja bocsátani Balingert.

Néhány nappal később egyik este Jack Lorris lépett be Margit öltözőjébe, amikor a lány színpadi száma után épen átöltözött. Az amerikai táncos bejáratos volt Margit öltözőjében, a lány előtte sohasem szégyenkezett a leghiányosabb öltözetben sem, mert különösképpen sohasem a férfit látta benne, hanem csak a kollégát és jópajtást. Az amerikai táncos furcsa, angolos akcentusú német kiejtésével lelkesen kezdte magyarázni, hogy milyen fényes szerződést kapott a következő hónapra Genfben, széles jövedélyben átölelte a lányt és össze-vissza csókolta.

Ebben a pillanatban lépett be az öltözőbe Vignier. Máskor kopogtatni szokott, de most, hogy a küszöbről ismeretlen férfihangot hallott kiszűrődni, kopogtatás nélkül benyitott. Egy pillanatra visszahökölve állt meg az ajtóban. A helyzetet, amelyet talált, tényleg könnyen félre lehetett érteni: Margit selyemkombinében egy idegen férfi karjaiban volt.

— Pardon, hogy zavartam... — mondotta Vignier hűvösen, gunyos hangszíjözéssel és elhagyta a szobát.

A derék Jack Lorris nem tudta, hogy mi történt Margittal, az úgy, ahogy volt, hiányosan öltözve, rohant ki a folyosóra, maga előtt tuszkolva az amerikai táncost.

— Jacki, kérlek, hagyj most magamra — könyörgött, gyorsan ejtve ki a szavakat — négyesemközt kell beszélnem ezzel az emberrel.

Aztán szélesebben rohant Vignier után, aki már a lépcsőkön haladt lefelé.

— Alfréd — kiáltotta rémülten — kérlek gyere vissza!

Jack Lorris csak azt látta, hogy a férfi kedvetlenül visszafordul és lassan követi Margitot az öltöző felé.

Benn, amikor négyesem közt maradtak, Margit békítően nyult Vignier keze után.

— Kis csacsi, csak nem vagy már megint féltékeny?

Alfréd Vignier elhuzta a kezét.

— Furcsa kérdés azok után, amiket az imént láttam...

Margit ijedten nézett az íróra.

— Hát te komolyan azt hiszed, hogy ezzel az emberrel?... —

— Bocsánat, én nem hiszek semmit — mondotta Vignier zárkózottan. — De a saját szememmel láttalak néhány pillanattal ezelőtt egy idegen férfi karjaiban olyan lenge és hiányos öltözkében, ahogy előttem sem szoktál mutatkozni. Ennek igazán nehéz más magyarázatot adni

(Folytatása következik.)

NYILT-TÉR

Senat Grada Subotice.

Ad. br. 16411/929. sen.

Oglas

Gradski senat oglašuje javnu usmenu licitaciju radi prodaje na većito gradskog gradilišta u površini od 185 kv. hv. u VIII. krugu na ugli Ivana Antunovića i Zrnaj Jovine ulice i gradskog gradilišta u površini od 74 kv. hv. u VIII. krugu na ugli Boška Vujića, Knez Mihajla i Karadžičeva ulice.

Isključna cena je oba dva placa po kv. hv. dinara 300.

Licitacija se u ovome predmetu održati 10. oktobra 1929. g. u 10 časova u Uredu Fin. Ek. Odelenja (Gradska kuća I. sprat, br. 40).

Ostali uslovi prodaje se mogu doznati u istom Uredu za vreme zvaničnih časova.

Subotica, 28. septembra 1929. godine.

11523

Gradski Senat.

Köszönetnyilvánítás

A Singer Bernát zsidó szeretetház egyesület vajdasági kórháza javára 1929 július 1-től szeptember 30-ig a következő adományok folytak be:

Szubotícáról:

Janovitz Adolf 50, Román Oszkár 100, Bröder Lipót apósa 50, dr. Bruck Mátyás 50, Donáth József 50, Donáth Miklós 25, Fuchs Ferenc 25, Hiltner Gyula 25, dr. Hirth Ferenc 50, Kemény Imre 150, Künstler Ernő 50, Nagy Imre 50, Pichler Ferenc 50, Reich Károly 50, Wolkenstein Dezső 25, dr. Schlesinger Miklós 50, Rokkenstein Andor 10, Deutsch Herman 100, Jelinek József 50, Berger Vilmos 5, Spitzer Sándor úveges 50, Haraszi Gyula 30, Goldner Béla 10, Glied Sándor 10, Pollák Nándor (Szeged) 40, Kalmár Jenő 25, Reichenberg Miksa 10, Nagy Bertalan 100, Dávid Vilmos 100, Filipovics Antalné 50, Hirth Lipót 100, Hollander Samu 50, Ladányi István 20, dr. Singer Adolf 100, id. Beck Manó 20, Kádas Ignác 50, dr. Teitsch Imre 50, Kádas Ignác 10, Hollander Samu 100, Rosenzweig Dávid 20, Sugár Elemér 25, Balázs J. Jenő 100, Donáth Miklós 50, Reichenberg Miksa 10, Reich Lajos 50, Beck Miksa 20, Klein N. (Glied Jakabnál) 10, Grossberger Ignác 10, Glied Sándor 10, Spitzer Mór és fia 20, Braun József 20, Boros Ferenc 25, Rákosi József 25, Szabadkőművespáholy 250, Hartmann Rafaelné 1000, Ungár Ferenc 50, dr. Barta Antal 50, Mayer Alfréd 75, Horváth Oszkár 50, Baruch Aladár 25, 50, Baruch Albert 20, Löwy Endre 50, Buchwald Gyula 30, Goldner Mihály 50, Heuduschka Benő 25, Schweiger Jenő 20, Weisz Andor 20, Löwy Dávid 25, Komor Ernő 50 dinár.

Természeti adományok: Cukorgyár (N. Vrba) 50 kg kockacukor, Rosenberg Adoliné (Sztaramoravica) 10 m. vászon, Vig Sománé (Vršač) 1 nagy tollaspárna, Hartmann Rafaelné (Subotica) egész nyáron a napi jégzsükséglet s több száz tojás, Szabados Miksáné (Szubotica) 3 kosár gyümölcs, dr. Török Béla (Szubotica) több doboz gyógyszer, Kaufmann Milán (Zagreb) 1 vagon szén, Vértés Adolf (Szt. Becej) 1 vagon tűzifa.

A f. évi július 1—szeptember 30-ig befolyt adományok jegyzéke:

Videkről:

Krausz Lipót (Basahid) 20, Messinger Hugó (Vel. Kikinda) 500, Felsmann Áron (V. Bečkerek) 500, Fodor Hugó (Zenta) 100, Weltmann Lipót (Noviszad) 200, dr. Gonda Mór (Pancevo) 100, Kereskedelmi és Iparbank (Noviszad) 1000, Friedmann Dávid (Noviszad) 100, Rosenberg Adoliné (Szremszka Mitrovica) 30, Bizottság utján többek (V. Bečkerek) 330, Huberth Dávid (Ada) 200, dr. Lusztig Ferdinánd (Noviszad) 100, Izs. hitközség (Csantavir) 10, Kertész Ármán (Budapest) 100, Rónai Sándor (B. Topola) 100, Fischer Bernát (Szombor) 10, Fischer Simon (Szombor) 25, Weil Miksa (Szombor) 50, Gonda Hugó (Szombor) 75, Steiner Marcell (Szombor) 100, Remmer József (Kisac) 50, Deutsch Jakob (Kisac) 50, Grün Simon (B. Palánka) 50, Stein Zsigmond (B. Palánka) 10, Jaiffa Benjamin (B. Palánka) 10, Lázár Zelikó (Bron n/S) 500, Grüner József (Sztara Kanjiza) 100, Glück István (Bajmok) 10, Klein Jenő (Bajmok) 10, Licht Henrik (Bajmok) 10, dr. Boschán Samu (B. Topola) 75, Pollák Helena (Selenca) 100, Hitközség (Vršač) 50 dinár.

Amidőn a kórház vezetősége az adományokért hálás köszönetét fejezi ki, a jöszívű ember hittestvérekhez fordul az egész ország területén, hogy a közelebbi ünnepek alkalmával templomi felajánlással s egyéb adományaikkal tegyék lehetővé a kórház nemes célú működését.

A Singer Bernát szeretetház egyesület zsidó kórháza az ország egész területéről, valláskülönbőség nélkül felvett s ingyenes orvosi gyógykezelésben és ápolásban részesít szegénysorsu betegeket.

Adakozni szándékozók részére postacsekkeket küldünk.

Singer Bernát szeretetház egyesület vajdasági kórháza.

11490

Molnár & Moser-féle világhírű **Eau de Cologne** - Russe Chipre L'origan minden gyógytárban, drogériában és illatszertárban kapható. Főlerakat: **Herezl-drogéria, Subotica**

Opštinsko Poglavarstvo u Bačkoj Topoli.

Broj 8614/1929

Objava

Opštinsko Poglavarstvo u Bačkoj Topoli održaće na dan **12. oktobra 1929 godine u 9 časova** pre podne u većnici opštine javnu dražbu za nabavku svih potrebnih kancelarijskih potreba opštine za 1930. god.

Lica koja žele učestvovati na dražbi imaju svoje ponude u zatvorenom kovertu sa sto dinara taksene marke predati najdalje do 9 časova pomenutog dana opšt. poglavarstvu u Bačkoj Topoli.

Potrebe i uslovi mogu se svakoga dana videti kod opštinskog beležnika.

U Bačkoj Topoli, 25. septembra 1929. god.

Nečitljiv potpis
beležnik.

11358

B. Jerković
knez.

Elemi iskolák igazgatósága és magy. tan-nyelvű I. oszt. el. isk. tanítóinak figyelmébe!

A Glavni Prosvetni Savet (Tanügyi Főtanács) 1929. évi febr. 15-én 33/29. sz. a. tartott 1629-iki rendes ülésén hozott vélemény alapján a Ministarstvo Prosvete 1929. évi március hó 18-án hozott 19959. sz. rendeletével kitiltotta az iskolák használatából a Djiszálóvics-féle Abc-ét és olvasókönyvet és annak az iskolák használatából azonnali elvonását elrendelte.

Tiltott vagy nem engedélyezett tankönyvek használata szigorúan tilos és súlyos következményekkel jár.

Az egyedül engedélyezett Magyar Abc és Olvasókönyv a Radojesics-féle, mely a Tanügyi Főtanács véleménye alapján a Ministarstvo Prosvete ON. Br. 33965. sz. rendeletével engedélyezve van és kapható

LIPSITZ és LAMPEL
könyvkereskedésében, Subotica.

11480

Hirdetmény

A szubotici kir. járásbíróság végzése folytán október hó 2-án délután 3 órakor Szuboticán, Fra Ješe Trg 15. szám alatt a következő ingóságok eladatnak bírói árverésen:

1 politurezott gardero-be-szekrény, 1 fapad, 1 mosó, 4 íróasztal, 3 darab 6 ajtós és fiókos aktaszekrény, 1 álló íróasztal, 2 írógép, 2 írógépasztal, 2 Wertheim-kassza, 1 bőrrel bevont garnitúra, 1 rézagy, 1 éjjeli-szekrény márvánnyal, 1 íróasztal lámpa, 1 levélmérleg, 6 szék, 1 »Chevrolet« autó. 11508

Pénz nélkül
nem kaphat semmit, de olcsó pénzért
jó vacsorát ehet

és kellemesen elszórakozhat jó zene mellett a
Hirth Pali bácsi vendéglő
disznótoros
vacsoráján,
október hó 5-én
szombaton este.

WEITZENFELD
i DRUG SUBOTICA
INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsinag, ponyva, gazdasági kötélárúk, szőnyegek, linoleumok, kárpitos kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

ÉRKEZETT
friss valódi 11504

francia roquefort
és az összes kül- és bel-földi sajt

Trišić Todor
tejtermékek kereskedésében Subotica, Halpiac

Compound, kondenzátoros, 100—150 lóerős, stabil

gőzgép
kazánnal együtt megvételre kerestetik. Ajánlatokat a kladóhivatal továbbít **Gőzgép** jelge alatt 11223

Kályhafűtésre is alkalmas

friss
fürészpör

vagontételekben 11482

eladó

Engel Ljudevit
Vinkovci

Olcsó árak

Olcsó árak

Divatos

Izléses

Tartós

Elegáns

Bressburger
DIVATCIPO KÜLÖNLEGESSEGEI

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből

Külön mértékosztály

Subotica,

Aleksandrova ulica 5. — Bárányszálló mellett

Barchesz

megrendelést az ünnepekre elfogad **MAYER ALFRÉD** villanyerőre berendezett sütődjé

Dr. SEIDL
GYÓGYPENZIO
(KURHAUS) CRIKVENICA

Tengeri-fürdő és téli klimatikus gyógyhely

Elsőrangú intézet. Üdülőknek, lábadozóknak nap-, lég- és fekvőkurák egész éven át. Teljes ellátás 75—90 dinár. Prospektus kívánatra

Amerikában és Európában
is elismerten a legkiválóbb a
STANDARD-ELECTRIC

(TUNGSRAM) „**CONUS**” HANGSZÓRÓJA

Gyári főlerakat

„**VOLTA**” R.-T. VEL.-BECSKEREK

F.GYELEMI

FIGYELM!

Ujjonnan feltárt gyógyerejű
topical ásványvíz

„**MILAN TOPLICA**”

természetes alkalikus savanyuforrás
VICS - Prokuplje mellett

A C. 44735/1929 számú rendelet alapján gyógyerejű viznek elismerve. Ize rendkívül kellemes

MESÉS EREDMÉNNYEL GYÓGYIT: hurutos megbetegedéseket, hólyag- és epebajokat, hólyag- és epekövet, szkrofulotikus alapon fellépő bőrbajokat, de főleg idült légsőhurutot, gyomorhajokat, gyomorégést, csuizt, cukorhajot, tüdőtuberkulózisnál kiváló étvágygerjesztő hatású, a tüdő, tüdőcsucs és a hashártya megbetegedéseit, női bajokat (anyaméh és petefészkek gyulladást) és azonkívül széklepszabályozó hatása a csodával határos.

Kapható minden gyarmatárkereskedésben, szállodában vendéglőben, hávéházban, büfében, stb.

„**TILOKS**” K. D.

topical ásványvízkitermelésre alakult vállalat

Telefon 29-53

BEOGRAD

Frankopanova br. 29

A vajdaságilag kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN.

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen ujjonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bács megyei Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KAVÉHAZTulajdonos: **GROSZ ÖDÖN**

Vasesztergályosokat
keresünk
nagyobb műhelybe

Ajánlatokat a kladóhivatal továbbít
„**VASESZTERGÁLYOS**” jelleg alatt.

11435

Malomtulajdonosok figyelmébe!

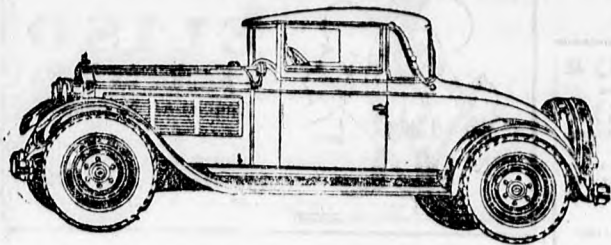
SZALLITUNK »Gebrüder Bühler A. G. Uzvil« svájci gyártmányú minden modern malomgépet.

VALLALUNK malomszerelést, rekonstrukciót, gépek átszerelését.

KÉSZITÜNK saját műhelyünkben minden mintájú elevátort, csigákat, exhausztorokat, kőburkolatokat, filtereket, stb.

Eppler és Mihók malomszerelők
Vel. Bečkerek, Bajzina ul. 22 2459

Az
OPEL-GENERAL MOTORS KÉSZÍT

kis, ellenállóképes autókat nagy turákra
Benzin/ogyasztás 5 kg 100 km-re. A motor erőssége 20 HP

Az 1930-as modellek már október elején megérkeznek

„AMERIKA” 2-ülékes, sporttípus . 36.000 dinár

„AMERIKA” 4-ülékes, touringtípus 42.000 dinár

Autóbusz-felvázak 24 ülésig különleges rugókkal, gummicapágyakkal (bolcni nélkül)

„OPEL” — központ Zagreb — Ilica 73

Sikerült nagyobb tételben valódi **angol felöltő, télikabát és ruh** szövet eset árverésen venni, melyeket árverési árakhoz mérten adok el. Állandóan raktáron gyermekecipők, térfű munkáscipők és kész munkás-ruhák olcsó árakon.

Weiss József

rőfős- rövidáru és kész ruhaáruháza
Subotica, Halpiac, Kunetz-féle ház

11502

Az őszi program szent elős a
„Hotel Nacionál”-ban
Bemutatásra kerül a modern, egzotikus keleti táncok elsőrangú tánc- és táncművésznők közreműködésével.
Ugy a vidéki mint helybéli vendégeket elsőrangú cigányzene szórakoztatja reggelig.
Előzékeny kiszolgálásról gondoskodik
EBERSTARK BÉLA

11465

V. BATA SIN, SUBOTICA
vadászfegyver-
és lőszernagykereskedése

Az ország egyik legnagyobb és leg-
jobb felzárkózott vadászati szaküzlete

Nagyban Kicsinyben

Mielőtt vadászfegyver- és lőszerszük-
sét elét beszerző, kérje nagy képes
árjegyzékünket fegyver- és lőszer kről

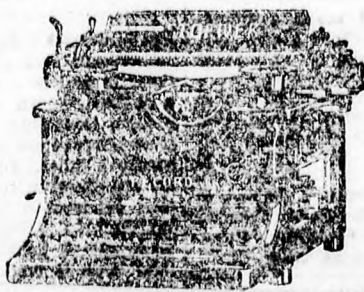
Árjegyzék ingyen

Vadásztársaságoknak különleges kedvezmény

**Vadászerőre berendezett
nagy puskaműves műhely**

10865

„Stoewer”

Elismert **LEGJOBB**

írógép

Kapható részletfizetésre is

DEUTSCH I. SZUBOTICA

ALEKSZANDROVA UL. 5.

0854

Iskolakabátot
Becknél
vegy!

Mert ott csak

jót,
szépet,

tartósságot kapsz

rendkívül olcsó áron!

Beck Jenő kötött-szövetáru gyára, Subotica

Üzlet: Gyümölcs piac

Gyár: Pašičeva (tűrdő) utca

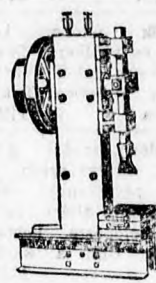
Aki állami értékpapírok eladásával foglalkozik, saját érdekében jelentkezzenek „Marljiv” jelige alatt a Publicitas A. D. Beograd, Kralja Milana 58/IV. cimen.

Öle ó, elsőrendű kiváltott
STYLBUTOROK

kiváló árak, fizetési kedvezmények
az 50 éve fennálló

Hoffman Mihály özvegye

lakberendezési vállalatnál Subotica Aleksandrova u.
2 valódi masszív sárgaréz templomi csillár
és 16 falkar alkalmi áron eladó

Fahasítógépeket
és körfűrészeket

gyárt és azonnal szállít
Neukomm Bálint Fiai
gép- és rézműáru gyár, vas-
és fémöntőde, VRŠAC

Telefon 54.

Távíratcim: Neukomm Sinovi, Vršac

1169

WAMOSCHER GYULA
KUPUSINA (BÁCSKA)
TELEFONSZÁM 4

Ajánl vagon és kisebb tételekben:
**vöröshagymát, fok-
hagymát, káposztát,
cellert, paprikát és
minden más kony-
hakerti cikket**

Kérjen árajánlatot!

Barchesz

megrendelést az ünnepekre elfogad **supr. GOMBÓ SAMU** ort. שר שולד, Frankopanska ulica 36

BOROSHORDÓK

17 hl-től 50 hl-ig és egy

pálinkafőző kazán
olcsó áron eladó

KAKONYI ISTVÁN, Zrínski trg 14 szám

Ha olcsón akarja borát, boralját, cefrjét, törkölyét pálinkára kifőzni, úgy forduljon bizalommal

Frank Pál pálinkafőzde telepéhez

II. kör, Oslobodjenja ul. (volt Sentai ut) 34. sz. alá,
ahol azt 7-10-es vám mellett főzheti ki.

Ugyanott használt boroshordók, 100-800 literesek, összesen 200 hektóliter, eladók

11228

Feingold halkonzervgyár Novisad, keres jökarban levő

irodabutor, írógép, fakádat

300 literes: felfelé. Ugyancsak keres központi fekvésű,
kétágyas szobát fűdősobahasználattal. — Ajánlatok
Schmolka hirdetőirodába, Novisad, Jevrejska 7. küdendők
11061

LIFKA-MOZI

Hétfőtől szerdáig
Kiváló ujdonság! Pazar rendezés!
Mindent az asszonyért!

Biró Lajos kézirata után készült kitűnő luxusfilm, főszereplők:

ADOLF MENJOU

a hollywoodi nőcsábító és KATHLYN CARVER

Árkon át... bokron át...

vígjáték ujdonság

Előadások 4, 6 és 1/2 9 órakor

HÁZASSÁG

Férjhezmenőknek, nőstülöknek biztos siker. Cim a kiadóban. 9806

FOGLALKOZÁS

Biró társulna ügyvéddel vagy más, megfelelő foglalkozást keres. Cim a kiadóhivatalban. 11499

Borbélysegéd, jó munkás, zsonnal beléphet. Trifun Kolarić, Sombor. 11496

Azonnali belépésre keresek érettségizett gyakorlatnokot szerb-magyar nyelvtudással Drvara Bruck, Szombor. 11448

Fűszersegédet, fiatal, ki most szabadult, német és magyar nyelvtudással, keresek azonnali belépésre. Sajátkezü ajánlatokat »Beaga« hirdető, Veliki Beckserek továbbít. 11487

Bubihajvágót, elsőrangú munkacserét keres azonnali belépésre »ELIT« női fodrász-szalón, Veliki Beckserek. 11486

Szajgyártótanoncnak fíu felvétetik. Horvácki József, Kosovska ul. 15. 11477

Péksegédet azonnalra keres Mészáros Kálmán, Svirolevo. 11476

Fiatall péksegédet állandó alkalmazásra keresek. Frankopanska ul. 36. 11473

Ügyes cukrászsegédet keresek azonnali belépésre. Máté Lajos, cukrász, Velika Kikinda. 11482

Fiatall segéd és egy kifizetőfiu azonnall felvétetik. Schaffer Róznál, Subotica. 11509

Kereskedősegédet perfekt a fűszer- és vasszakmában, azonnalra állást keres. Ajánlatokat »Perfekt« jellegre a kiadóba kér. 11475

Gebildete, deutsche Dame unabhängig, Mitte 30, welche die Führung des Haushalles versteht, sehr verlässlich und anpassend ist, sucht Vertrauensstelle als Hauspräsidentin in frauenlosen Haushalte oder als Hausdame in grossem Geschäftshause evt. auf Gut. Gefällige Zuschriften erbeten an Frau Carla Le. Witschnigg, Maribor, Slovenija, Gospodska ul 56/VII. 51510

Tanuló lányokat felveszek Huszák fodrász. 11521

50.000 dinárral társulhat messze vidékre gravitáló, jól bevezetett évtizedek közmelegedésére működő törv. bejegyzett sorsjegyrudával. Nagy kereseti lehetőség mellett tőkét maximum 3 év alatt osztalékban föltétlen visszakapja. Cim a kiadóban. 11506

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó feltüntetése számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felhívogott jellegű leveleket továbbítunk. Kérve tartózkodni a véleményezés mellőlindok.

Hölgyfodrászat

Szépén ondolál Hajat v g Hajat mos Manikűröz 8.- din. 053

Bérlés (10 szám) 60.- dinár Kibullott haját veszek! **HUSZÁK PÁL** Prokesh-palota, a vasutól 2 perc

tankönyvek

Legújabb rendelet szerinti valamint az összes előírt füzetek, rajz- és írószerek az összes iskolák részére kaphatók nagyon olcsón. Füzetek 40 lapos 3.- din. 60 5.- 80 6.- Kéző-garnitúrák 30.-, 20.- és 10.- 12 darab festék ecsettel dobozokban 11.-

Antikvárium és Rólesőnhönyvítár Sirosmajerova 16. (Halpiae) 021

Új burgonya

toljeseen érett raktárképes „JULIUS GYÖNGYE“ étkezésre legkifünőbb németországi fajta. Kapható vagontelben meggyezés szerint. Másasánura vasuton utánvétell 130 dinárért szállal, brutto netto ért. ab Crvenka állomása **DIENER NÁNDOR** gazdaságsz. Crvenka 10301

Bőrösödő, időküldő, pénztárcák, katonai és civil tyergek, az összes bőrárak és löszerszámok előnyös áron kaphatók

Fazekas Mátyás bőrár-műhelyében IV., Vilsonova ulica 44. Rendeléseket és javításokat olcsón vállal 80

MOZORCÓNAK,

40 HP, benzín- vagy petróleum üzemre, jó állapotban, személyszállításra és vontatásra alkalmas, kedvező feltételek mel ett eladó. Cim SCHMOLKA hirdetőirodában NOVIZAD, Jevrejska 7. 11421

VÁROSI MOZI

Hétfő-Szerda
VALÓDI OROSZ FILM

ELISO

a Kaukázus lánya
Rendezte: N. Sengelj

A film összes szereplői nem színészek, hanem kaukázusi bennszülöttek, csecsecek, korások stb.

Olcsóbb lett a perzsa szőnyeg! Szeressen meggyőződést Balog Lina műkereskedőnél. 11491

Fűzők orvosi rendelésre, haskötők legmodernebb kivitelben **Gutainánál**, VII., Ostojiceva ul. 15. 10953

Kátránypapír, börtetőfedő, parafás falszigetelőlemez és vaszerenda bármilyen méret raktárról kapható. Barzel vaskereskedés, Subotica. 10444

Különbejárata butorozott szoba kiadó Zeljeznicka ulica 10. 11203

Női templomülés, elsőrendű, kiadó. Bővebbet Bergl János üvegüzletében. 11328

Kiadó azonnalra egy szobában, mellékhelyiségekkel, irodának, íróasztallal és írógéppel. Érdeklődni Nemzetközi iroda, Aleksandrova ulica 9. 11521

Szeplő és mindennemű arctisztatlanság ellen a legjobban bevált szer a Kovács-féle nagyenyedi arckenőcs és borax-szappan. Kapható mindenütt. Főlerakat: Herczi-drogéria, Subotica. 8101

A főuccán egy újonnan épült emeletes épületben lévő két uccai szoba s vízvezetékkel felszerelt mosdószoba, nagy uccai erkéllyel butorozva vagy butor nélkül augusztus elsejére kiadó. Felvilágosítást nyújt »Dunav« biztosító Vilsonova ulica 11. 7821

November elsejére Suboticán csendes, szép helyen kiadó 2 szoba, előszoba, 2 konyha és egyéb helyiségekkel álló egészséges, napfényes lakás. Cim: Parcseticseva 15. a villanyteleppel szemközti ucca. 11138

Egyszobás lakás, butorozva azonnalra kiadó. VII., Hadziceva ulica 4. 11238

»Palma« cipők kiválóságát minden vevőm dicséri. »Palma« cipőárúház Huspiac, volt Mácskovics-ház. Gyermek iskolai cipők nagy választékban. 10706

Ha remájától szabadulni akar, használja a világ-szerzte elismert póstyóni iszapot. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban. Postai szétküldés Elum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. Kérjen prospektust. 11370

Rossz a rádiója?

Nincs megelégedve teljesítményével? Elavult rendszere? Forduljon bizalommal **Fálli Jenő, rádió-technikai laboratóriumhoz** Subotica **X., Vesnićeva ulica 5.** (Lalencház mögötti sarokház) 11174

Apróhirdetések

Szuboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Pašićeva ulicán a Rádió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruhüzletében, Gyümölcs-piac, Novizadon, Szomborban, Szentán, Veliki Becksereken ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók.

Garázs kiadó, mely áll három különálló lezárható helyiségből. Paje Kujundziceva 125. 11388

Két elegánsan berendezett (háló és ebédlő) különbejárata szoba kiadó. Antunovicva ulica 4. I. em. 11208

Kétágas butorozott szoba október 1-re kiadó, VI., Frankopanska ul. 29. 11208

Szőrmekiallítás
okvetlenül nézze meg Ön is!!
GOLDSTEIN szűcsmester
Subotica - Halpiae

Október 5. és 6.

Fonógép, 60-as, vasspindlis, jókarban, azonnall megvételre kerestetik. Jávorszky, Branjin Vrh. 11383

Pékseg, jófogalmu családi ügyek miatt örökáron eladó. Kreuter Péter Potiszki-szvetinikola. (Bánát) 11412

Tiszán kezelt tej házhoz szállitva kapható. Hercog László gazdaságából, Telefon 197. 11510

4 darab perzsaasszonyeg nagyon kedvező áron eladó. Gizella-trafik Subotica, Rudic-ucca, Labor-palota. 10910

Öt darabból álló Moket-garnitúra eladó. Cim a kiadóban. 11461

Eladók a következő birtokok: 33, 44, 55, 64, 100, 154, 200, valamint 250 holdas, épületekkel, élő és holt felszereléssel, 7500 dinártól 11.500 dinárig. Bővebbet Kramer ügynökségi irodájában, Osijek, Lončarska 10/a. 11436

Keveset használt Singer-szabóvarrógép olcsón eladó. özv. Boker Józsefné, Szombor, Kapetana Vujevića ulica 47. 11497

Étkező burgonyát és jószágetetésre saját termelést szállit, Daniló Ivkov, Stapar Bačka. 10049

Köteleesszerszám eladó. Vörös István, Bačka Topola, Kultéri iskola. 11940

108 kat. hold elsőrendű szántóföld egy tagban vagy parcellázva, Topola és Moravica közötti köves úton mentén, eladó. Értéstitést ad Szuboticán dr. Strelitzky Dénes ügyvéd, vagy a helyszínén, Zsuzsa-majorban, Fernbach-szállás. 11156

Büffe, jófogalmu, italmérséssel kimerülés miatt azonnal átadó, vagy megbízható erős tőkéstárs felvétetik. Érdeklődni Daničičev put 1. 11457

Teavaj naponta frissen köpülve egyneved kg 12 dinár. Tejszín, tejfel, kicsinyben is kapható. Piukovits József tejcsarnoka, Jelašiceva ulica 4. 11390

Bort kicsinyben (legkevesebb tíz liter) házhoz szállit literenkint 8.50 dinárért Vojnić-Zelić Péter szőlőbirtokos. Megrendelhető minden hétfőn és pénteken d. e. 8-10 között a Jugosziáv Bankban, más napokon ugyanott Pfeifer Ottó urnál. Vendéglősöknek előnyárak. 11096

Emeletes ház, város központjában eladó. Egyik legmodernebb lakása november 1-én beköltözhető. Cim a kiadóban. 11024

20%-os koronabónókat vezünk. Pučka štédiona i valózni zavod d. d. Osijek, Desatićina ulica 27. 10539

Eladó Tolnai Világlexikona háboru előtti első kiadásban megjelent 7 vaskos kötet, összesen körülbelül 5000 oldal. Vaskos lexikonkiadás felbörbe kötve jó papíron. A hét kötet ára 300 dinár. A könyvek megtekinthetők a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatalában. 11297

KÖLONFELE

2 szoba, előszoba, konyhás lakás, éléskamrával és fürdőszobával és fásipincével kiadó. II. Paje Kujundziceva ul. 104. 11471

Butorozott szoba a gimnázium közelében kiadó. VI., Petrogradska ul. 17. 11469

Jobb, egy-kétszobás lakás üzlethelyiséggel kiadó. Cim kenyérgyár üzletben, Petrogradska 12. 11515

Különbejárata butorozott szoba a beltéren november elsejére kerestetik. Cimeket a kiadóba kérek.

Modern kétszobás lakás, mellékhelyiségekkel november elsejére kerestetik. Cim a kiadóban. 11520

Egy uccai és egy udvari szoba butorral, vagy anélkül november 15-ra kiadó. Aleksandrova ulica 9. 11292

Egy és fél láncc föld a nagykorháznál buza alá kiadó. Cim a kiadóban. 11416

Szóló

mézédes, nemes kádárka, kicsinyben is 3 dinárért kg-ként kapható Piukovits József központi irodájában, Jelašiceva 4. 11483

Egőnárak részére eladó kevéssé használt kerékgyártógép félárban. Subotica, Scotus Viator ulica 51. fűszerkereskedés. 11515

Nemes, fajtisza gyümölcs-fákat, diszcserjéket, bokor és futórósákat ösi szállitásra ajánl a Vajdaság legregőbb kertészete. Kérje ösi árjegyzékünket. Bednarz-féle kertészet, Stara Kanjiža 9880